

**ФОРМУЛАР ЗА ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О
ДОСТУПНОСТИ ИНФОРМАЦИЈА, УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ДОНОШЕЊУ
ОДЛУКА И ПРАВУ НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ У ПИТАЊИМА ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ (АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА)**

Овај извештај се предаје у име РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ [име стране потписнице или потписника/це] у складу са одлуком I/8 и II/10

Име одговорног/е за подношење националног извештаја:	Министар Горан Триван, Министарство заштите животне средине
Потпис:	
Датум:	

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ

Молимо Вас да пружите потребне податке о пореклу извештаја

Страна потписница	РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национална контакт особа	
Пуно име институције:	Министарство заштите животне средине
Име и звање државног службеника:	Тина Јањатовић, самостални саветник
Поштанска адреса:	Београд, Омладинских бригада 1.
Телефон:	+38111-260-44-56
Факс:	+38111-31-31-355
Имејл:	tina.janjatovic@ekologija.gov.rs
Контакт особа за национални извештај (ако се разликује од националне контакт особе):	

Пуно име институције:	
Име и звање службеника:	
Поштанска адреса:	
Телефон:	
Факс:	
Имејл:	

I. ПРОЦЕС ПРИПРЕМЕ ИЗВЕШТАЈА

Наведите укратко како је текао процес припреме извештаја, укључујући и податке о врсти органа јавне управе који су били консултовани или учествовали у његовој припреми, о начину на који је јавност консултована и како је резултат тих консултација узет у обзир, као и о материјалу који је коришћен као основа за припрему извештаја.

Одговор:

а) Извештај о спровођењу Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архус, 1998.) (у даљем тексту: „Извештај”) сачинило је Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: МЗЖС) у сарадњи са представницима надлежних органа и организација. Током израде Извештаја затражена су мишљења од свих релевантних државних и других органа у Републици Србији на републичком, покрајинском, градском нивоу (Београд, Крагујевац, Нови Сад, Ниш). Такође, затражена су мишљења надлежних стручних организација, агенција, завода, итд. који се баве питањима од значаја за спровођење Архуске конвенције као и Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС, Мисија у Републици Србији). Већи део надлежних органа и организација доставио је своја мишљења у писаној форми. Велики број удружења је доставило прилоге за Извештај.

б) Након доношења одлуке о изради Извештаја обавештење о тој одлуци, са позивом јавности да достави своје ставове, мишљења, итд. стављено је на сајт МЗЖС: <https://www.ekologija.gov.rs/izrada-cetvrtog-nacionalnog-izvestaja-o-sprovodjenju-arhuske-konvencije/>.

Такође, обавештење о изради, стављено је на сајт удружења¹ Млади истраживачи Србије (МИС) – Архус центар Нови Београд (АЦНБГ) (<http://www.arhusnbg.mis.org.rs/poziv-izrada-cetvrtog-nacionalnog-izvestaja-o-sprovođenju-arhuske-konvencije/>) и Архус центра Суботица (http://www.aarhussu.rs/detaljnije_3511_izrada-cetvrtog-nacionalnog-izvestaja-o-sprovođenju-arhuske-konvencije.htm). Млади истраживачи Србије (МИС) – Архус центар Нови Београд (АЦНБГ) је стимулисао учешће јавности у припреми овог извештаја кроз поделу информација на сајтовима Архус центра Нови Београд (<http://arhusnbg.mis.org.rs/>) и Програма Екосистем (<http://ekosistem.mis.org.rs/>), а потом на друштвеним мрежама <https://it-it.facebook.com/arhuscentarnbg/>, <https://www.facebook.com/EKOSISTEMprogram/>, <https://www.facebook.com/mladiistrazivacisrbije/>. Направљена је и кратка анимација – видео, а на организације је апеловано да учествују у процесу, због добијања што реалније слике о спровођењу Конвенције. Друштво младих истраживача Бор са партнерским организацијама цивилног друштва из Бора је организовало јавне консултације у оквиру раних припрема Извештаја. Нацрт извештаја је стављен на сајт МЗЖС. 17. септембра 2020. године.

в) Сва мишљења надлежних органа и удружења која су достављена у фази израде Извештаја размотрена су и узета у обзир од стране експерата МЗЖС. Неки ставови и мишљења појединих надлежних органа су директно преузети у Извештај. Сва мишљења и ставови изражени у фази јавне расправе такође су размотрена и узета у обзир.

г) За израду Извештаја коришћени су различити материјали као што су:

-важећи прописи РС

-прилози надлежних органа и организација

-стратешки документи усвојени од стране надлежних органа и организација (Стратегија за примену Архуске конвенције, („Службени гласник РС”, број 103/11), Национални програм заштите животне Средине, Национална стратегија одрживог развоја, Стратегија реформе правосуђа, Стратегија развоја система бесплатне правне помоћи у Републици Србији, Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ, Стратегија апроксимације за хоризонтални сектор, Статус и планови преношења и спровођења правних тековина ЕУ за Поглавље 27 - Животна средина и климатске промене, Поглавље 1. Хоризонтални сектор (Пост-скрининг документ), Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара, прилози МЗЖС за годишњи Извештај о напретку Европске комисије за период 2017-2020. година, итд.

-извештаји о раду надлежних органа (Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, извештаји о стању животне средине у Републици

¹ Удружење, у смислу Закона о удружењима, јесте „добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.” (члан 2. став 1).

Србији, годишњи извештај Сектора за надзор и предострожност у животној средини МЗЖС, извештај Заштитника грађана, итд)
-прилози и коментари привредних субјеката, удружења итд.

II. ПОСЕБНЕ ОКОЛНОСТИ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА РАЗУМЕВАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Известите о посебним околностима које су релевантне за разумевање извештаја. На пример: да ли је постоји нека федерална или/и децентрализована структура која доноси одлуке, да ли одредбе Конвенције имају директан утицај након њеног ступања на снагу, или да ли финансијска ограничења представљају значајну препреку у примени Конвенције (опционо).

Одговор:

а) Ово је четврти извештај о спровођењу Архуске конвенције у Републици Србији. Република Србија је ратификовала Конвенцију о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 38/09) 12. маја 2009. године и чланица је Архуске конвенције од 31. јула 2009. године (http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-13&chapter=27&lang=en).

Република Србија је потврдила Протокол о регистрима испуштања и преноса загађујућих материја (ПРТР) (Кијев, 2003) 18. октобра 2011. године, („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 8/11.). Република Србија није потврдила ГМО амандман на Архуску конвенцију (Алмату, 2005).

б) Према одредбама члана 176. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06) „грађани имају право на покрајинску аутономију и локалну самоуправу, које остварују непосредно или преко својих слободно изабраних представника. Аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе имају статус правних лица.”

Према одредбама члана 2. Закона о територијалној организацији Републике Србије (ЗТО) („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 18/16, 47/18 и 9/20) „територијалну организацију Републике Србије чине општине, градови и град Београд као територијалне јединице и аутономне покрајине као облик територијалне аутономије.”

в) Према одредбама члана 16. Устава Републике Србије „општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом Републике Србије.

г) Процењује се да постојеће стање институционалних капацитета и одређени финансијски проблеми значајно утичу на потпуно и доследно спровођење Архуске конвенције.

д) Ступањем на снагу Закона о министарствима („Службени гласник РС” бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 и 62/17), на основу 5а. МЗЖС обавља послове државне управе који се односе на спровођење Конвенције о учешћу јавности, доступности информација и праву на правну заштиту у области животне средине.

III. ПРАВНЕ, РЕГУЛАТИВНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ОПШТИХ ОДРЕДБИ У СТАВОВИМА 2, 3, 4, 7 И 8 ЧЛАНА 3

Наведите правне, регулативне и друге мере којима се примењују одредбе у ставовима 2, 3, 4, 7 и 8 члана 3.

Одговор:

Већи број прописа Републике Србије садржи одредбе којима се обезбеђује транспозиција одговарајућих одредаба члана 3. Архуске конвенције:

- Устав Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06)
- Закон о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18) (ЗДУ)
- Закон о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05-исправка, 83/05-исправка, 64/07, 67/07-исправка, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17 и 95/18) (ЗДС)
- Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18) (ЗОУП)
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) (ЗСПИЈЗ)
- Закон о локалној самоуправи „Службени гласник РС” бр. 129/07,83/14, 101/16 и 47/18) (ЗЛС)
- Закон о удружењима („Службени гласник РС” бр. 51/09, 99/11 и 44/18) (ЗУ)
- Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења („Службени гласник РС”, број 16/18)
- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18, 10/19, и 6/20) (ЗОСОВ)
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 10/19 и 27/18 -др. закон)
- Закон о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18 - др. закон и 6/20)
- Закон о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 88/17, 27/18 и 6/20)
- Закон о заштитнику грађана („Службени гласник РС”, бр. 79/05 и 54/07) (ЗЗГ)
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 72/09 , 43/11, 14/16, 76/18 и 95/18) (ЗЗЖС)
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) (ЗПУЖС)

- Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05)
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 25/15) (ЗИСКЗЖС)
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18) (ЗЗП)
- Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18) (ЗВ)
- Закон о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 89/15 и 95/18) (ЗШ)
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13) (ЗЗВ)
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15) (ЗХ)
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 128/14 и 95/18) (ЗЗОКРФ)
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон и 9/20) (ЗПИ)
- Закон о метеоролошкој и хидролошкој делатности („Службени гласник РС”, број 88/10) (ЗМХД)
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС”, број 54/15) (ЗОГ)
- Закон о заштити узбуњивача („Службени гласник РС”, број 128/14)
- Трећи Акциони план за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за период 2018–2020. године („Службени гласник РС”, број 105/18)
- Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења („Службени гласник РС”, број 16/18)

Објасните како се ставови примењују. Посебно описати:

(а)У вези са ставом 2, мере које су предузете да се обезбеди да званичници и власти помогну и пруже потребна упутства;

Одговор:

-ЗДУ дефинише начела деловања органа државне управе, међу којима јавност рада, представља битно начело на којем почива рад управе (члан 11.). Органи државне управе дужни су да јавности омогуће увид у свој рад, према закону којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја. Према одредбама члана 79. ЗДУ органи државне управе дужни су да на примерен начин, пре свега у просторијама у којима раде са странкама, обавештавају странке о њиховим правима, обавезама и начину остваривања права и обавеза, своме делокругу, о органу државне управе који надзире њихов рад и начину контакта с њиме и о другим подацима битним за јавност рада и односе са странкама.

-Члан 76. ЗДУ предвиђа да су органи државне управе дужни да обавештавају јавност о свом раду преко средстава јавног информисања и на други прикладан начин а запослени који су овлашћени за припрему информација и података везаних за обавештавање јавности одговорни су за њихову тачност и благовременост. На

тражење физичких или правних лица, органи државне управе дужни су да дају мишљења о примени одредаба закона и других општих аката, у року од 30 дана (члан 80.). Органи државне управе могу да врше поједине послове у месту изван свог седишта и седишта подручне јединице, у управним данима (члан 78.).

-Према одредбама Уредбе о управним окрузима („Службени гласник РС”, број 15/06) донете на основу ЗДУ управни окрузи се образују ради вршења послова државне управе изван седишта органа државне управе (министарства, посебне организације и органи управе у саставу министарства).

-Члан 8. ЗДС предвиђа да су информације о раду државних службеника доступне јавности, према закону којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја.

-Основна начела дефинисана у ЗОУП укључују, поред осталог, и начело заштите права грађана и заштите јавног интереса (члан 7) и начело пружања помоћи странци (члан 8). Орган који води поступак стараће се да незнање и неукост странке и других учесника у поступку не буду на штету права која им по закону припадају.

- ЗСПИЈЗ у члану 38. став 2. утврђује обавезу поступања по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја у органу јавне власти да, уз остало, пружа тражиоцима неопходну помоћ за остваривање њихових права на приступ информацијама од јавног значаја утврђених овим законом. Одговорно лице у органу јавне власти (руководилац органа) може одредити једно или више службених лица (овлашћено лице) за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, а у случају да то не учини, за поступање по захтеву надлежно је одговорно лице. Одредбама члана 39. истог закона утврђена је обавеза државних органа да израде и на својој веб презентацији објаве информатор о свом раду. Садржај и начин објављивања информатора уређен је Упутством за израду и објављивање информатора о раду државног органа („Службени гласник РС”, број 68/10), којим је предвиђено и то да се у један од обавезних делова информатора унесе подаци о начину подношења захтева за приступ информацијама од јавног значаја и правима тражиоца, заједно са контакт подацима и линковима који могу бити корисни за остваривање права. Значајну улогу у погледу обавештавања јавности и едукације за примену ЗСПИЈЗ има Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности који у ту сврху објављује извештаје, приручнике са изводима из своје праксе и друге публикације, а такође, сам и у сарадњи са Службом Владе РС за управљање кадровима, високошколским установама, невладиним организацијама и другим заинтересованим субјектима организује семинаре посвећене улози и остваривању права јавности на приступ информацијама у поседу органа јавне власти.

-Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (Повереник), између осталог, обавештава јавност о садржини ЗСПИЈЗ, као и о правима уређеним наведеним законом и обавља друге послове одређене законом. Повереник може да покрене поступак за оцену уставности и законитости закона и других општих аката (члан 35).

-Значајну улогу у помагању јавности у остваривању правне заштите у питањима животне средине има и Заштитник грађана. Заштитник грађана је установљен као независан државни орган, који штити права грађана и контролише рад органа

државне управе, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Републике Србије, као и других органа и организација, предузећа и установа којима су поверена јавна овлашћења. Овлашћен је да контролише законитост и правилност рада органа управе, да утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе, ако се ради о повреди републичких прописа. Уколико Заштитник грађана прими притужбу у којој се указује на повреде прописа или општег акта аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, без одлагања ће такву притужбу проследити омбудсману аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе ако је установљен. Заштитник грађана није овлашћен да контролише рад Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда, судова и јавних тужилаштава. Такође, има право предлагања закона из своје надлежности, а овлашћен је и да Влади односно Скупштини поднесе иницијативу за измену или допуну закона и других прописа и општих аката, као и да пред Уставним судом покрене поступак за оцену уставности и законитости закона, других прописа и општих аката. Институција је почела са радом 2007. године, а од 2010. године је акредитована као Национална институција за заштиту и унапређење људских права у највишем А статусу. Чланом 43. ЗЗГ прописано је да Заштитник грађана неће поступати по случајевима насталим пре ступања на снагу овог закона.

-ЗЛС предвиђа да су органи и службе јединице локалне самоуправе дужни да обавештавају јавност о свом раду преко средстава јавног информисања и на други прикладан начин као и да грађанима у остваривању њихових права и обавеза дају потребне податке, објашњења и обавештења. Такође, органи и службе јединице локалне самоуправе дужни су да свима омогуће подношење притужби на свој рад и на неправилан однос запослених и да одговоре на њих у року од 30 дана, ако подносилац притужбе захтева одговор. Према истом закону, и у јединици локалне самоуправе може се установити заштитник грађана који је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе и јавних служби, ако се ради о повреди прописа и општих аката јединице локалне самоуправе.

-Члан 4. Правилника о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05) прописује да је надлежни орган дужан да свим заинтересованим органима и организацијама и јавности који врше увид у изложеној студији о процени утицаја пружи потребне информације и помоћ приликом тумачења појединих решења и евентуалног давања примедби и мишљења на студију о процени утицаја.

(б) У вези са ставом 3, мере које су предузете да се промовише образовање и свест о заштити животне средине;

Одговор:

-ЗООСОВ дефинише да су циљеви образовања и васпитања, између осталог, и развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња (члан 8. тачка 5.). Истим законом се утврђује да ученици треба да постижу опште исходе образовања и васпитања и један од њих је да, ефикасно и критички користе научна и технолошка знања, уз показивање

одговорности према свом животу, животу других и животној средини (члан 9. тачка 4.). Истовремено се прописује да ученик има обавезу да се стара о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике (члан 80. став 2. тачка 7.).

-Законом о основном образовању и васпитању као један од циљева основног образовања и васпитања прописан је развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња (члан 21). Чланом 27. овог закона прописано је да школски програм садржи и програм заштите животне средине. Упућујемо и на члан 46. овог закона.

- Закон о средњем образовању и васпитању прописује да школски програм садржи и посебан програм заштите животне средине (чл. 11. и 16.) који обухвата активности усмерене на јачање и развој свести о значају здраве животне средине, одрживог развоја и очувању и унапређењу природних ресурса.

- Члан 44. Закона о образовању одраслих прописује да програми неформалног образовања одраслих обухватају и програме заштите околине и екологије.

-Члан 6. ЗЗЖС прописује обавезу државних органа, научних установа, установа у области образовања, здравства, информисања, културе и других установа, као и других облика удруживања, да у оквиру својих делатности, подстичу, усмеравају и обезбеђују јачање свести о значају заштите животне средине. Јачање свести о значају заштите животне средине обезбеђује се кроз систем образовања и васпитања, научно-истраживачког и технолошког развоја, усавршавања у процесу рада, јавног информисања и популаризације заштите животне средине. У вези са овим упућујемо и на члан 55. став 1. тачка 4. ЗЗЖС (признања и награде за допринос заштити животне средине), затим члан 65. ЗЗЖС (акциони планови).

-Члан 117. ЗЗП предвиђа да је Министарство надлежно за послове образовања (МПНТР) дужно да осигура услове за унапређивање васпитања и образовања о заштити природе. У складу са тим донети су Стандарди општих међупредметних компетенција за крај средњег образовања, Одговоран однос према околини (тачка 9.). МЗЖС, надлежни орган аутономне покрајине, завод и правна лица с јавним овлашћењима дужни су да обавештавају јавност о природним вредностима, заштити природе, њеној угрожености, факторима и последицама угрожавања. Упућујемо и на члан 7. тачка 11; члан 29. ст. 2. и 5; члан 30; члан 53. тачка 7.

-Такође, упућујемо и на ЗВ: члан 40. став 8; члан 143. тачка 5; ЗЗОКРФ: члан 2. тачка 34; ЗШ: члан 6. став 4. тач. 6. и 7; члан 36. став 3.

-Активности које се односе на образовање и развијање јавне свести у области животне средине и еколошке културе координира МПЗЖС у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) и другим надлежним институцијама.

- Покрајински завод за заштиту природе (ПЗЗП) је током периода 2017 -2020. године реализовао бројне и разноврсне активности на пољу ширења свести о потреби заштите природе. Стручна и шира јавност редовно је упознавана са активностима, акцијама и постигнутим резултатима ПЗЗП, као и са актуелностима, општим циљевима и проблемима у заштити природе. У промотивним активностима нарочита пажња посвећена је деци и младима. Остварени су садржаји којима је, поред стицања нових сазнања о природи, промовисана њена заштита. На овом плану је унапређена сарадња са стручним институцијама,

образовним институција od предшколских do високообразовних, управљачима заштићених подручја, корисницима простора, еколошким удружењима грађана, медијима, итд. Изложбени простор ПЗЗП у Новом Саду током 2017-2020. године обишло је око 78419 посетилаца. Изложбе је видео знатно већи број људи, који су били учесници бројних саветовања, семинара, пројекција филмова, предавања, презентација, одржаваних у свечаној сали ПЗЗП. Одржано је 44 тематске изложбе са пратећим активностима у изложбеном простору ПЗЗП или у сличним институцијама током 2017-2020. године. У току периода 2017-2020. године стручни сарадници ПЗЗП или њихови спољни сарадници одржали су око 118 предавања и презентација о заштити и очувању природе. Настављен је рад са студентима који слушају предавања или обављају вежбе у лабораторији и препараторским просторијама (студенти биологије, географије, ловног туризма, студенти пољопривредног факултета и др.) као и приказивање природњачко документарних филмова у сали ПЗЗП. ПЗЗП је у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и управљачима заштићених подручја, у току периода 2017-2020. године пригодним активностима обележио значајне еколошке датуме: Светски Дан влажних подручја – 2. фебруар (Рамсарска Конвенција); Дан Покрајинског завода за заштиту природе - 1. април; Дан заштите природе - 11. април; Дан планете Земље - 22. април; Европски Дан паркова - 24. мај; Светски Дан заштите животне средине - 5. јун; Међународни Дан Дунава - 29. јун; Међународну ноћ слепих мишева - 25. август; Дан геолога – 18. септембар; Дане Европске Баштине – 23. септембар; Дечија недеља – прва седмица у октобру. ПЗЗП је наставио одличну сарадњу са Универзитетом у Новом Саду, одржано је више предавања студентима ПМФа, Пољопривредног факултета у Новом Саду, Факултета техничких наука из Новог Сада о заштити природе и ретким и угроженим врстама. Остварена је сарадња са Факултетом техничких наука из Новог Сада у припремању и реализацији прекограничног IPA пројекта Хрватска-Србија под називом SeNS WETLANDS. Настављен је рад са студентима који слушају предавања или обављају вежбе у лабораторији и препараторским просторијама ПЗЗП (студенти ПМФа, Департмана за биологију и екологију, Департмана за географију, туризам и хотелијерство, смер Ловни туризам, и др.).

-Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС) је у протеклом периоду, од 2017. до 2020. године, реализовао преко 150 промотивних манифестација, и исто толико различитих образовних програма. На основу годишњих Програма заштите природних добара за наведени период, реализовани су образовни и промотивни програми који се односе на укључивање јавности у послове заштите природе и обезбеђивања доступности података о природи и њеном очувању. Промотивне манифестације укључиле су различите циљне јавности ради промовисања заштите природе, јачања друштвене свести и усвајања ставова о вредностима и значају националне природне баштине. Образовни програми су били организационо и садржински прилагођени различитим потребама и карактеристикама циљних група којима су били намењени – од ученика различитог узраста, преко образовног кадра, запослених у јавним предузећима, представника локалне самоуправе, до управљача заштићених добара и удружења. ЗЗПС је и у овом периоду путем средстава јавног информисања упознавао јавност са својим радом и активностима у области заштите природе у циљу развијања свести најшире јавности о заштити природе и њеном

значају. У том контексту, у трогодишњем периоду остварено је више од хиљаду објава у различитим медијима – штампаним, електронским и новим медијима. У информисању јавности о раду ЗЗПС заступљени су медији, како националног, тако и локалног значаја. У 2018. години обележено је 70 година рада Завода за заштиту природе Србије и 20 година постојања канцеларије Завода у Нишу. Поред одржавања различитих образовних програма и манифестација промотивног карактера, ЗЗПС је издавањем публикација научног, стручног и популарног карактера, упознавао јавност са заштитом природе. У предметном периоду ЗЗПС је објавио низ нових наслова, од којих су две Црвене књиге „Црвена књига фауне Србије IV: Правокрилци” и „Црвена књига фауне Србије III: Птице”, затим монографије „Парк природе Шарган -Мокра Гора”, „Водоземци и гмизавци Свете Горе и Хиландара”, као и публикација „Plants of International Importance in the Flora of Serbia” и приручници „Птице Пирота” и „Један ботанички дан на Старој планини - Приручник за идентификацију биљака”. Осим редовних издања стручног часописа „Заштита природе”, Завод је издао образовно издање у форми брошуре „Резерват биосфере Голија-Студеница” (на српском и енглеском језику), као и бројне промотивне материјале у виду постера „Вилин девице” и лифлета „Светски дан вода 2017.”, „Светски дан шума 2017.”, „Дан заштите природе 2017.”, „Мрки медвед на Голији”, „Пролећнице Ваљева”, „Светски дан шума 2018.”, „Светски дан вода 2018.”, „Светски дан слепих мишева 2018.”

- РХМЗ је, у оквиру програма праћења, прогнозирања и истраживања варијабилности климе и климатских промена, и утицаја климатских промена на здравље становништва, поједине секторе привреде и расположивост природних ресурса, обезбедио извршавање оперативних и развојних истраживачких функција Подрегионалног центра за климатске промене за Југоисточну Европу (SEEVCCC) у оквиру Европске мреже регионалних климатских центара Светске метеоролошке организације, којима су обухваћене и активности образовања, обуке, информисања и подизања свести јавности о проблему климатских промена. У извештајном периоду, РХМЗ је у сарадњи са Светском метеоролошком организацијом организовао 6 регионалних Климатских форума (WMO/South Eastern European Climate Outlook Forum – SEECOF) уз учешће представника националних хидрометеоролошких служби из 20 држава региона Југоисточне Европе, Кавказа и Медитерана. Као домаћин SEEVCCC, РХМЗ је иницирао успостављање новог регионалног Конзорцијума за оперативну прогнозу времена за Југоисточну Европу (South-East European Consortium for Operational weather Prediction-SEECOP), који поред даљег развоја и увођења у оперативан рад нумеричких модела за прогнозу времена, климе и вода, има за циљ и спровођење програма обуке за различите области нумеричког моделирања времена, климе и вода. У оквиру активности SEECOP Конзорцијума, РХМЗ је 2018. године, у сарадњи са САНУ, организовао међународну конференцију „Нумеричко моделирање времена и климе: почети, садашњост и визија будућности („Numerical Modeling of Weather and Climate: Beginnings, Current State and Vision of the Future”), као и регионални семинар „Практичне обуке за коришћење NMMB атмосферског нумеричког модела за прогнозу времена у Југоисточној Европи” („Hand on Training on the use of NMMB Atmospheric Model for Weather Prediction in the South-eastern Europe – SEEWEATHER”), на коме су учествовали представници институција држава

чланица Конзорцијума. РХМЗ је, такође, у оквиру пројеката који се реализују уз финансијску подршку Глобалног фонда за животну средину и Европске уније, организовао већи број националних и регионалних конференција и семинара обуке на тему климатских података и сервиса, ризика суша, унапређења система ране најаве поплава и других метеоролошких елементарних непогода и размене података (пројекти: „Климатска осматрања, моделирање и услуге у Европи”/„European Climate Observations, Modelling and Services – Climateurope”; „Ризик суше у региону Дунава”/„Drought Risk in the Danube Region – DRiDanube”; „Унапређење сарадње у области прогнозе поплава у басену Дунава”/„DAnube River Basin Enhanced Flood FORecasting CooperaTion – DAREFFORT”; „Пројекат управљања сливом реке Дрине на Западном Балкану”/„West Balkans Drina River Basin Management Project - WBDRBM”; „Међународна мрежа за подстицање коришћења продуката мониторинга и прогнозе транспорта пустињског аеросола”/„International Network to Encourage the Use of Monitoring and Forecasting Dust Products – inDust”; „НАЈАВА: Јачање система ране најаве елементарних непогода у Републици Србији”, Фаза II - „Унапређење размене података у реалном времену на централном и локалном нивоу, ради повећања ефикасности, директног укључења становништва и смањења трошкова активности”/„ALERT: Strengthening Serbian Multi-Hazard Early Warning”, Phase II: „Improving dynamic real time data exchange at central and local level, to increase efficiency, directly involve population and reduce cost for action”; „Гридовани метеоролошки подаци 1961-2010. за Србију” - Фаза I и Фаза II/„Gridded meteorological data 1961-2010 for Serbia, Phase I, Phase II”).

- Републички хидрометеоролошки завод је у периоду 2017-2020. година пружио пуну подршку манифестацији „Београдска ноћ музеја” кроз изложбене поставке на неку од актуелних метеоролошких и климатских тема, и предавања за најширу јавност. Такође, РХМЗ је у оквиру својих надлежности и делокруга рада, а по захтеву образовних институција из целе Републике Србије (основних и средњих школа и појединих факултета) организовао и спровео већи број програма едукације и информисања ученика и студената кроз реализацију програма радних посета унутрашњим организационим јединцама РХМЗ. Учешће стручњака РХМЗ у научно-образовним програмима електронских и штампаних медија, такође представља један о механизма промоције образовања и јачања свести јавности о климатским променама и могућим утицајима метеоролошких, климатских и хидролошких услова и елементарних непогода на здравље становништва, поједине секторе привреде и расположивост природних ресурса.

-Поводом обележавања шест година постојања Регионалног Архус центра Суботица, 11. маја 2017. године, организован је скуп „Изазови и могућности у области управљања отпадом у процесу усаглашавања са прописима Европске уније”. Скуп је реализован уз подршку Мисије ОЕБС у Србији и Града Суботица, као и Регионалног центра за животну средину, Канцеларије у Београду, преко заједничког пројекта удружења ТЕРРА’С и удружења Млади истраживачи Србије у оквиру „Програма подршке цивилном друштву у Србији у области животне средине (Csonnect)”. Округли сто је организован са циљем проширивања сарадње надлежних републичких, покрајинских и локалних органа и активног укључивања

грађана ради што бољег информисања и учествовања у доношењу одлука у области заштите и унапређења животне средине, што регулише Закон о ратификацији Архуске конвенције.

-У организацији Удружења ТЕРРА'С и Регионалног Архус центра, на Отвореном универзитету Суботица је 22. септембра 2017. године одржан округли сто на тему „Иницијативе жена у области управљања отпадом у процесу придруживања ЕУ” са циљем да се размотри улога жене у планским документима у заштити животне средине и области управљања отпадом. Округли сто се реализовао уз подршку Мисије ОЕБС у Србији, као и Регионалног центра за животну средину, Канцеларије у Београду, преко заједничког пројекта удружења ТЕРРА'С и удружења Млади истраживачи Србије у оквиру „Програма подршке цивилном друштву у Србији у области животне средине (CSOnnect)”. Општи закључак округлог стола је да предстојећи планови управљања отпадом морају бити „реалистичнији” да би били и оствариви, да је неопходно да се у њихову израду укључе сви актери, нарочито са искуством из праксе и организације цивилног друштва. Планови стриктно треба да имају наведене активности као што су обуке становништва, кампање, обезбеђивање квалитетног информисања и могућности учешћа у доношењу одлука, са тачно наведеним начином реализације водећи рачуна о родној равноправности, пре свих жена.

- Архус центар Суботица је познат по неформалном еколошком образовању младих. Након предавања студентима Факултета техничких наука Нови Сад, уследио је само неколико дана касније, 17.11.2017. године, еко час за ученике 5. разреда суботичке Основне школе „Јован Јовановић Змај”. Ученицима је приказан филм који говори о томе шта је све Архус центар постигао за 6 година рада и које је све еколошке проблеме грађана у Суботици успео да реши. Након филма је уследила презентација, представника Удружења ТЕРРА'С о отпаду, регионалној санитарној депонији Суботица, али и како рециклажа доприноси очувању природе.

-Округли сто у склопу најављеног почетка пробног рада Регионалне депоније Суботица је одржан 27. новембра 2017. године у оквиру пројекта „Имплементација Архуске конвенције у области управљања отпадом” који се реализовао уз подршку Министарства заштите животне средине. Удружење ТЕРРА'С и Регионални Архус центар Отвореног универзитета Суботица организовали су скуп са циљем да се одговори на низ питања у вези са изазовима са којима ће се суочавати сви у систему управљања отпадом имајући у виду преузете обавезе Србије у процесу придруживања Европској унији, посебно улоге локалних самоуправа.

-Иако Градска управа града Суботица, осим јавног увида, није планирала јавну расправу о Нацрту плана управљања отпадом за територију Града Суботице за период од 2018-2028. година, одазвала се позиву Архус центра Отвореног универзитета Суботица и удружења Центар за екологију и одрживи развој и 25. маја 2018. године одржала презентацију овог документа. На скупу су изложене примедбе и сугестије на документ, које су потом у писаној форми прослеђене Градској управи града Суботица.

- На манифестацији 14. Међународни фестивал органских производа „БИОФЕСТ 2018.“, уз подршку Мисије ОЕБС у Србији, 18.10.2018. године одржана је панел дискусију на тему „Утицај климатских промена на (органску) пољопривреду“, у оквиру „Климатона“, а у организацији Регионални Архус центра Суботица и удружења „Један степен Србија“ са удружењем ТЕРРА’С. Климатон је едукативно-информативни догађај који се одржава једном месечно, а води га удружење Један степен Србија. Састоји се од кратких и занимљивих предавања, дискусија, гледања филмова, трибина из области екологије и популарне науке. Циљ Климатона је да грађанима приближи изазов климатских промена и да укаже на важност и значај очувања природних екосистема на планети.

- 2018. године удружења Архус центар Нови Сад и Један степен Србија организовале су јавну дебату о климатским променама у оквиру „Климатона“, у склопу пројекта „Промоција одрживе економије за будућност кроз студије случаја из Војводине“, а уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији у партнерству са Независним друштвом новинара Војводине.

- 2018. године удружење Архус центар Нови Сад је одржало јавну дебату уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији, а у партнерству са Привредном комором Србије у оквиру пројекта „Промоција одрживе економије за будућност кроз студије случаја из Војводине“. Тема јавне дебате била је енергетска ефикасност и зелена градња, односно циркуларна економија у грађевинарству. Дебати су присуствовали представници институција, организација цивилног друштва и привреде.

- 23. и 27. новембра 2018. године у Нишу и Крагујевцу, Мисија ОЕБС-а у Србији подржала је јавне расправе усмерене на повећање свести јавности о безбедносним импликацијама изазваним климатским променама. Догађаји су организовани кроз партнерство удружења „Један степен Србија“ и Архус центра Јужне и Источне Србије и Архус центра Крагујевац. Догађаји су окупили укупно 140 представника цивилног сектора, студената, градске управе и медија. Јавне расправе су организоване у оквиру „Климатона“.

-МИС-АЦНБГ континуирано ради на информисању и подизању свести јавности о Архуској конвенцији. На пример, 2018. године је, поводом 20. година Архуске конвенције, штампан информативни лифлет који је у сарадњи са свим општинама Града Београда постављан на инфо пултове у просторијама општина и на тај начин дистрибуиран грађанима. Такође, организовани су округли столови за локалне доносиоце одлука, конференције, уличне акције и слично. У својим јавним наступима представника МИС-АЦНБГ се труде, кад год је могуће, да промовишу Архуску конвенцију посебно уколико су учесници догађаја из сектора који се не баве заштитом животне средине.

-У периоду од 15. новембра до 14. децембра 2018. године, у оквиру ИПА пројекта, Архус центар јужне и источне Србије реализовао је пројекат Развој капацитета мреже Архус повереника за залагање увођења циркуларне економије и прилагођавање климатским променама. Циљ пројекта је био да се повећају

капацитети организација цивилног друштва у мрежи Архус повереника да се активно залажу за климатске промене и циркуларну економију на локалном нивоу. Циљ пројекта је такође био поновно оснаживање мреже Архус повереника, као и проширење мреже на нове чланове волонтере ангажовањем студената Факултета заштите на раду из Ниша из разлога што ова академска установа има велику групу студената који студирају заштиту животне средине.

- ЗЗП утврђује посебан национални дан заштите природе који треба да се обележава сваког 11. априла. Према члану 106. ЗЗП у Дану заштите природе организују се васпитне, образовне, рекреативне, стручне и друге активности којима се на примерен начин подстиче и унапређује заштита природе. (видети члан 106. ЗЗП).

(в) У вези са ставом 4, мере које су предузете да се обезбеди одговарајуће признање и подршка удружењима, организацијама или групама које промовишу заштиту животне средине;

Одговор:

- Место и улога удружења², организација и група као и обавеза њихове подршке прописана је на различите начине у већем броју закона. Најширим одређењем се може сматрати чињеница да су удружења, организације или групе експлицитно дефинисани као део „јавности” у ЗЗЖС (члан 3. тачка 26.), односно „заинтересоване јавности” (члан 3. тачка 28.) са свим правима које су важећим прописима установљени за „јавност”. Осим тога упућујемо и на члан 4. став 1. тачка 6 ; чл. 6, 7, 9. тачка 11; члан 55. став 1. тачка 6. Сличне одредбе, када су у питању дефиниције, налазе се и у ЗЗВ: члан 3. тач. 14. и 16.

- Такође, упућујемо на ЗЗП: члан 102. став 1. тачка 9; ЗПИ: члан 3; ЗВ: члан 142. став 3; ЗХ: члан 7. став 2; ЗУО: члан 13. тачка 2; члан 17. тачка 6.

- Одредбама члана 38. став 1. ЗУ је прописано да се средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса, обезбеђују у буџету Републике Србије. Влада, односно министарство надлежно за област у којој се остварују основни циљеви удружења, додељују наведена средства на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма (став 2.). У смислу става 3. наведеног члана Закона, под програмом од јавног интереса нарочито се сматрају, између осталог, и програми у области: здравствене заштите, заштите и промовисања људских и мањинских права, образовања, науке, културе, информисања, заштите животне средине, одрживог развоја, заштите животиња, заштите потрошача, борбе против корупције, као и хуманитарни програми и други програми у којима удружење искључиво и непосредно следи јавне потребе. Ставом 5. овог члана прописано је да се наведена средства могу додељивати и из буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

² За списак регистрованих удружења које се баве заштитом животне средине по основу новог Закона о удружењима видети сајт <http://www.apr.gov.rs/Регистри/Удружења.aspx>

-Уредбом о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења прописују се транспарентни односи и јасна правила у финансирању програма удружења од јавног интереса из буџетских средстава.

- У буџету Републике Србије опредељена су средства за финансијску подршку пројектима које реализују удружења (невладине организације).

- У 2017. години за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине буџетом МЗЖС су планирана средства у износу од 20 милиона динара. По спроведеном Јавном конкурс за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине у 2017. години, МЗЖС је суфинансирали 64 пројеката удружења у укупном износу од 19.600.000,00 динара. Изабрани пројекти односили су се на следеће области: финансирање животне средине (2 пројекта), промоције Архуске конвенције (7 пројеката), управљање отпадом (17 пројеката), зелена економија (11 пројеката), заштита вода (8 пројеката), заштита земљишта (3 пројекта) и заштита природе (16 пројеката).

-У 2018. години за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине буџетом МЗЖС су планирана средства у износу од 35 милиона динара. По спроведеном јавном конкурс за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине МЗЖС је суфинансирали 73 пројеката, у укупном износу од 35.000.000,00 динара. Изабрани пројекти односили су се на следеће области: заштита природе (9 пројеката), климатске промене (4 пројекта), еколошко предузетништво (6 пројеката), грађански активизам (10 пројеката), еколошко образовање (25 пројеката), природа у урбаним срединама (7 пројеката) и медији и екологија (12 пројеката). Део изабраних пројеката (13) садржи и компоненте Архуске конвенције или се најприоритетније односе на Архуску конвенцију.

-У 2019. години за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине буџетом МЗЖС су планирана средства у износу од 50 милиона динара. По спроведеном јавном конкурс за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине МЗЖС је суфинансирали 85 пројекта у укупном износу од 50.000.000,00 динара. Изабрани пројекти односили су се на следеће области: заштита природе (17 пројеката); климатске промене (5 пројеката); циркуларна економија - еколошко предузетништво (15 пројеката); грађански активизам (16 пројеката); природа у урбаним срединама (6 пројеката) и догађаји и екологија (26 пројеката).

- У 2020. години за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине буџетом МЗЖС су планирана средства у износу од 50 милиона динара. По спроведеном јавном конкурс за суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва у области заштите животне средине МЗЖС је суфинансирали 76 пројекта у укупном износу од 49.999.953,00 динара.

- Кроз реализоване пројекте током 2017, 2018. и 2019. године реализоване су бројне активности у циљу јачања свести јавности о значају заштите животне

средине, спровођења конкретних активности на заштити животне средине, као и активности усмерених на спровођење Архуске конвенције (предавања, семинари, радионице, округли столови, вршњачке едукације, медијске кампање, израда информативно-промотивног и штампаног материјала, израда сајтова за промоцију животне средине, филмско и телевизијско стваралаштво, еколошки кампови, уређење простора и др.).

-Секретаријат за заштиту животне средине града Београда (у даљем тексту: Секретаријат) је у периоду од 2017. до 2020. године спровео три јавна конкурса за финансирање пројеката из области заштите животне средине која реализују удружења на територији града Београда, а која су од јавног интереса и односе се на област еколошког образовања и информисања, заштиту природе, климатске промене и управљање отпадом. Јавним конкурсом 2018/2019 обезбеђена су укупна средства у износу од 22.000.000,00 динара у складу са Одлуком о буџету града Београда за 2018. годину („Службени лист града Београда” бр. 95/17, 64/18 и 92/18). Од укупно 68 (шездесет и осам) удружења грађана која су конкурисала финансирани су пројекти 31 удружења, који су реализовани до јуна 2019. године. За јавни конкурс у 2019. години обезбеђена су укупна средства у износу од 15.000.000,00 динара, у складу са Одлуком о буџету града Београда за 2019. годину („Службени лист града Београда” бр. 118/18 и 9/19). Од укупно 74 (седамдесет и четири) удружења грађана која су конкурисала финансирани су пројекти 30 удружења, чија је реализација завршена 30. новембра 2019. године. У децембру 2019. године расписан је јавни конкурс за 2020. годину, чија је реализација предвиђена до 30. новембра 2020. године. Обезбеђена су укупна средства у износу од 30.000.000,00 динара, у складу са Одлуком о буџету града Београда за 2020. годину („Службени лист града Београда”, број 114/19). Од укупно 94 (деведесет и четири) удружења грађана која су конкурисала финансирани су пројекти 56 удружења.

-ЗЗПС је у протеклом периоду остварио сарадњу са бројним удружењима која су посвећена заштити животне средине и природе. ЗЗПС остварује ову сарадњу на основу члана 102. тач. 9. и 15. ЗЗП. Сарадња је подразумевала заједничко извођење, или учешће ЗЗПС у реализацији различитих акција образовног и промотивног карактера, стручне консултације, предавања, радионице, изложбе, обезбеђивање тематског образовног материјала ЗЗПС-а за рад организација, итд. Многе од промотивних и образовних активности у протеклом периоду реализоване су у сарадњи са удружењима, управо у циљу јачања партнерских веза са удружењима грађана, која су ангажована у области заштите животне средине и природе. Тринаеста регионална конференција „Животна средина ка Европи”, на тему „Образовање о климатским променама за одрживи развој”, одржана је у јуну 2017. године у Београду у организацији удружења „Амбасадори одрживог развоја и животне средине”, уз подршку ЗЗПС као једног од бројних партнера. ЗЗПС Србије посетили су у јулу 2017. године чланови највеће невладине организације из кинеске провинције Green Zhejiang, која је и једна од водећих еколошких НВО Кине. Гости из Кине посетили су ЗЗПС како би добили информације о природним вредностима и систему и методама заштите природног наслеђа наше земље. ЗЗПС је 2018. године био суорганизатор Четрнаесте регионалне конференције „Животна средина ка Европи”, одржане у Београду на тему „Заштита природе – развој одговоран

према природи”. Конференција је одржана у организацији удружења „Амбасадори одрживог развоја и животне средине” у партнерству са Привредном комором Србије. За спровођење принципа Архуске конвенције, као и за унапређење заштите природе, била је од значаја сарадња са представницима различитих организација и удружења, и појединцима, који су интересно повезани са овом облашћу. У циљу остварења партнерства и сарадње са удружењима на овом пољу, ЗЗПС је установио одржавање годишњег скупа заштитара природе „Партнерством ка заштити природе”, који су одржани 2017. 2018 и 2019. године.

- У марту 2018. године, Влада Републике Србије усвојила је Уредбу о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења (у даљем тексту: „Уредба”). Ова уредба ближе уређује критеријуме, услове, обим, поступак, праћење спровођења поступка доделе средстава за подршку пројеката које реализују организације цивилног друштва. Циљ Уредбе је да се направи одговорнији, транспарентнији и ефикаснији процес расподеле средстава организација цивилног друштва, обезбеди спречавање сукоба интереса и побољша правни оквир који регулише финансирање цивилног сектора у Републици Србији. У складу са великим средствима које се одвајају за ове активности, било је неопходно унапредити цео поступак и систем на којем почива додела средстава организације цивилног друштва. Нова Уредба унапређује овај поступак:

- увођењем Годишњег плана јавних конкурса и Календара јавних конкурса;
 - детаљнијим уређивањем надлежности комисије;
 - обавезом објаве одлуке о додељеним средствима;
 - усаглашавањем поступка са одредбама новог Закона о општем управном поступку;
 - увођењем могућности учешћа стручне јавности у поступку;
 - увођењем додатних антикоруптивних мера, које се односе на спречавање сукоба интереса чланова комисије, што је био један од главних захтева цивилног сектора у претходном периоду, али једнако и на обавезу спречавања сукоба интереса код удружења приликом коришћења додељених средстава;
 - реформом процеса праћења реализације програма како преко овлашћеног ревизора, тако и детаљним регулисањем мониторинг посета и извештавања о истим;
 - детаљнијим регулисањем израде, достављања, прегледања и процене наративних и финансијских извештаја;
 - могућношћу органа да, у складу са расположивим ресурсима, израде и објаве процену успешности реализованих програма и пројеката;
 - унапређењем поступка прерасподеле одобреног износа средстава, поступања у случају неправилности, раскида уговора и повраћаја средстава.
- Двогодишња пракса примене нове Уредбе показала је да се нови институти врло добро примењују, а да се поступци спроводе са вишим степеном професионалности и одговорности, на шта су указали и државни и цивилни сектор.

(2) У вези са ставом 7, мере које су предузете да се промовишу принципи Конвенције, укључујући:

(I) Мере које су предузете да се координирају активности између и унутар министарстава у циљу информисања званичника који учествују у другим међународним форумима о члану 3, ставу 7 и о упутствима усвојеним у Алма-Ати, указујући на то да ли се мере координирања и даље примењују;

(II) Мере које су предузете да се обезбеди приступ информацијама на државном нивоу у вези са међународним форумима, укључујући фазе у којима је приступ информацијама био обезбеђен;

(III) Мере које су предузете да се промовише и омогући учешће јавности на државном нивоу, у вези са међународним форумима (на пример: позивање чланова из удружења да учествују у делегацијама стране потписнице на преговорима у вези са заштитом животне средине или укључивање удружења у формирање званичног става стране потписнице у оваквим преговорима) укључујући фазе у којима је приступ информацијама био обезбеђен;

(IV) Мере које су предузете да се промовишу принципи Архуске конвенције у протоколима других међународних форума;

(V) Мере које су предузете да се промовишу принципи Архуске конвенције у радним програмима, пројектима, одлукама и другим битним закључцима других међународних форума;

Одговор:

-ЗЗПС промовише принципе Архуске конвенције у оквиру међународне сарадње коју развија са међународним организацијама и институцијама, научним и стручним установама, управљачима заштићених природних добара других земаља, као и бироима међународних конвенција, а са циљем размене искустава и знања у области заштите природе, као и примене савремених међународних принципа и стандарда у стратегији заштите природе Србије, и у оквиру реализације пројеката међународног карактера у којима учествује (пример: „Изградња капацитета за имплементацију стандарда и конвенција правне тековине ЕУ у области заштите природе – успостављање мреже Натура 2000” и „Планирање очувања биолошке разноврсности на националном нивоу, као подршка имплементацији Стратешког плана Конвенције о биолошкој разноврсности у Републици Србији, за период 2011-2020”). ЗЗПС је, такође, кроз учешће у стручним радионицама и манифестацијама проширивао раније успостављену сарадњу са међународним организацијама као што су IUCN, WWF и UNESCO, и успоставио активну сарадњу у раду мреже ENCA (Европска мрежа руководиоца агенција за заштиту природе). У питању су манифестације и пројекти заштите где је посебно место посвећено развијању отвореног дијалога и сарадње са партнерским невладиним организацијама. Пример међународне сарадње у којој је једна од страна и ЗЗПС, а којом се реализују принципи Архуске конвенције, је реализација програма „МАВ UNESCO”. У првој половини 2017. године проглашен је други резерват биосфере у Републици Србији „Бачко Подунавље”. Урађена је припрема допунског материјала којим је Резерват представљен током јуна месеца у Паризу, када је подручје формално проглашено и заштићено програмом МАВ (Човек и Биосфера). Представници Завода су 2018. године учествовали у уводној радионици у оквиру пројекта „Регионална мрежа за управљање подацима о биодиверзитету и извештавање 2” (BIMR 2 пројекат) са

циљем подизање капацитета у шест економија региона југоисточне Европе за управљање подацима о биодиверзитету и за извештавање ка различитим конвенцијама, као и Европској унији. Као један од приоритета на међународном нивоу се истиче рад на примени Директиве о стаништима и Директиве о птицама, као основа за успостављање еколошке мреже Европске уније, NATURA 2000, што је током 2019. године укључивало и реализацију IPA2016 пројекта „EU for Serbia - Continued support to implementation of Chapter 27 in the area of nature protection (NATURA 2000)”, који имплементира EPTISA конзорцијум, са циљем припреме подручја еколошке мреже Натура 2000 у Србији. Током 2019. године, ЗЗПС је као стручна кућа задужена за израду међународних номинација у области заштите природе на републичком нивоу, радио на номинацији међународно заштићених подручја у оквиру UNESCO-вих програма Човек и биосфера (Man and Biosphere - MaB), Светске баштине (World Heritage - WH) и Геопаркова (Global Geoparks), што обухвата номинацију Геопарка Ђердап, прекограничног Резервата биосфере „Тара-Дрина” на граници са Републиком Српском (БиХ), као и проширење добра светске природне баштине „Древне и нетакнуте букове шуме Карпата и других региона Европе”, у оквиру којег је током 2020. уписано прво добро светске баштине за Републику Србију. У мају 2019. године започела је имплементација IPA 2016 пројекта „ЕУ за Србију – Наставак подршке у имплементацији поглавља 27 у области заштите природе (Natura 2000)”. Овај пројекат који финансира Европска унија за циљ има припрему за успостављање еколошке мреже Европске уније у Републици Србији. 2019. године представник ЗЗПС учествовао је на Форуму младих професионалаца за светско наслеђе у Бакуу, Азербејџан. Форум се четврти пут организује у оквиру UNESCO-овог програма Светске баштине и има за циљ да окупи младе људе који се активно баве проблемима светске баштине, са искуством у њиховом решавању, а који су спремни да искуства која су стекли током Форума примене у својим државама. ЗЗПС је имао представника на 13. Састанку групе експерата за инвазивне врсте у организацији Секретаријата Бернске конвенције. Том приликом су презентовани Национални извештаји о примени Европске стратегије о инвазивним врстама и то кроз имплементацију ЕУ Регулative 1143/2014 о инвазивним врстама и примену IUCN класификације утицаја страних инвазивних врста на животну средину. У току 2019. године одржан је међународни састанак поводом иницијативе успостављања прекограничног Резервата биосфере на реци Дрини између Републике Србије и Републике Српске, Република Босна и Херцеговина, на којем су учествовали представници ЗЗПС. ЗЗПС је учествовао и на регионалној радионици Олакшавање достизања и извештавање о Aichi циљу 11 за очување биолошке разноликости у источној Европи и централној Азији - глобално партнерство за достизање Aichi циља 11 који се односи на повећање површине под заштићеним подручјима и ефикасно управљање њима. До 2020. године се тежи достизању 17% копнених и унутрашњих водних подручја и 10% приобалних и морских подручја под заштитом, којима се ефикасно управља, као еколошки репрезентативним и добро повезаним системима заштићених подручја од посебног значаја за биодиверзитет и екосистемске услуге.

-Представници организација цивилног друштва су учествовали на бројним конференцијама, састанцима и радионицама, које је организовало МЗЖС, као што су:

-Две конференције о климатским променама - у оквиру учешћа делегације Републике Србије на Конференцији Уједињених нација – КОП 23 (Београд, новембар и децембар 2017. године).

-У оквиру „Треће ЕкоБиоМорф 2017” конференције (Нови Сад, новембар 2017. године) одржана је панел дискусија на тему „Сарадња јавности и цивилног сектора у заштити природе - како постићи заједнички циљ?”, која је имала за циљ да предложи и утврди могуће начине за побољшање будуће заједничке сарадње представљањем позитивних и негативних искустава у прошлости у односу на сарадњу између владиног и невладиног сектора и начине за утврђивање релевантних организација цивилног друштва које се баве заштитом природе.

- МЗЖС је организовало представљање „Стратегије комуникације за област климатских промена” (Београд, децембар 2017. године). Промоција Стратегије комуникације за област климатских промена организована је као завршни догађај, после шестомесечног заједничког подухвата МЗЖС и Мисије ОЕБС-а у Србији, током којег је нацрт Стратегије израђен и финализован на основу јавног увида. Стратегија пружа оквир за достављање кључних порука о питањима климатских промена посебним циљним јавностима и нуди комуникациона средства намењена подизању свести јавности о могућностима и претњама које климатске промене доносе. Практична примена Стратегије ће мотивисати грађане да прихвате своје одговорности за прилагођавање климатским променама и предузму мере за ублажавање њихових утицаја. Ова активност подржава обавезе Србије преузете након ратификације споразума из Париза који има за циљ одржавање глобалне температуре испод 2° Ц. На скупу је истакнуто да је проблем климатских промена један од највећих проблема савремене цивилизације, чије решавање је међу приоритетима међународних и ЕУ агенди, како у области животне средине, тако и у области енергетике, саобраћаја, индустрије, пољопривреде, финансија. Такође је наглашено да МЗЖС улаже напоре у подизање свести о значају климатских промена, и да је свесно потребе успостављања партнерства са стручном и научном јавношћу, организацијама цивилног друштва и другим заинтересованим странама како би ова област добила место које треба и заслужује на националној агенди. Једна од тема конференције била је и „Улога организација цивилног друштва у промоцији борбе против климатских промена”.

-У сарадњи са Развојним програмом Уједињених нација (UNDP), МЗЖС је 6. новембра организовало састанак са представницима цивилног друштва, поводом резултата и закључака 14. Конференције УН о биодиверзитету - „СОП14” (17. - 29. новембар 2018. године, Шарм ел Шеик, Египат) и 24. Конференције УН о климатским променама - „СОП 24” (2. - 14. децембар 2018. године, Катовице, Пољска).

- У извештајном периоду представницима цивилног друштва су на неколико састанака представљене су информације везане за сам преговарачки процес у оквиру Поглавља 27 – Животна средина и климатске промене. Такође, информисани су и о статусу израде Преговарачке позиције за Поглавље 27, али су и разматране области где је потребна даља сарадња у циљу унапређења саме Преговарачке позиције и стратешких докумената који подржавају Преговарачку позицију. Преговарачка позиција за Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене, са свим релевантним анексима, усвојена је на Влади Републике Србије 21.

јануара 2020. године, а затим је послата Европском савету у Брисел 22. јануара 2020. године. Република Србија је овим створила услов за отварање једног веома важног поглавља у 2020. години у оквиру процеса приступања Европској унији.

-Представници Министарства заштите животне средине су 14. маја 2018. године у Београду учествовали на представљању годишњег „извештаја из сенке” Коалиције 27 о напретку Србије у припремама за преговоре о чланству у Европској унији, у делу који се односи на Поглавље 27 – животна средина. Коалиција 27 окупља 11 невладиних организација, ради критичког осврта на постигнуто у областима из Поглавља 27 и давања препорука за унапређење стања у заштити животне средине у Србији.

- Представници Министарства заштите животне средине активно су учествовали на догађајима који су организовани у оквиру Недеље људских права од 3. до 10. децембра 2018. године у Београду (обележавање 70. годишњице усвајања Универзалне декларације о људским правима). Први пут је заштита животне средине као људско право обележена у Београду у оквиру панел дискусије „То је наша средина - подели, покажи да ти је стало и укључи се”, током које је дискутовано о тренутним могућностима и препрекама јачег учешћа грађана у поступцима доношења одлука везаних за животну средину.

- МЗЖС је 26.04.2018. године у Новом Саду организовало округли сто „Ка бољој примени стратешке процене утицаја на животну средину” за организације цивилног друштва, уз подршку под-грант пројекта „СО-SEED” који финансира ЕУ и програма „CSOnnect” који спроводи Регионални центар за животну средину (РЕЦ), а финансира Шведска агенција за међународни развој животне средине и сарадњу (СИДА).

(д) У вези са ставом 8, мере које су предузете да се обезбеди да особе које остварују право овом Конвенцијом не буду кажњаване, осуђиване или малтретиране.

Одговор:

-Чланом 18. став 2. Устава Републике Србије јемче се, и као таква, непосредно се примењују људска и мањинска права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима. Члан 34. Устава прописује да се нико не може огласити кривим за дело које, пре него што је учињено, законом или другим прописом заснованим на закону није било предвиђено као кажњиво, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена.

-Република Србија је ратификовала кључне међународне уговоре у области људских права и борбе против корупције доношењем следећих закона: Закон о потврђивању Европске конвенције о људским правима („Службени гласник СЦГ”, Међународни уговори број 9/03); Закон о потврђивању кривичноправне конвенције за борбу против корупције („Службени гласник СРЈ”-Међународни уговори, бр. 18/05); Закон о потврђивању грађанскоправне конвенције за борбу против корупције („Службени гласник РС” - Међународни уговори, број 102/07); Закон о потврђивању Конвенције против корупције (UNCAC) („Службени гласник РС” - Међународни уговори, број 12/05); Закон о потврђивању Архуске конвенције. Основни стратешки и правни акти у вези људских права, корупције и животне

средине у Републици Србији су: Устав; Национална стратегија борбе против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године („Службени гласник РС”, бр 57/13) и Акциони план за спровођење Националне стратегије („Службени гласник РС”, бр.79 / 13); Закон о државним службеницима; Закон о Агенцији против корупције („Службени гласник РС”, бр 97/08, 53/10, 66/11, 67/13, 112/13, 8/15 - одлука УС и 88/19); Закон о тајности података; Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС”, број 87/18); Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја; Закон о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС”, бр 36/10); Кривични законик („Службени гласник РС”, број 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19); Законик о кривичном поступку („Службени гласник РС”, бр 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 и 35/19); Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - одлука УС, 91/19 и 91/19 - др. закон). Република Србија је усвојила законе о заштити животне средине и пратеће прописе којима се уређује и обезбеђује право на здраву животну средину, јавни приступ информацијама, учешће јавности у доношењу одлука и правна заштита у циљу спровођења Архуске конвенције.

-Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности је спроводио пројекат „Заштита узбуњивача” уз финансијску подршку Британске амбасаде у Београду и Владе Краљевине Холандије, од јула 2012. године. Пројекат је имао двоструки циљ: 1. да обезбеди изразу модела закона о заштити узбуњивача који ће бити поднесен надлежних органима на разматрање и усвајање, а будући да у Републици Србији још увек недостаје свеобухватни регулаторни оквир који се односи на заштиту узбуњивача, и 2. да допринесе изградњи знања и разумевања различитих заинтересованих страна о неопходности и користи од заштите узбуњивача. Модел закона о узбуњивању и заштиту узбуњивача припремљен у оквиру овог пројекта достављен је маја 2013. године надлежном министарству (Министарство правде и државне управе) за даље поступање. *Закон о заштити узбуњивача* („Службени гласник РС”, број 128/14) усвојен је 2014, ступио на снагу 4. децембра 2014 и његова имплементација је започела шест месеци касније, 5 јуна 2015. године. Овим законом уређује се узбуњивање, поступак узбуњивања, права узбуњивача, обавеза државних и других органа и организација и правних и физичких лица у вези са узбуњивањем, као и друга питања од значаја за узбуњивање и судску заштиту узбуњивача. Узбуњивање може бити унутрашње (достављање информације послодавцу), спољашње (достављање информације овлашћеном органу) или узбуњивање јавности (достављање информације средствима јавног информисања, путем интернета, на јавним скуповима или на други начин којим се обавештење може учинити доступним јавности). Послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача или повезано лице у неповољнији положај, а нарочито у вези са: запошљавањем; дисциплинским мерама и казнама; условима рада; престанком радног односа; распоредом послова или премештајем на друго радно место; и др. Предлогом за одређивање привремене мере може се захтевати да суд одложи правно дејство акта, забрани вршење штетне радње, као и да наложи отклањање последице проузроковане штетном радњом. На основу Закона о узбуњивачима донета су два подзаконска прописа: Правилник о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код

послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених („Службени гласник РС”, бр. 49/15 и 44/18 - др. закон) и Правилник о Програму стицања посебних знања у вези са заштитом узбуњивача („Службени гласник РС”, број 4/15). Претходно министарство надлежно за животну средину донело је Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања 3 децембра 2015. године. У периоду 2017/2020 није било случајева у области заштите животне средине. Различите јавне институције раде са узбуњивачима, и оне покушавају да их заштите и испитају њихово достављање информација. Они укључују Агенцију за борбу против корупције, Савет за борбу против корупције, Омбудсман, Министарство правде, као и повереника за информације од јавног значаја и заштиту личних података. Биро за друштвена истраживања (BIRODI) саветује и пружа подршку узбуњивачима, укључујући и анализу њиховог достављања информација, пружање правних савета и упућивање на одговарајуће органе. Транспарентност Србија ради као Центар за заступање и пружање правне помоћи (ALAC) где жртве и сведоци корупције могу да пријаве случајеве и добију савете о подношењу званичне жалбе. Неколико невладиних организација пружа подршку узбуњивачима, истражује случајеве и раде на јачању правне заштите. Пиштаљка (српски за "пиштаљку") документује и прати случајеве узбуњивача. Стицањем посебних знања и стручног усавршавања особа за питања случајева заштите узбуњивача бави се Правосудна академија у сарадњи са министарством надлежним за послове правосуђа. Правосудна академија је до сада обучила судије (1200) и њихове помоћнике (200).

IV. ПРЕПРЕКЕ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 3

Опишите ако се током примене неког од горе наведених ставова члана 3 наишло на неку препреку.

Одговор:

- Општи ниво друштвене свести о потреби заштите животне средине као и ниво еколошке културе у Републици Србији недовољно висок.
- Удружења у Републици Србији углавном имају проблема са финансирањем будући да их држава недовољно стимулише и не третира их као равноправне актере у политичком процесу.
- Током јавне расправе изражен је став да удружења немају довољно подршке, односно подршка се по правилу ограничава на краткорочне подршке и кампање, а не на подршке за системско јачање невладиног сектора у области животне средине.
- Једна од препрека је недовољно развијена свест у државним органима, нарочито на нивоу локалне самоуправе о потреби и неопходности партнерства са цивилним сектором у развијању еколошке свести и решавању еколошких проблема.
- Извештавање о процесима одрживог развоја и животної средини није довољно заступљено у медијима, што је резултат незаинтересованости медија, недовољних стручних знања и свести о неопходности извештавања о стратешким темама и релевантним проблемима.

-Указано је на потребу да се у свакој средини и на свим нивоима обезбеде материјални технички услови да удружења могу да остварују улогу заинтересованих страна у приступу информацијама и правосуђу и учешћу у одлучивању.

-Средства којима се суфинансирају пројекти удружења у вези заштите животне средине неретко касне што представља кочницу за нормално функционисање великог броја удружења.

-Удружења грађана која се баве заштитом животне средине добијају подршку за реализацију својих активности кроз конкурсе МЖС средине као и других министарстава. Динамика и обим ове сарадње варира, често је недовољно ефикасна, али свакако је добро примљена од стране удружења и ради се на њеном унапређивању. Такође у једном броју локалних самоуправа путем конкурса финансирају се и активности удружења која се баве животном средином у локалним оквириима, али је ова подршка неуједначена, није континуирана, само у мањем броју локалних самоуправа користе се средства локалних еколошких буџетских фондова и др.

-Такође, Канцеларија за цивилно друштво Републике Србије даје битну подршку организацијама пре свега кроз стварање позитивног друштвеног окружења као и правне основе за рад организација. Један од битнијих докумената је Смернице за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа, који је усвојила Влада Србије као и документ који дефинише начин сарадње са цивилним друштвом током процеса преговора за чланство у ЕУ. Слабост Смерницама за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа је што је за његово спровођење локалним самоуправама дата само препорука. Постоји и Национална стратегија за обезбеђивање подстицајног окружења за развој цивилног друштва, о којој је вођена исцрпна јавна расправа, али која није још усвојена. На жалост, у пракси постоји низ проблема и генерално организације које се баве животном средином нису препознате од свих институција као потенцијални сарадници, реализатори активности или извор релевантних информација.

-Одређене невладине организације сматрају да су у процесима доношења одлука организације цивилног друштва само формално заступљене а домен утицаја је веома мали.

-Одређена удружења сматрају да иако је Архуска конвенција ратификована у Србији пре више година, и од датума ратификације до данас је припремљено и усвојено десетине прописа, планова, програма, стратегија и других докумената, како на националном тако и на локалном нивоу, мере наведене у ставовима 2, 3, 4. и 7. члана 3. Архуске Конвенције не доводе до жељеног циља и примене принципа Архуске конвенције у потпуности.

-Одређена удружења сматрају да постоје бројне иницијативе и пројекти организација цивилног друштва које су усмерене на едукацију и свест о заштити животне средине али су најчешће планиране на основу анализе проблема у животној средини од стране самих организација а не на основу систематске анализе у сарадњи са институцијама, а усклађеност планова ОЦД са плановима државне управе није довољна. Министарство надлежно за заштиту животне средине подржава рад удружења грађана кроз конкурсе, што је позитивна пракса али постоји потреба да се синхронизује рад удружења са стратешким циљевима

Републике Србије. Утисак је да и након вишегодишње сарадње државна управа и даље не признаје стручност и рад удружења грађана а да се подршка пројектима спроводи због обавезе а не стварне жеље и разумевања користи.

-Одређена удружења сматрају да је позивање чланова из организација цивилног друштва да учествују у делегацијама Републике Србије на преговорима у вези са заштитом животне средине или укључивање организација цивилног друштва у формирање званичног става Републике Србије у оваквим преговорима нетранспарентно и значајно смањено у односу на претходни извештајни период.

-Нису довољно јасне, а јавности нису познате, мере које су предузете да се обезбеди да особе које остварују право овом Конвенцијом не буду кажњаване, осуђиване или малтретиране.

-Из перспективе организација цивилног друштва препреке су бројне: прва и најважнија је да су мере које се предузимају везано за члан 3. у Републици Србији недовољно јасне што отежава њихово праћење и примену. Затим, очигледан је недостатак сарадње националних и локалних доносиоца одлука, као и сарадња између различитих сектора. Помоћ службеника грађанима у процесу тражења информација зависи од „добре воље” службеника, и разликује се доста од једне до друге локалне самоуправе, као и једног до другог министарства.

-Одређена удружења сматрају да се не ствара повољно окружење за грађане да обезбеде свој допринос или повратну информацију, како би потпомогли да се дође до одговорније, иновативније и ефикасније управе. Осим препрека на које наилазе удружења грађана, постоје и бројне препреке за појединце да учествују у процесима доношења одлука на локалном нивоу. Архус центру Нови Београд су се јављали грађани који због личне сигурности, бриге о могућности добијања отказа или другим ризицима, не учествују у процесима доношења одлука на локалном нивоу али су јако забринуте за стање животне средине и пројекте који се планирају или спроводе. Опште стање у демократским процесима и владавини права се рефлектује и на област животне средине.

-Одређена удружења сматрају да Архуска конвенција не доприноси довољно заштити права свих људи у Србији јер њена примена још увек није потпуна. Недовољна примена је резултат стања људских права, форсираног развоја привреде базираног на страним не-транспарентима инвестицијама и другим друштвено економских проблема. Велики, за сада неостварени потенцијал, лежи у Архус центрима у Србији као и у осталим организацијама цивилног друштва који могу да буду права спона између државе и грађана у спровођењу Архуске конвенције. За то је потребно добро планирање, као и стратешка подршка надлежних органа и институција.

-Одређена удружења сматрају да је посебно успорен процес јачања и формирања нових Архус центара који би требали да буду спона између државних органа, еколошких удружења и грађана у спровођењу одредаба Архуске конвенције.

-Одређена удружења истичу да је извршеним изменама и допунама Закона о локалној самоуправи измењен члан којим је прецизно било дефинисано којим све областима заштите животне средине обавезно треба да се баве локалне самоуправе. Остао је кратак начелни текст да се локална самоуправа између осталог бави заштитом животне средине (члан 20. тачка 8. Закона о изменама и допунама закона о локалној самоуправи). Ова удружења сматрају да МЗЖС и Министарство за

државну управу и локалну самоуправу треба да припреме списак конкретних области животне средине којима ће се бавити локалне самоуправе. Овај списак још није припремљен.

-Одређена удружења сматрају да постоји потреба активније промоције Конвенције, односно значаја дељења информација и укључивања јавности у свим секторима који значајно утичу на животну средину (нпр. пољопривреда, шумарство, управљање водама, инфраструктура, енергетика).

V. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОПШТИХ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 3

Пружите додатне информације о практичној примени општих одредби члана 3.

Одговор:

- ЗЗПС у оквиру рада примењује принципе Архуске конвенције укључивањем заинтересоване јавности у оквиру покретања поступка заштите природних добара, односно послова на валоризацији и изради студија заштите (јавне расправе, презентације природних добара, консултације, програми едукације, и друго), као и путем надзора спровођења мера заштите, односно развијањем различитих облика сарадње и комуникације са локалним заједницама подручја која се стављају под заштиту. У оквиру јавних расправа, као посебног облика укључивања јавности у процес проглашења заштићених подручја, стручњаци ЗЗПС-а одржали су две јавне расправе у 2017. и једанаест јавних расправа и јавних презентација о нацрту уредби о проглашењу и студијама заштите у 2018. и четири јавне расправе у 2019. години. У складу са процедуром проглашења заштићених подручја, ЗЗПС је о поступку израде студија заштите едуковао локално становништво, власнике и кориснике подручја кроз јавне расправе и тематске скупове, као и кроз учешће у промоцијама студија заштите на територијама општина на којима се заштићено подручје налази, и учешће у трибинама о планираним МХЕ на подручју неколико општина. У марту 2018. године у ЗЗПС је одржана јавна расправа као завршница научно-стручне дебате на Предлог техничких адаптација (измена и допуна) Директиве о стаништима и Директиве о птицама за подручје Републике Србије, у организацији Биолошког факултета у Београду. Завод и ЈП „Србијашуме”, у циљу презентације резултата пројекта „Мониторинг мрког медведа у Парку природе Голија”, реализовали су у марту 2018. године радионицу на којој је презентован значај реализације програма мониторинга кроз систем сталног праћења и анализу укупног стања популације, ареала и станишта. Након представљања резултата пројекта, одржана је презентација „Значај укључивања локалних заједница у програме заштите мрких медведа – примери из европских заштићених подручја”. Учешће на округлом столу на тему „Улога и утицај националне и локалне власти, бизниса, невладиног сектора, медија и локалног становништва на очување природе” реализовано је крајем октобра 2018. у Босилеграду, у организацији Press-клуба Бугарске телеграфске агенције (БТА), удружења „Глас” и удружења „Еко-Био-Правда”. ЗЗПС више година одржава сталну изложбену поставку „Природа Србије и заштита” која је у поступку осавремењавања новим методама презентације, и то кроз интеракцију са младим људима, студентима и ученицима. Изложбену

поставку ЗЗПС-а на годишњем нивоу организовано посети око 500 студената и 2000 ученика и 100 предшколаца из различитих образовних институција.

-У складу са Декларацијом о заштити животне средине у Аутономној покрајини Војводини, донетом од стране Скупштине Аутономне покрајине Војводине, 28. маја 2019. године („Службени лист АПВ”, број 24/19), Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине (ПСУЗЖС) је у децембру 2019. започео акцију „Недеља за зеленију Војводину”, која је обухватила озелењавање јавних површина локалних самоуправа као и зелене површине око јавних установа, основаних од стране АП Војводине: социјалне и здравствене установе, основне и средње школе и предшколске установе на територији АПВ, са око 10.000 садница тополе, ЕА тополе, брезе, црног бора, храста и каталпе. Акцију озелењавања организовао је ПСУЗЖС у сарадњи са ЈП „Србијашуме” и ЈП „Војводинашуме” са циљем да се заједничким напорима и улагањима омогући унапређење стања животне средине у локалним заједницама, а самим тим и у целој Аутономној покрајини Војводини, односно Републици Србији.

-ПСУЗЖС је у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за образовање, прописе, управу и националне заједнице, Покрајинским секретаријатом за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова и Покрајинским секретаријатом за пољопривреду, водопривреду и шумарство, наставио реализацију дугорочног програма „За чистије и зеленије школе у Војводини” (у даљем тексту: Програм). У циљу развијања и унапређивања рада у области заштите животне средине у васпитно образовним установама на територији АП Војводине, а у сарадњи са бројним партнерима, сваке године, расписује се јавни позив за пријаву и учешће у реализацији Програма. У периоду од школске 2016/2017 до 2019/2020 године укупно је пријављено 444 васпитно-образовних установа, награђено 132 васпитно-образовне установе и око 3000 ђака. Такође, у фебруару месецу 2020. године, у оквиру Програма „За чистије и зеленије школе у Војводини” расписан је Конкурс за избор најбољег идејног решења изгледа маскоте програма „За чистије и зеленије школе у Војводини”, за идеју имена маскоте и за израду краткометражног филма на тему: „Заштита вода или Заштита шума”. Овом приликом награђено је укупно 7 васпитно – образовних установа. У школској 2016/2017. години за учешће у Програму пријавило се 84 васпитно-образовне установе, а извештај о успешно реализованим активностима је поднело 60 установа. По оцени стручног жирија, награђено је укупно 19 предшколских установа, основних, средњих школа и школа за ученике са сметњама у развоју. У школској 2017/2018. години за учешће у Програму пријавило се 104 васпитно-образовне установе, а извештај о успешно реализованим активностима је поднеле 68 установа. По оцени стручног жирија, најбољих 27 предшколских установа, основних, средњих школа и школа за ученике са сметњама у развоју, било је награђено. У школској 2018/2019 години за учешће у Програму пријавило се 128 васпитно-образовних установа, док је 110 васпитно-образовних установа успешно реализовало планиране активности. По оцени стручног жирија, најбољих 60 предшколских установа, основних, средњих школа и школа за ученике са сметњама у развоју, добило је награде. У школској 2019/2020 години за учешће у Програму пријавило се 128 васпитно-образовних установа, док

је 65 васпитно-образовних установа успешно реализовало планиране активности. По оцени стручног жирија, најбољих 26 предшколских установа, основних, средњих школа и школа за ученике са сметњама у развоју, добило је награде.

-Оснивањем Архус центра у Крагујевцу, 28. априла 2010. године, на основу Меморандума о разумевању између претходног Министарства и Града Крагујевца (www.aarhuskg.rs/), предузете су мере да се обезбеди да представници локалне власти, службеници градске управе и волонтери пружају савете заинтересованој јавности у тражењу информација, олакшавају учешће грађана у доношењу одлука и омогућају правну заштиту у питањима животне средине. Иначе, ово је први град у републици Србији, а 29. у региону југоисточне Европе у коме је основан Архус центар. Архус центар у Крагујевцу је 1. августа 2012. године постао удружење „Архус центар.”

-На основу Меморандума о разумевању између претходног Министарства, града Суботице и Отвореног универзитета Суботица и уз подршку ОЕБС-а, 4. марта. 2011. године је основан Архус центар у Суботици. Циљеви рада овог центра су побољшање еколошког информисања и образовања, обезбеђивање механизма учешћа јавности у одлучивању, те обука различитих циљних група за бољу имплементацију Архуске конвенције у АП Војводини. Осим информисања и едукације, једна од најважнијих активности Архус центра у Суботици је решавање еколошких проблема грађана у сарадњи са Контакт центром 024 у локалној самоуправи и инспекцијом.

-На основу Меморандума о разумевању између претходног Министарства, града Новог Сада и Јужнобачког управног округа и уз подршку ОЕБС-а је 23. децембра 2011. године у Новом Саду, у Јужнобачком управном округу отворен Архус центар Нови Сад.

-Почетком 2013. године, на основу Меморандума о разумевању између претходног Министарства, града Ниша и удружења Архус центар Јужне и Источне Србије је отворен Архус центар у Нишу.

- У Београду је 27. новембра 2015. године отворен 5. Архус центар у РС – Архус центар Нови Београд, који су успоставили МПЗЖС и удружење „Млади истраживачи Србије”.

- У складу са Законом о метеоролошкој и хидролошкој делатности, Законом о ванредним ситуацијама и прописима донетим на основу њих, РХМЗ је 2017. године израдио Процену угрожености Републике Србије од временских елементарних непогода за потребе израде Процене ризика од катастрофа у Републици Србији и Плана заштите и спасавања. У поступку израде Процене, РХМЗ је одржао више стручних скупова ради информисања и јачања свести доносиоца одлука и представника јавног и приватног сектора о високом ризику метеоролошких елементарних непогода, које доводе до људских жртава и штета великих размера у економији, екологији, објектима инфраструктуре и на имовини, и утицају климатских промена на промене учесталости и интензитета екстремних временских појава.

- Кроз Програм обележавања Светског метеоролошког дана и Светског дана вода који сваке године 22. и 23. марта организују све националне хидрометеоролошке службе држава чланица Светске метеоролошке организације, међу којима је и

Републички хидрометеоролошки завод, уз присуство заинтересованих државних органа, научно-образовних институција, бројних корисника метеоролошких и хидролошких података и информација и медија, промовишу се и основни принципи Архуске конвенције. Тако су у периоду 2017-2019. година наведени програми обележавања Светског метеоролошког дана били посвећени темама: „Разумевање облака”/„Understanding Clouds”; „Припрема за време, узимајући у обзир климу”/„Weather-ready, climate - smart”; „Сунце, Земља и време”/„The Sun, the Earth and the Weather”, док при обележавању Светског метеоролошког дана и Светског дана вода 2020. године посвећеног теми „Клима и вода”/„Climate and Water”, није одржан свечани скуп због ванредног стања услед пандемије вируса Ковид – 19”.

- Уз подршку мисије ОЕБС-а у Републици Србији израђена је Стратегија и Акциони план за примену Архуске конвенције. У Стратегији за примену Архуске конвенције су обрађене следеће области: могућности и препреке за спровођење Архуске конвенције, анализа развоја информационих система у РС, анализа целокупног законодавства РС у контексту усаглашености са Архуском конвенцијом, анализа институционалног оквира у РС за спровођење Архуске конвенције, анализа услова за ратификацију ГМО амандмана у РС, „SWOT” анализа имплементације Архуске конвенције у РС.

- Конференција „20. годишњица Архуске конвенције и деветогодишње искуство Републике Србије”, коју су заједнички организовали Мисија ОЕБС у Републици Србији у партнерству са Министарством заштите животне средине и Мрежом Архус центара у Србији одржана је у Народној скупштини у Београду 15. јуна 2018. године. Конференција је обележила 20. годишњицу потписивања Архуске конвенције и бавила се стањем примене овог међународног уговора у Србији од ратификације 2009. године. Догађај је окупио више од 60 представника националних институција (Министарство заштите животне средине, Агенција за заштиту животне средине, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Заштитник грађана, Стална конференција градова и општина, Правосудна академија, судови итд.), експерата и организација цивилног друштва који су представили своје активности спроведене на националном и локалном нивоу ради подршке примени начела Архуске конвенције. Конференција је учесницима омогућила да размене знања и искуства, да се осврну на потребе и ограничења, представе препоруке, као и да допринесу формирању иницијатива усмерених ка даљем унапређењу спровођењу Архуске конвенције у Републици Србији.

- Представници Министарства заштите животне средине су учествовали на консултативном састанку са представницима општина на тему „20 година Архуске конвенције” који је организовала Мисија ОЕБС-а у Србији у сарадњи са Архус центром Нови Београд (28. новембра 2018. године).

- Представници Министарства заштите животне средине су 18. децембра 2018. године у Београду учествовали на састанку неформалне Зелене посланичке групе поводом две деценије од усвајања Архуске конвенције. Један од закључака састанка је био да је неопходно јачање свести популације о питањима животне средине, поготово кроз образовање, како основно и средње, тако и образовање

правосуђа. Такође истакнута је неопходност међуресорне сарадње како би се свеобухватније пришло овој озбиљној теми.

- Управљање одређеним заштићеним подручјима у Републици Србији поверено је удружењима.

- Током 2019. године одржано је више панела, предавања и конференција на тему циркуларне економије, на којима су као заинтересована страна били и представници цивилног сектора.

- Представници организација цивилног друштва су учествовали у активностима које је Министарство заштите животне средине организовало у манифестацији Дан без аутомобила, 22. септембра 2018. године.

- Министарство заштите животне средине је наставило сарадњу са организацијама цивилног друштва кроз учешће представника Министарства на одређеним догађајима које су организовале организације цивилног друштва у оквиру пројеката за које је Министарство пружило финансијску подршку.

- Министарство заштите животне средине је позвало представнике цивилног друштва да учествују у догађају који обележава Европску недељу смањења отпада (у Новом Саду, 26. новембра 2018. године).

- Трећи Акциони план за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за период 2018–2020. године је усвојен 29. децембра 2018. године. Партнерство за отворену управу – Open Government Partnership (у даљем тексту: ПОУ) представља међународну иницијативу чија је сврха обезбеђивање подршке и већег ангажовања влада широм света у циљу побољшања интегритета, транспарентности, ефикасности и одговорности јавне власти, кроз изградњу поверења јавности, сарадњу са организацијама цивилног друштва, оснаживање учешћа грађана у управљању, борбу против корупције, приступ информацијама, употребу нових технологија, а у вези са остваривањем делотворнијег и одговорнијег рада јавне власти. Као учесница у наведеној глобалној иницијативи, Република Србија подржава основне вредности садржане у Декларацији ПОУ. С обзиром на приоритете које су, у процесу израде Акционог плана, исказале организације цивилног друштва и органи Републике Србије надлежни за спровођење одређених обавеза, трећи Акциони план обухвата неколико тема: отворене податке/фискалну транспарентност, интегритет власти, јавне услуге, приступ информацијама и учешће јавности.

- ПЗЗП је остварио успешну сарадњу са многобројним еколошким удружењима и стручним институцијама. Успешна сарадња ПЗЗП је остварена са преко 30 еколошких удружења. ПЗЗП својим стручним саветима, литературом, простором и опремом помаже рад ових удружења. Заузврат, еколошка удружења често својим теренским подацима и информацијама, доприносе раду ПЗЗП.

- Министарство заштите животне средине је у сарадњи са ТАИЕХ-ом 19-20. септембра 2019. године у Београду одржало дводневну радионицу под називом „Мониторинг и процена стања земљишта у циљу заштите и одрживог коришћења природних ресурса”. Ово је био до сад највећи скуп на тему заштите земљишта и окупио је око 80 представника државне управе, локалне самоуправе, научно-истраживачких организација и факултета.

- Представници цивилног сектора су учествовали на Међународној научној конференцији, под називом „Враћање планете људима и враћање човека планети”,

која је одржана у јуну 2019. године у Београду, у организацији Високе струковне школе за предузетништво, а чији је генерални покровитељ било МЗЖС.

VI. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 3.

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје:

www.parlament.gov.rs

Народна скупштина Републике Србије

www.srbija.gov.rs

Влада Републике Србије

<https://www.ekologija.gov.rs/>

Министарство заштите животне средине

<http://www.minpolj.gov.rs/>

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

www.sepa.gov.rs

Агенција за заштиту животне средине

www.srbatom.gov.rs

Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије

www.natureprotection.org.rs

Завод за заштиту природе Србије

<http://www.pzzp.rs/rs/st/>

Покрајински Завод за заштиту природе

www.minrzs.gov.rs

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

www.mpn.gov.rs

Министарство просвете, науке и технолошког развоја

www.mfa.gov.rs

Министарство спољних послова

<http://www.rdvode.gov.rs/>

Републичка дирекција за воде

<http://www.mduls.gov.rs/>

Министарство државне управе и локалне самоуправе

<http://www.mpravde.gov.rs/lt/>

Министарство правде

www.zdravlje.gov.rs

Министарство здравља

www.zdravlje.org.rs

Градски завод за јавно здравље Београд

<http://www.poverenik.rs>

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

<http://www.ombudsman.rs/>

Заштитник грађана

www.hidmet.gov.rs

Републички хидрометеоролошки завод

<http://webrzs.stat.gov.rs>

Републички завод за статистику

www.aarhuskg.rs

Архус центар Крагујевац

www.aarhussu.rs

Архус центар Суботица

www.aarhusns.rs

Архус центар Нови Сад

www.aarhuscentarjis.rs

Архус центар Јужне и источне Србије

<http://www.arhusnbg.mis.org.rs/>

Архус центар Нови Београд

www.icpdr.org

Међународна комисија за заштиту Дунава

www.savacommission.org

Међународна комисија за слив реке Саве

<http://www.csonnect.rs/opste-informacije/o-projektu/o-projektu>

Програм CSOnnect

www.euprava.gov.rs

Портал еУправа Републике Србије

<http://civilnodrustvo.gov.rs/почетна.8.html>

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом

<https://ogp.rs/akcioni-plan-2018-2020/>

Трећи Акциони план за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за период 2018–2020.

VII. ПРАВНЕ, РЕГУЛАТИВНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ОДРЕДБИ О ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ИЗ ОБЛАСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ИЗ ЧЛАНА 4

Наведите правне, регулативне и друге мере којима се примењују одредбе о приступу информацијама из области животне средине из члана 4.

Одговор:

-Устав Републике Србије, ЗОУП, ЗСПИЈЗ

-Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, број 22/09) (ЗЗД)

-Закон о управним споровима („Службени гласник РС”, број 111/09) (ЗУС)

-ЗЗЖС; ЗПУЖС; ЗЗП, ЗВ, ЗЗВ, ЗЗБ, ЗШ, ЗХ

-Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/ 10) (ЗСПУЖС)

-Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) (ЗРНСБ)

-Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон) (ЗУО)

-Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09) (ЗЗС)

-Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18) (ЗПол)

-Закон о одбрани („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 104/09, 10/15 и 36/18) (ЗОдб)

- Закон о основама уређења служби безбедности РС („Службени гласник РС”, бр. 116/07 и 72/12) (ЗОУСБРС)
- Закон о безбедносно-информативној агенцији („Службени гласник РС”, бр. 42/02, 111/09, 65/14 - одлука УС, 66/14 и 36/18) (ЗБИА)
- Закон о војнобезбедносној агенцији и војнообавештајној агенцији („Службени гласник РС”, бр. 88/09, 55/12 и 17/13) (ЗВБВОА)
- Закон о спољним пословима („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 41/09) (ЗСП)
- Закон о општој безбедности производа („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 77/19) (ЗОБП)
- Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС”, број 87/18) (ЗЗПЛ)
- Закон о тајности података („Службени гласник РС”, број 104/09) (ЗТП)
- Закон о ауторским и сродним правима („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11, 119/12, 29/16 - одлука УС и 66/19) (ЗАСП)
- Закон о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18 - др. закон) (ЗЕ)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, број 101/05, 91/15 и 113/17 - др. закон) (ЗБЗР)
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, и 25/15) (ЗБП)
- Уредба о висини накнаде нужних трошкова за издавање копије докумената („Службени гласник РС”, број 8/06),
- Пословник Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 - др. уредба),
- ЗМХД
- ЗОГ

Објасните како се сваки од ставова из члана 4 примењује. Опишите транспозицију релевантних дефиниција из члана 2 и антидискриминационе одредбе из члана 3, став 9.

Одговор:

Право на обавештеност грађанима Републике Србије гарантује се, пре свега, самим Уставом где је прописано да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештаван о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују. Такође, свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, у складу са законом (члан 51).

а)

-ЗСПИЈЗ у члану 3. дефинише појам „орган јавне власти” (орган власти) као 1) државни орган, орган територијалне аутономије, орган локалне самоуправе, као и организација којој је поверено вршење јавних овлашћења (државни орган); 2) правно лице које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган. Такође, ЗСПИЈЗ у члану 2. даје дефиницију појма „информација од јавног значаја”. Према овој одредби информација од јавног значаја је „информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна.” Да би се нека информација сматрала

информацијом од јавног значаја није битно да ли је извор информације орган јавне власти или које друго, лице, није битан носач информација (папир, трака, филм, електронски медији и сл.) на коме се налази документ који садржи информацију, датум настанка информације, начин сазнавања информације, нити су битна друга слична својства информације.

-ЗЗЖС у члану 3. тачка 26. даје дефиницију појма „јавност” док се у тачки 28. дефинише појам заинтересована јавност и то тако да она обухвата јавност на коју утиче или на коју може утицати доношење одлуке надлежног органа или која има интереса у томе, укључујући и удружења грађана и друштвене организације које се баве заштитом животне средине и које су евидентирани код надлежног органа. За обе дефиниције се може рећи да су у складу са дефиницијама из Архуске конвенције. Сличне одредбе садржане су и у члану 2. тачка 1, односно 7. ЗПУЖС; у члану 3. тач. 5. и 6. ЗСПУЖС; у члану 2. тач. 16. и 17. ЗИСКЗЖС. Дефиниције појма „надлежни орган” из ЗПУЖС (члан 2. тачка 2.) и ЗИСКЗЖС (члан 2. тачка 8) обухватају сва три нивоа власти: републички, покрајински и локални).

- Изменом ЗЗЖС је уведена дефиниција појма информација о животној средини из члана 2. став 3. Архуске конвенције.

б)

-Према одредбама члана 21. Устава Републике Србије пред Уставом и законом сви су једнаки. Истовремено се забрањује свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

-Чланом 3. ЗЗД је прописано да „свако има право да га надлежни судови и други органи јавне власти Републике Србије ефикасно штите од свих облика дискриминације. Странац у Републици Србији, у складу са међународним уговорима, има сва права зајемчена Уставом и законом, изузев права која по Уставу и закону имају само грађани Републике Србије. Забрањено је вршење права утврђених овим законом противно циљу у коме су призната или са намером да се ускрате, повреде или ограниче права и слободе других.” У члану 2. став 1. тачка 1. дата је дефиниција појмова „дискриминација” и „дискриминаторско поступање”.

-Према одредбама члана 6. ЗСПИЈЗ право на приступ информацијама од јавног значаја има свако физичко или правно лице, домаће или страног, под једнаким условима, без обзира на држављанство, пребивалиште, боравиште, односно седиште, или лично својство као што је раса, вероисповест, национална и етничка припадност, пол и слично.

Посебно описати:

(а) У вези са ставом 1, мере које су предузете да се обезбеди да:

(1) Свака особа може имати приступ информацијама а да притом не мора да наводи разлоге интересовања;

Одговор:

-У члану 15. став 4. ЗСПИЈЗ иричито се наводи да тражилац не мора навести разлоге за захтев. Поред тога, чланом 4. ЗСПИЈЗ прописује се да оправдани интерес јавности да зна, постоји увек када се ради о информацијама којима располаже орган власти, а које се односе на угрожавање, односно заштиту здравља становништва и животне средине. Закон дакле ове информације сматра привилегованим, односно информацијама на које орган власти не може да ускрати приступ.

-Упућујемо и на: ЗЗЖС: чл. 78.; ЗПУЖС: члан 27.

(II) Копије докумената који садрже или обухватају тражене информације буду обезбеђене;

Одговор:

-Члан 5. ЗСПИЈЗ предвиђа да свако има право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

(III) Информације буду пружене на увид у траженом формату;

Одговор:

Чланом 18. ЗСПИЈЗ прописано је да се увид у документ који садржи тражену информацију врши употребом опреме којом располаже орган власти, осим када тражилац захтева да увид изврши употребом сопствене опреме. Орган власти издаје копију документа (фотокопију, аудио копију, видео копију, дигиталну копију и сл.) који садржи тражену информацију у облику у којем се информација налази, а када је то могуће, у облику у коме је тражена. Ако орган власти не располаже техничким могућностима за израду копије документа у смислу става 2. овог члана, израдиће копију документа у другом облику.

Чланом 78. став 4, ЗЗЖС је прописано да у случају када орган јавне власти из техничких разлога није у могућности да информацију о животној средини достави у облику или формату у коме је тражена, доставиће је у другом облику или формату, уз навођење разлога за такво поступање.

(б) Мере које су предузете да се обезбеди поштовање временског оквира наведеног у ставу 2;

Одговор:

-ЗСПИЈЗ (члан 16. став 1.) прописује обавезу органа власти да по захтеву за слободан приступ информацијама поступи без одлагања, а најкасније у року од 15

дана од дана пријема захтева. Постоји могућност продужења рока у нарочито оправданим ситуацијама, али не дуже од 40 дана од подношења захтева. У случају продужења рока постоји додатна обавеза да се о томе тражилац одмах обавести, а најкасније у року од 7 дана од пријема захтева.

-Члан 16. став 2. предвиђа да, када су у питању информације које се односе на угрожавање или заштиту животне средине, крајњи рок за достављање информација је 48 сати од пријема захтева и тиме овој врсти информација, даје посебно привилеговани статус у погледу њихове доступности јавности.

(в) У вези са ставовима 3 и 4, мере које су предузете да се:

(1)Омогући изузеће од обавезе поступања по захтеву;

Одговор:

- Члан 9. ЗСПИЈЗ предвиђа могућност органа власти да тражиоцу ускрати остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја. Ако орган јавне власти ускрати тражиоцу приступ одређеној информацији, дужан је да докаже да је то у конкретном случају оправдано ради заштите претежнијег интереса. То могу бити разлози безбедности или одбране земље, откривања учиниоца кривичних дела, вођења судског поступка, заштите приватности или други, у сваком случају разлози изричито предвиђени законом. Приступ информацијама од јавног значаја може бити ускраћен само у изузетним случајевима и то онда када постоји претежнији интерес, и када је ограничење неопходно у демократском друштву, а мера ограничења пропорционална. У случају када се тражи приступ информацијама које су формално означене као поверљиве, потребно је утврдити да би се објављивањем те информације озбиљно угрозио неки важан интерес и да тај интерес претеже над интересом да информација буде објављена. Неопходност ускраћивања приступа се врши по мерилима демократског друштва. У демократском друштву није неопходно ускратити тражени приступ ако се тиме ионако не могу заштити интереси набројани у Закону или ако се заштита набројаних интереса може подједнако остварити и на други начин. С обзиром на природу демократског друштва, орган јавне власти ће увек омогућити приступ информацијама када постоји нарочито оправдан интерес јавности да зна, када се информација тиче кршења закона од стране органа власти, прекорачења овлашћења, несавесног вршења послова, угрожавања живота и животне околине. Уколико се тражена информација налази у документу који садржи и информације у које орган власти није дужан да омогући увид, орган власти ће омогући тражиоцу увид у део документа који садржи само издвојену информацију. То ће учинити на начин који је примерен датој ситуацији, на пример издвајањем пасуса, или прецртавањем поверљивих делова у документу (члан 12. ЗСПИЈЗ).

- Члан 102. став 2. тачка 4. ЗОдб прописује да се тајним подацима значајним за систем одбране сматрају подаци о војним објектима и другим непокретностима значајним за одбрану земље, изузев података који су према прописима о заштити животне средине неопходни за процену утицаја на животну средину.

-Одредбе о поверљивости (тајности) података садрже и следећи прописи у области животне средине: ЗИСКЗЖС: члан 23. став 4; ЗХ: члан 85, став 1. тачка 4; ЗУО:

члан 69. став 3; ЗБП: чл. 46. и 47; ЗЕ: члан 18. став 4, члан 46. став 2; члан 91. тачка 3. и члан 169; ЗГМО: чл. 12, 14, 32, 47. тачка 1; члан 48. тачка 1; ЗЗС: чл. 44-49; ЗОБП: члан 13; ЗОУСБРС: члан 16. став 2; члан 19. став 2; члан 20.

-Такође, прописи у другим областима садрже одредбе о поверљивости података: ЗОУП: члан 70. став 4; члан 140. став 2. тачка 4; члан 141. став 2; члан 165; члан 166. став 1. тачка 2; члан 188; ЗУС: члан 31; ЗПол: члан 4. став 2. тачка 2; члан 5; члан 12. став 2; чл. 74, 75; члан 136. став 2. тач. 1, 2 и 3; члан 160; члан 175. став 4; члан 181; члан 183. ст. 2, 3, 5; члан 193. став 2. тачка 20; ЗОдб: члан 12. став 2. тачка 21; члан 14. став 2. тачка 26; члан 102; ЗБИА: чл. 11, 13, 14, 19, 23; ЗВБВОА: чл. 6, 8, 9, 13 а, 14, 30, 31, 34, 35, 38, 43, 54, 58, 60, итд; ЗСП: члан 50. тачка 4; Пословник Владе: чл. 43-45, 54, 59, 62, 96.

-Упућујемо и на: ЗЗПЛ, ЗТП, ЗАСП.

(II)Обезбеди да се примењује одредба о интересу јавности која се помиње на крају става 4;

Одговор:

-Према одредбама члана 8. ЗСПИЈЗ приступ информацијама од јавног значаја може бити ускраћен само у изузетним случајевима и то онда када постоји право претежнијег интереса и када је то прихватљиво и неопходно у демократском друштву. У случају када се тражи приступ информацијама које су формално означене као поверљиве, потребно је утврдити да би се објављивањем те информације озбиљно угрозио неки важан интерес и да тај интерес претеже над интересом да информација буде објављена.

-Члан 27. став 2. ЗПУЖС прописује да се пословном, службеном или државном тајном не могу бити заштићени подаци који се односе на емисије, ризике од удеса, резултате мониторинга и инспекцијски надзор.

(г)У вези са ставом 5, мере које су предузете да се обезбеди да орган јавне управе који не поседује тражене информације из области животне средине предузме потребне кораке;

Одговор:

-Члан 19. ЗСПИЈЗ дефинише да орган власти када не поседује документ који садржи тражену информацију има обавезу да проследи захтев Поверенику и обавести Повереника и тражиоца о томе у чијем се поседу, по његовом знању, документ налази.

(д)У вези са ставом 6, мере које су предузете да се обезбеди да се примењује правило о издвајању и доступности информација;

Одговор:

Члан 12. ЗСПИЈЗ предвиђа да ако тражена информација од јавног значаја може да се издвоји од осталих информација у документу у које орган власти није дужан

тражиоцу да омогући увид, орган власти има обавезу да омогући тражиоцу увид у део документа који садржи само издвојену информацију. Такође, орган власти има обавезу да обавести тражиоца да остала садржина документа није доступна.

(ђ) У вези са ставом 7, мере које су предузете да се обезбеди да одлука о одбијању захтева буде донета у року као и да се поштују и друга правила која се тичу одбијања;

Одговор:

Члан 16. став 10. ЗСПИЈЗ предвиђа да, ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева. Осим тога, орган власти је дужан да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

(е) У вези са ставом 8, мере које су предузете да се обезбеди поштовање правила у вези наплате услуга.

Одговор:

-Чланом 17. став 1. ЗСПИЈЗ предвиђено је да је увид у документ који садржи тражену информацију бесплатан. Када се информација доставља као копија документа, наплаћују се нужни трошкови израде те копије и трошкови упућивања, према трошковнику који је прописала Влада (УВННТИКД). Члан 17. став 4 ЗСПИЈЗ, прописује у којим случајевима је предвиђена бесплатна достава копије докумената, па тако наводи да су од обавезе плаћања ослобођена и лица која траже приступ информацијама које се односе на угрожавање, односно заштиту здравља становништва и животне средине.

VIII. ПРЕПРЕКЕ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 4

Опишите било које препреке на које сте наишли током примене неког од ставова члана 4.

Одговор:

а) Не поштовање прописаних рокова од стране органа управе у погледу одговара на захтеве за информацијама.

б) У току 2015. године, изменама и допунама ЗЗЖС отклоњена је неусаглашеност тог закона са ЗСПИЈЗ и тиме је елиминисана препрека која је у ранијем периоду, због постојања паралелног система приступа информацијама од јавног значаја - једног у области заштите животне средине, а другог у осталим областима друштвеног живота, представљала озбиљну сметњу доследном спровођењу Архуске конвенције на начин који је у правном систему наше земље загарантован Уставом.

в) Недовољни кадровски капацитети надлежних органа.

г) Технички проблем прибављања информација по захтеву будући да се у одређеним ситуацијама траже информације у предметима који се након што истекне рок њиховог чувања излучују, односно уништавају.

-Одређена удружења сматрају да је приступ информацијама из области животне средине напредовао, имајући у виду да и Устав и закони Републике Србије садрже мере којима се гарантује приступ информацијама. Али, процес приступа информацијама је дуг и исцрпан и мере не показују довољно добре резултате. Расте број захтева за приступ информацијама из области животне средине али расте и број „ћутања управе“.

-Одређена удружења сматрају да јавна предузећа, у већини случајева, без обзира ко је њихов оснивач, не омогућавају приступ информацијама на одговарајући начин што је веома проблематично имајући у виду да су јавна предузећа одговорна за управљање великим бројем заједничких добара (шума, воде, земљишта) у Републици Србији.

-Одређена удружења сматрају да је Република Србија у процесу припреме Преговарачке позиције за Поглавље 27, као и за сва остала поглавља, ограничила приступ информацијама. Начин укључивања удружења грађана и осталих организација цивилног друштва у припрему преговарачких позиција дефинисан је документом из 2015. године - Закључак којим се усмерава и усклађује рад органа државне управе у поступку израде преговарачких позиција у процесу преговора о приступању Републике Србије Европској Унији. У овом документу се наводи да „У току припреме преговарачких позиција, преговарачка група консултује заинтересовану јавност, посредством Националног конвента о Европској унији, односно Привредне коморе Србије, у складу с прописима и међународним споразумима којима се уређује заштита тајних података и приступ тајним подацима“. На даље, везано за приступ информацијама, у Закључку се наводи: „Преговарачке позиције које Република Србија усваја у току приступних преговора за свако појединачно преговарачко поглавље означавају се степеном тајности „ИНТЕРНО“, у складу с прописима о тајности података. Изузетно, делови преговарачке позиције могу бити означени степеном тајности „ПОВЕРЉИВО“. Поједине преговарачке позиције или делови преговарачке позиције могу бити означени одговарајућим степеном тајности до момента завршетка приступних преговора.“ На основу наведених чињеница, одређена удружења сматрају да јавност није имала прилику да буде информисана на адекватан начин о садржини Преговарачке позиције за Поглавље 27.

-Одређена удружења сматрају да су грађани Србије и даље недовољно информисани о стању животне средине посебно када информацију треба да добију од привреде и од органа државне управе који нису директно везани за заштиту животне средине. Генерално, грађани нису довољно упознати са могућношћу да траже информацију о стању животне средине а локалне самоуправе не промовишу довољно ове мере.

-Одређена удружења сматрају да постоји негативан тренд у примени људских права, односно страх људи да траже информације о животној средини, посебно на локалном нивоу, јер је притисак на појединце велики.

- Одређена удружења сматрају да је механизам приступа информацијама од јавног значаја у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног

значаја функционалан, уз повремене злоупотребе и игнорисање захтева за информацијама од јавног значаја од појединих органа управе.

-Одређена удружења сматрају да, органи јавне власти, законски рок од четрдесет (40) дана за издавање информација од јавног значаја у ситуацијама када из оправданих разлога не могу поступити у року од петнаест (15) дана, тумаче више као правило, а мање као изузетак. Такође, приметно је да значајан број органа јавне власти по захтеву подносиоца поступа тек након подношења жалбе Поверенику за приступ информацијама од јавног значаја и његове интервенције. Нарочито је отежавајућа околност то што Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја не предвиђа могућност да се због ћутања највиших органа (међу којима је и Влада РС) тражилац информације обрати Поверенику за приступ информацијама од јавног значаја већ мора поднети тужбу Управном суду, што даље продужава поступак прибављања информација, имајући у виду ефикасност судства. Ово је нарочито важно у ситуацијама када се тражене информације односе на документацију чије хитно прибављање се сматра нарочито значајним због прописаних рокова у којима тражилац мора да поступа како не би изгубио неко право које му припада, а која су од значаја за одлучивање у поступку. Такође, одређена јавна предузећа често одбијају захтеве за приступ информацијама од јавног значаја наводећи да би се достављањем учинили доступним документи чије би достављање могло отежати остварење оправданих економских интереса јавног предузећа.

-Одређена удружења сматрају да иако удружења искористе сва могућа правна средства и могућности, тражене информације/документа се не достављају у одређеним случајевима.

-Ради реализације пројекта изградња жичаре (Гондоле), општина Нови Београд је спровела сечу 109 стабала дана 12.03.2019. године, која су се налазила у парку Ушће. С тим у вези, удружење Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину (у даљем тексту: РЕРИ) је 13.03.2019. године поднело захтев за приступ информацијама од јавног значаја, општини Нови Београд, општинска управа, којим је захтевало од поступајућег органа да, у законском року од 48 часова, достави целокупну документацију/информације, које се тичу спроведене сеча стабала у парку Ушће. Међутим, општина Нови Београд на овај захтев није одговорила дуже од 3 месеца те је, на тај начин, онемогућила удружење РЕРИ да искористи доступна правна средства и уложи жалбу на решење којим се одобрава сеча стабала на територији општине Нови Београд. Како надлежни орган није поступио, у законском року, те је повредио одредбе Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, удружење РЕРИ је поднело жалбу Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) дана 19.03.2019. године. С тим у вези, Повереник је донео решење број 071-01-3403/2019-03 од 05.07.2019. године, којим је наложио надлежном органу (општина Нови Београд, општинска управа), да без одлагања, а најкасније у року од 5 дана од дана пријема решења обавести удружење РЕРИ о томе да ли поседује тражене информације/документацију, те уколико их поседује, да их достави удружењу РЕРИ, након чега су информације/документа достављене удружењу РЕРИ. Дакле, у конкретном случају, надлежни орган је поступио, тек након што је поднета жалба Поверенику, те након што је Повереник донео решење, којим је

наложио поступајућем органу да достави тражене информације/документа РЕРИ-ју.

-Удружење РЕРИ је 21. фебруара 2020. године поднело захтев за приступ информацијама од јавног значаја Републичком геодетском заводу како би прибавио документацију о правном основу за упис права својине компаније „Linglong International Europe doo” на катастарским парцелама које се воде при Служби за катастар непокретности Зрењанин (Уговор између Града Зрењанина и инвеститора). Републички геодетски завод је дописом бр. 037-01-103/2020-1 од 17. марта 2020. године захтевао продужење рока за достављање тражених информација. Удружење РЕРИ је поднело ургенцију за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја 18.06.2020. године. Надлежни орган до данас није поступио по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја.

- Удружење РЕРИ је 28. априла 2020. године поднело Захтев за приступ информацијама од јавног значаја Градској управи Града Зрењанина - Одсеку за послове Скупштине града, Градоначелника и Градског већа како би прибавио документацију која се односи на пријаву радова од 16.04.2020. године на катастарској парцели 19249 КО Зрењанин И, бр. РОП-ЗРЕ-9078-WA-1/2020 коју је компанија „Linglong International Europe doo” пријавила Градској управи Града Зрењанина - Одељењу за урбанизам, као и решење Градске управе Града Зрењанина којим је наведена пријава радова одбијена. Надлежни орган је дописом бр. 037-19/20-IV-01-01 од 07.05.2020. године тражио продужење рока за достављање информација. Удружење РЕРИ је поднело ургенцију за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја 18.06.2020. године. Надлежни орган до данас није поступио по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја.

IX. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 4

Пружите додатне информације о практичној примени одредби о приступу информацијама из области животне средине члана 4. На пример: да ли постоје неки расположиви статистички подаци у вези са бројем поднетих и одбијених захтева и разлозима за одбијање?

Одговор:

- Чланом 1. ЗЗД се установљава Повереник за заштиту равноправности као самосталан државни орган, независан у обављању послова утврђених законом. Надлежност Повереника прописана је чланом 33. ЗЗД и обухвата, између осталог, и праћење спровођења закона и других прописа, иницирање доношења и измене прописа ради спровођења и унапређивања заштите од дискриминације, давање мишљења о нацртима закона и других прописа, итд.

-У току 2017. године МЗЖС је поступало по захтевима за информацијама које су доставиле: удружења (75), грађани (20), медији (2), органи јавне власти (2). У 16 случаја је изјављена жалба Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

- У току 2018. године МЗЖС је поступало по захтевима за информацијама које су доставиле: удружења (28), грађани (88), медији (11), органи јавне власти (3), остали (7).

- У току 2019. године МЗЖС је поступало по захтевима за информацијама које су доставиле: удружења (63), грађани (84), медији (12), политичке странке (2), остали (15). У 2 случаја је изјављена жалба Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

-У складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Секретаријату за заштиту животне средине града Београда је у току 2017. године достављено 24 захтева за приступ информацијама од јавног значаја. Питања која су најчешће постављана односила су се на: јавно приватно партнерство у пружању услуга третмана и одлагања комуналног отпада у депонији Винча, изградња базних станица мобилне телефоније, стратегија развоја града Београда 2017-2021, коришћење средстава буџета града Београда за заштиту животне средине, изградња станица за снабдевање горива моторних возила, итд. У току 2018. године достављено је 16 захтева за приступ информацијама од јавног значаја. Питања која су најчешће постављана односила су се на: јавно приватно партнерство у пружању услуга третмана и одлагања комуналног отпада у депонији Винча, реализација уговора у појединим фазама, додела средстава из буџета града Београда удружењима грађана, коришћење средстава буџета града Београда за заштиту животне средине. У току 2019. године достављено је 10 захтева за приступ информацијама од јавног значаја. Питања која су најчешће постављана односила су се на: јавно - приватно партнерство у пружању услуга третмана и одлагања комуналног отпада у депонији Винча, реализација уговора у појединим фазама, заштићена природна добра, коришћење средстава буџета града Београда за заштиту животне средине. По свим захтевима поступљено је благовремено.

-У току 2017. године Служба Повереника примила је 34 жалбе које се односе на заштиту животне средине, или 0,92% од укупно примљених 3680 жалби. У току 2018. године примљено је 40 жалби које се односе на заштиту животне средине, или 1,19% од укупно примљене 3346 жалбе. У току 2019. године примљено је 85 жалби које се односе на заштиту животне средине, или 1,61% од укупно примљене 5275 жалбе. Од почетка 2020. до 31.5.2020. године примљено је 14 жалби које се односе на заштиту животне средине, што износи 1,40% од укупно примљених 1001 жалби. Статистички подаци показују да су најчешћи разлог ускраћивања тражених информација: тајност података, злоупотреба права од стране тражиоца и повреда права на приватност.

-Повереник је Министарству државне управе и локалне самоуправе упутио иницијативе за спровођења надзора над применом ЗСПИЈЗ и покретање прекршајног поступка против одговорног лица у органу јавне власти, и то: у току 2017. године -251 иницијатива, у току 2018. године - 489 иницијатива, у току 2019. године – 353 иницијативе и до јуна 2020. године – 114 иницијатива (подаци се односе на све органе јавне власти).

-Карактеристични случајеви изјављивања жалби Поверенику били су због ћутања управе органа јавне власти када су тражене:

-копија Националног плана смањења емисија (НЕРП) од стране претходног Министарства пољопривреде и заштите животне средине;

- извештај о провери геомеханичке стабилности радних косина од стране Министарства рударства и енергетике Републике Србије;

-информација од стране МЗЖС да ли поседује захтев о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину идејног пројекта обезбеђивања потребних количина угља за рад постојећих ТЕ у Костолцу.

-Претходно министарство и Агенција за заштиту животне средине уз подршку Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) су у току 2012. године реализовали Пројекат израде првог националног метарегистра за информације о животној средини. Пројекат се реализовао у циљу спровођења Стратегије за примену Архуске конвенције. Екорегистар је доступан у електронском облику на интернет презентацији Агенције за заштиту животне средине и представља базу података и портал ка постојећим базама и документима са информацијама из области животне средине. Екорегистар садржи информације у поседу надлежних министарстава и других државних институција, општинских и градских управа за животну средину, заштићених природних добара и управљача, привредних субјеката и невладиних организација, а основни циљ израде Екорегистра је да се јавности омогући лак, брз и једноставан приступ информацијама о животној средини и унапреди њихова општа доступност. Екорегистар је постављен као поддомен вебсајта Агенције за заштиту животне средине на следећој адреси: <http://www.ekoregistar.sepa.gov.rs>. У току 2013. године је реализован Пројекат унапређења и ажурирања Екорегистра. У периоду од 2013. до 2020. године Екорегистар се ажурира једном годишње.

-Мрежа еко-повереника СКГО је формирана је тако да су из градских и општинских управа добијени верификовани подаци о запосленима у области заштите животне средине који желе да се укључе у рад Мреже. У Мрежу еко-повереника СКГО су укључени сви они запослени у градским и општинским управама који раде на пословима заштите животне средине, инспектори заштите животне средине, као и један број начелника одељења и служби у којима су дефинисани послови заштите животне средине. Рад у Мрежи је добровољан и представља део свакодневних радних обавеза. Мрежа представља комуникациону форму која треба да допринесе бољој размени свих врста информација и података у области заштите животне средине. Као двосмерна комуникација користи се за бржу и ефикаснију размену података важних за формирање практичних политика, планских и стратешких докумената, али и потреба јединица локалних власти у спровођењу законског оквира на локалном нивоу. Први састанак Мреже еко-повереника је одржан 10. октобра 2013. године у Београду. У рад мреже у овом тренутку укључено је 259 чланова из 161 градских и општинских управа.

-ПЗЗП има именовано овлашћено лице за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Информације о издатим информацијама од јавног значаја за период 2017- 2020. године су објављене у информаторима и налазе се на сајту ПЗЗП. Број издатих информација од јавног значаја у посматраном периоду је 26, и то за 2017. годину је (6), за 2018. годину је такође (6), 2019. године је издато (10) информација, док је до јуна 2020. године издато (4) информације од јавног значаја. Највећи број

тражиоца информација су била еколошка удружења грађана (17), привредне организације (3), затим грађани (2), медији (2), органи власти (1) и остали (1).

-По основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у периоду од 2017. године до 30.06.2020. године, ЗЗПС упућен је велики број захтева, према прегледу који следи: током 2017. године упућено је укупно 23 захтева, од чега су грађани упутили 5 захтева, представници медија 3 захтева, удружења грађана 10 захтева и остали тражиоци информација 3 захтева. Такође, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, од стране Повереника су достављена 2 решења по жалбама тражилаца информација, по којима је ЗЗПС уредно поступао. Током 2018. године упућено је укупно 39 захтева, од чега су грађани упутили 13 захтева, представници медија 14 захтева, удружења грађана 9 захтева и остали тражиоци информација 3 захтева. Такође, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, од стране Повереника је достављено само 1 решење по жалби тражилаца информација, по којима је ЗЗПС уредно поступао. Током 2019. године ЗЗПС је упућено укупно 40 захтева, од чега су грађани упутили 21 захтев, представници медија 15 захтева, удружења грађана 3 захтева и Повереник 1 захтев за изјашњење поводом поднете жалбе удружења. До 30.06.2020. године, поднето је укупно 14 захтева, од чега су грађани упутили 7 захтева, представници медија 5 захтева, удружења грађана 1 захтев и остали тражиоци информација 1 захтев. Приметан је пораст броја захтева грађана, као и представника медија, док је број захтева удружења грађана у опадању. Углавном је удовољено свим поднетим захтевима.

- На основу Закона о заштити потрошача, а са циљем унапређења система заштите потрошача и сарадње надлежних органа, организација и других носилаца заштите потрошача, Влада је 2017. године образовала Национални савет за заштиту потрошача („Службени гласник РС”, број 36/17). Ово владино тело је формирано ради унапређења система заштите потрошача и сарадње носилаца заштите потрошача и других субјеката који се баве заштитом потрошача. Национални савет за заштиту потрошача је састављен од представника министарстава и других државних органа и носилаца јавних овлашћења, удружења и савеза за заштиту потрошача, привредних и професионалних комора као и представника стручне јавности. Задатак овог владиног тела, између осталог, је да обавештава јавност о свим питањима од значаја за заштиту потрошача. Такође, Национални савет може тражити податке, обавештења и извештаје од других државних органа и организација у вези са питањима од значаја за политику заштите потрошача, као у случају постојања основане сумње да је угрожено право потрошача на безбедност, односно да је угрожена заштита потрошача од роба и услуга које су опасне по живот, здравље, имовину или животну средину, или робе чије је поседовање или употреба забрањена.

Х.АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 4 ***Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје.***

[-www.poverenik.rs/](http://www.poverenik.rs/)

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

www.ekologija.gov.rs

Министарство заштите животне средине

www.minpolj.gov.rs

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

www.kultura.gov.rs

Министарство културе и
информисања

<http://www.mduls.gov.rs/>

Министарство државне управе и локалне самоуправе

<http://www.mpravde.gov.rs/lt/>

Министарство правде

www.zdravlje.gov.rs

Министарство здравља

www.mgsi.gov.rs

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

www.minrzs.gov.rs

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

www.mtt.gov.rs

Министарство трговине, туризма и телекомуникација

www.mpn.gov.rs

Министарство просвете, науке и технолошког развоја

www.mup.gov.rs

Министарство унутрашњих послова

www.mod.gov.rs

Министарство одбране

www.hidmet.gov.rs

Републички хидрометеоролошки завод

www.ekourb.vojvodina.gov.rs/

Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

<http://www.aarhus.org.rs/>

Архус Центар Крагујевац

<http://www.beograd.rs/lat/gradska-vlast/2036-sekretarijat-za-zastitu-zivotne-sredine/>

Секретаријат за заштиту животне средине Београд

www.zdravlje.org.rs

Градски завод за јавно здравље Београд

<http://www.nepro.gov.rs/default.aspx>

Обавештења о небезбедним производима

www.ekoregistar.sepa.gov.rs

Екорегистар

XI. ПРАВНЕ, РЕГУЛАТИВНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ОДРЕДАБА О САКУПЉАЊУ И ШИРЕЊУ ИНФОРМАЦИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ИЗ ЧЛАНА 5

Наведите правне, регулативне и друге мере којима се примењују одредбе о сакупљању и ширењу информација из области животне средине из члана 5.

Одговор:

- Закон о заштити потрошача („Службени гласник РС”, бр. 62/14, 6/16 - др. закон и 44/18 - др. закон) (ЗЗПот);
- Закон о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 - др. закон и 62/17)) (ЗМ);
- ЗЗЖС;
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10) (ЗЗБ);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09 и 95/18) (ЗААО);
- ЗУО; ЗРНСБ; ЗЗВ, ЗВ, ЗШ, ЗЗОКРФ, ЗУО, ЗЗБ, ЗХ, ЗБП, ЗГМО, ЗВС,
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 87/18) (ЗСРКУВС);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 - др. закони) (ЗЗодП);
- ЗБЗР;
- Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09) (ЗЗС);
- Закон о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19) (ЗБХ);
- Закон о оглашавању („Службени гласник РС”, бр. 6/16 и 52/19 - др. закон) (ЗО);
- Закон о јавном здрављу („Службени гласник РС”, број 15/16) (ЗЈЗ);
- ЗОГ;
- Уредба о садржини и начину вођења информационог система заштите животне средине, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Службени гласник РС”, број 112/09);
- Правилник о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 01/12);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 6/16);
- Уредба о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 5/16);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 33/16);
- ЗМХД;
- Уредба о утврђивању државних мрежа метеоролошких станица, програма рада и начина извештавања државних мрежа метеоролошких станица („Службени гласник РС”, број 123/12);
- Уредба о утврђивању локација метеоролошких и хидролошких станица државних мрежа и заштитних зона у околини тих станица, као и врсте ограничења која се могу увести у заштитним зонама („Службени гласник РС”, број 34/13);

-Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10);

-Правилник о садржини обавештења о новом севесо постројењу односно комплексу, постојећем севесо постројењу, односно комплексу и о трајном престанку рада севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС”, број 41/10);

-Правилник о поступку обавештавања, односно размене података о севесо постројењу, односно комплексу чије активности могу довести до настанка хемијског удеса са прекограничним ефектима („Службени гласник РС”, број 26/13);

-Уредба о саставу, начину и организацији рада штабова за ванредне ситуације („Службени гласник РС”, број 27/20).

Објасните како се сваки од ставова из члана 5 примењује.

Опишите транспозицију релевантних дефиниција из члана 2 и антидискриминациону одредбу из члана 3, став 9.

Одговор:

Одговор као у члану 4.

Такође, посебно описати:

(а) У вези са ставом 1, мере које су предузете да се обезбеди да:

(1) Јавна управа поседује и ажурира информације из области животне средине;

Одговор:

-ЗМ у члану 5а. дефинише послове које обавља МЗЖС у делу који се односи на животну средину, укључујући и активности везане за обезбеђивање информација о животној средини, информациони систем, итд.

-Члан 69. ЗЗЖС предвиђа да Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (мониторинг), у складу са овим и посебним законима. Чланом 73. установљава се обавеза државних органа, односно организација, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, овлашћених организација и загађивача да податке из мониторинга из чл. 70. и 72. овог закона достављају Агенцији за заштиту животне средине (АЗЖС) на прописан начин. Чланом 120. тачка 13. предвиђена казна за прекршај одговорног лица у надлежном органу, односно у организацији која врши јавна овлашћења.

-Чланом 2. ЗЗС област животне средине је обухваћена појмом „дефиниција званичне статистике”, прикупљање података регулисано члановима 24-31, обрађивање и складиштење члановима 32-36. а дисеминација података и информација члановима 39-43.

-Упућујемо на следеће законе:

-ЗИСКЗЖС: члан 6. тач. 5. и 7; члан 8. тачка 11; члан 9. став 1. тачка 3; чл.16, 17; члан 22. став 1. тачка 7; члан 23. став 6; члан 29. став 1. тачка 3; члан 30. став 1. тач. 2. и 3; ЗПУЖС; ЗЗВ: члан 13. став 3; ЗВ: чл. 20, 74, 78, 99, 105, 107-112, итд; ЗШ:

члан 8. тачка 10; члан 15; ЗЗБ: чл. 23-26, ЗМХД: члан 5, ЗЈЗ: члан 13. тачка 11; члан 14, тачка 6; члан 15, итд;

(II) Постоји адекватан доток информација до органа јавне управе;

Одговор:

-Упућујемо на члан 73. ЗЗЖС (видети горе).

-Члан 76. став 3. ЗЗЖС предвиђа да је надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан да АЗЖС тромесечно доставља податке за израду извештаја о стању животне средине и то за прво, друго и треће тромесечје најкасније у року од два месеца по истеку тромесечја, а за последње тромесечје до 31. јануара.”

-Такође, упућујемо на следеће законе:

- ЗИСКЗЖС: члан 17;

-ЗЗВ: члан 13. став 4; члан 15. ст. 8 и 9; члан 17. став 1; члан 41. став 1. тачка 6; члан. 42; члан 58; члан 68; члан 76. тачка 3.

-ЗВ: чл. 56, 74. став 3; члан 78. став 7; члан 90. став 2. тачка 2; члан 99. став 1; члан 109; члан 212. тачка 9, итд.

-ЗЗОКРФ: чл. 15, 18, 19, 21 и 43.

- ЗРНСБ: члан 36. став 1. тачка 13, чл. 42-45. и члан 89.

-ЗУО: члан 19. став 1. тачка 4; члан 20. став 1. тачка 4; члан 47. став 8; члан 48. став 5; члан 49. став 2; члан 50. став 8; члан 51. став 4; члан 52. став 11; члан 54. став 3; члан 55. став 7. тачка 1; члан 56. ст. 13. и 14; члан 57. став 3; члан 72. став 8; члан 74; члан 75; члан 76; члан 79. став 6, итд.

-ЗААО: члан 17. став 1. тачка 2; члан 34. тачка 2; члан 39; чл. 40-42; члан 51. тач. 16. и 17; члан 53. тачка 2.

-ЗЗБ: члан 19; члан 20; члан 23; члан 27; члан 28; члан 32. тачка 10; члан 36. тачка 7.

-ЗХ: члан 19. ст. 3. и 4; члан 38. став 3; члан 40; члан 42; члан 45; члан 46. став 3; члан 55. ст. 2. и 3; члан 58; члан 59; члан 67. став 4; чл. 69, 70, 78, 81, 83, 85, 88, итд.

-ЗБП: чл. 9 - 20; члан 26. ст. 3. и 4; чл. 27 - 32; члан 34; члан 35. ст. 3. и 5; члан 36. став 2; члан 38. став 2; члан 41. став 2; итд.

-Закон о генетички модификованим организмима („Службени гласник РС”, бр. 21/01, 101/05 и 41/09) (ЗГМО): члан 14; члан 23; члан 27; члан 29; члан 47. тачка 4.

-ЗВС: члан 11. став 2. тачка 3; члан 13. тачка 4; чл. 17, 21, 47, 73, 74, 75, 76, 77, 80, 103, став 4; 105, 107; 108; члан 144. тач. 2, 14, 20, 22, 23, 32 и 39; члан 148.

-ЗМХД: чл. 5, 16. и 31.

-ЗБХ: чл. 66, 67 и 68, итд.

(III) У ванредним ситуацијама ширење одговорајућих информација буде тренутно и без одлагања;

Одговор:

-Чл. 94-100. ЗСРКУВС прописује рано упозоравање, обавештавање и узбуњивање о свим врстама опасности које могу угрозити људе, животну средину, материјална и културна добра.

- ЗСРКУВС у члану 9. наводи начело информисања јавности које прописује да надлежни органи благовремено и потпуно информишу јавност о ризицима од катастрофа, релевантним подацима и мерама за заштиту од њихових последица, као и о другим мерама које се предузимају ради управљања ризиком од катастрофа.

-Упућујемо и на члан 60ј ЗЗЖС (обавештење о удесу); члан 58, члан 59; члан 60а; Правилник о садржини Политике превенције удеса и садржина и методологија израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10); чл. 30 и 31. ЗБЗР, итд.

-Такође, упућујемо и на следеће законе: ЗЗВ: члан 36; члан 66. став 2; ЗВ: чл. 101 и 106; ЗХ: члан 84. став 4; ЗРНСБ: члан 193. став 3. тачка 11. и члан 206; ЗБЗР; ЗМХД: члан 24; ЗБХ: чл. 9, 38-44, итд.

-Такође упућујемо на Националну стратегију заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 86/11) и на Стратегију заштите од пожара за период 2012-2017. године („Службени гласник РС”, број 21/12).

-Такође упућујемо на Уредбу о саставу, начину и организацији рада штабова за ванредне ситуације („Службени гласник РС”, број 27/20).

(б) У вези са ставом 2, мере које су предузете да се обезбеди да органи јавне управе пружају информације из области животне средине на видљив начин, као и да информације буду практично доступне;

Одговор:

а)

-Члан 2. став 2. ЗСПИЈЗ утврђује да за дефиницију информације од јавног значаја није битан, имеђу осталог, носач информација (папир, трака, филм, електронски медији и сл.) на коме се налази документ који садржи информацију, начин сазнавања информације, нити су битна друга слична својства информације. Чланом 39. ЗСПИЈЗ предвиђена је, такође, обавеза државних органа да редовно израђују и објављују информатор о свом раду

-Члан 115. ЗЗП прописује да јавност има право приступа прописаним регистрима или евиденцијама које садрже информације и податке у складу са овим законом. Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе, завод, управљачи заштићених природних добара, као и овлашћене и друге организације, дужни су да јавности пруже податке у вези са стањем и заштитом природе, осим ако посебним законом или посебним прописима није прописана тајност података.

-Различити прописи у области животне средине и другим областима од значаја за област животне средине предвиђају установљавање практичних мера као што су јавно доступне листе, евиденције и регистри као што су:

-ЗЗЖС: члан 28. (регистар издатих дозвола за промет угрожених и заштићених врста дивље флоре и фауне); члан 60и (Регистар постројења и регистар пријављених удеса); члан 61а (вођење евиденције о севесо комплексима чије

активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним ефектима); члан 75. (регистри извора загађивања);

-ЗПУЖС: члан 34. (обавеза вођења евиденције о спроведеним поступцима и донетим одлукама као јавној књизи);

-ЗПИ: члан 8. (регистар обједињених процедура, централна евиденција обједињених процедура); члан 43. (централни регистар планских докумената);

-ЗУО: члан 76. (Регистар издатих дозвола);

-ЗААО: члан 42. (Регистар издатих дозвола за управљање амбалажним отпадом);

-ЗЗП: члан 24. (Катастар спелеолошких објеката као дигитални географски информациони систем);

-ЗГМО: чл. 32-36. (Регистар ГМО и производа од ГМО и Регистар дозвола);

-ЗВ: члан 130. (Водна књига), члан 131. (Водни регистар), члан 110. (Регистар заштићених области);

-ЗЗОКРФ: члан 13. (Регистар издатих лиценци); члан 34. (Регистар привредних рибара); члан 39. (Евиденција улова привредног рибара);

-ЗШ: члан 19;

-ЗХ: чл. 38-47. (Интегрални регистар хемикалија);

-ЗБП: члан 34. (Регистар биоцидних производа);

-ЗСРКУВС: члан 22. (Регистар ризика од катастрофа), Чл. 105 и 106 (Евиденције);

-ЗЗС: чл. 37 и 38. (статистички регистри);

-ЗМХД: чл. 30, 32. и 33;

-ЗОГ: чл. 4. и 5;

-ЗБХ: чл. 66. и 67, итд.

Поред поменутих закона, више подзаконских прописа регулише поједина питања у овој области као што су:

-Правилник о садржини, изгледу и начину вођења јавне књиге о спроведеним поступцима и донетим одлукама о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05);

-Правилник о садржини и начину вођења регистра издатих интегрисаних дозвола („Службени гласник РС”, број 69/05);

-Правилник о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара („Службени гласник РС”, број 88/10);

- Правилник о садржини, начину вођења и изгледу Регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Службени гласник РС”, број 95/10);

-Правилник о начину нумерисања, скраћеницама и симболима на којима се заснива систем идентификације и означавања амбалажних материјала („Службени гласник РС”, број. 70/09);

-Правилник о начину вођења евиденције о улову рибе, као и о изгледу и садржини јединственог обрасца евиденције улова од стране рекреативног риболовца („Службени гласник РС”, број 104/09);

-Правилник о регистру хемикалија („Службени гласник РС”, бр. 16/16, 6/17, 117/17, 44/18 - др. закон, 7/19 и 93/19);

-Правилник о садржини и подацима регистра генетички модификованих организама и производа од генетички модификованих организама („Службени гласник СРЈ”, број 66/02);

ц) Према одредбама члана 38. ЗСПИЈЗ одговорно лице у органу власти одредиће једно или више службених лица (овлашћено лице) за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

(в) У вези са ставом 3, мере које су предузете да се информације из области животне средине постепено пребацују у електронске базе података и буду лако доступне јавности путем јавних телекомуникационих мрежа;

Одговор:

-Упућујемо на члан 80. став 2. ЗЗЖС; Уредбу о садржини и начину вођења информационог система заштите животне средине, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Службени гласник РС”, број 112/09).

Више других прописа такође садрже одредбе које се односе на ова питања:

- ЗВ: чл. 148-149. – водни информациони систем;
- ЗШ: члан 68. - информациони систем у шумарству;
- ЗЗВ: чл. 68-70, 85. - информациони систем квалитета ваздуха;
- ЗХ: члан 38. став 4. - интегрални регистар хемикалија;
- ЗРНСБ: члан 22. став 1. тач. 16. и 17.
- ЗБХ: члан 68.

а) Извештаји о стању животне средине (од 2003. до 2018. године) доступни су на сајту АЗЖС:

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=5000&id=1304&akcija=showDocuments6>

б) Текстови прописа у области животне средине доступни су на сајту МЗЖС:

<https://www.ekologija.gov.rs/dokumenti/>.

в) На сајту МЗЖС могу се пронаћи и остале информације које олакшавају примену националних прописа којим се спроводи Архуска конвенција (извештаји о раду инспекцијске службе, захтеви за одлучивање о потреби процене утицаја и решења, захтеви за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја и решења, студије о процени утицаја, издате сагласности на студије о процени утицаја на животну средину, извештаји о учешћу на међународним скуповима, итд):

<https://www.ekologija.gov.rs/dokumenti/>

<https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

(г) У вези са ставом 4, мере које су предузете да се објаве и даље шире државни извештаји о стању животне средине;

Одговор:

-Обавеза израде националног извештаја о стању животне средине прописана је одредбама члана 76. ЗЗЖС тако што је прописано да Влада једном годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици. Закон регулише и обавезу надлежних органа аутономне покрајине, односно

надлежних органа јединица локалне самоуправе да АЗЖС тромесечно достављају податке за израду националног извештаја о стању животне средине. Истовремено, прописана је и обавеза објављивања извештаја о стању животне средине у службеним гласилима Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (Члан 76. став 4).

-У погледу садржаја Извештаја члан 77. дефинише обавезан део садржаја и он обухвата, у складу са захтевима из Архуске конвенције, информације о квалитету животне средине и информације о претњама животној средини.

- Упућујемо и на члан 21. ЗЈЗ.

(д) Мере предузете ради ширења информација наведене у ставу 5;

Одговор:

Упућујемо на одговор за став 3. овог члана.

(ђ) У вези са ставом 6, мере које су предузете да се охрабре оператери чије активности имају значајан утицај на животну средину да редовно информишу јавност о утицају својих активности и производа на животну средину;

Одговор:

-Чланом 53. ЗЗЖС прописано је да се еколошки знак утврђује за производе намењене општој потрошњи, изузев производа за исхрану, пољопривредних и других производа добијених у складу са прописима којима се регулише органска производња, производња пића, производња фармацеутских производа и медицинске опреме. који у поређењу са сличним производима мање загађују животну средину при производњи, пласману, промету, потрошњи и одлагању или су добијени рециклажом отпада.

-Упућујемо и на Правилник о ближим условима, критеријумима и поступку за добијање права на коришћење еколошког знака, елементима, изгледу и начину употребе еколошког знака за производе и услуге („Службени гласник РС”, број 49/16).

-Према одредбама члана 44. став 3. ЗЗЖС правна лица, предузетници и организације, која имају успостављен систем управљања заштитом животне средине могу се укључити у систем управљања заштитом животне средине и провере (систем EMAS), у складу са овим законом.

-Национални програм заштите животне средине (НПЗЖС) предвиђа да системи управљања заштитом животне средине (ISO 14001, EMAS) за индустријске локације, треба широко да се промовишу као добровољна мера. Треба подстицати привредна друштва да примењују систем управљања заштитом животне средине и успоставити регистар привредних друштава са успостављеним системима управљања животном средином.

-Према подацима Привредне коморе Србије (ПКС) 1459 предузећа имају сертификован системе ISO 14001.

(е) Мере предузете да се објаве и пруже информације у складу са одредбама из става 7;

Одговор:

а. и б.) Видети одговор за став 3. овог члана.

ц) Према одредбама члана 39. ЗСПИЈЗ и Упутства за објављивање информатора о раду државног органа, државни и други органи јавне власти који имају тај статус у смислу овог закона, у обавези су да израде информатор у електронском облику и објаве га на начин прописан Упутством, путем интернета, тј. своје веб презентације, уз могућност да га уз то, објаве и у неком другом облику.

(ж) У вези са ставом 8, мере које су предузете да се развију механизми који би обезбедили да се јавности пружи довољно информација о производима;

Одговор:

-Према одредбама члана 52. ЗЗЖС произвођач или дистрибутер је обавезан да на декларацији сировине, полупроизвода или производа упозори на загађење животне средине и штету по људско здравље које производ или његово паковање узрокује или може узроковати. Упозорење мора садржати упутство за употребу или руковање производом, састојцима и његовим паковањем у производњи, употреби и одлагању, у складу са важећим стандардима и прописима за руковање.

-Упућујемо и на одредбу чл. 53 и 54. ЗЗЖС (еколошки знак), као и на члан 84. тачка 4. ЗБХ.

-ЗЗПот у члану 2. став 1. прописује основна права потрошача од којих је тачком 8) прописано право на здраву и одрживу животну средину - живот и рад у средини која није штетна за здравље и добробит садашње и будућих генерација, правовремено и потпуно информисање о стању животне средине.

-ЗО у члану 10. став 1. тачка 5. прописује да је забрањено да се огласном поруком подстиче понашање које угрожава здравље или безбедност примаоца огласне поруке, а нарочито подстицање или одобравање поступака који су забрањени прописима о заштити животне средине, као и изношење неистинитих тврдњи (нпр. истицањем речи „еколошки сигуран”, „еколошки нешкодљив”, „еко храна”, „органички производ” и сличних речи или симбола) да роба или услуга имају позитиван или нешкодљив утицај на заштиту здравља или животне средине. Понашање супротно члану 10 је санкционисано као прекршај у члану 78. став 1. тачка 1.

-ЗБХ садржи посебне одредбе које се односе на „следљивост и означавање нове хране, генетски модификоване хране и генетски модификоване хране за животиње” (члан 63).

(з) У вези са ставом 9, мере које су предузете да се оснује инвентар или регистар загађивача којим би била обухваћена цела територија државе.

Одговор:

Чланом 75. ЗЗЖС предвиђено је да се, ради праћења квалитативних и квантитативних промена у животној средини и предузимања мера заштите у животној средини, воде национални и локални регистри извора загађивања животне средине у складу са овим законом.

XII. ПРЕПРЕКЕ НА КОЈЕ СЕ НАИЛАЗИ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 5

Опишите ако се током примене неког од ставова члана 5 наишло на неку препреку.

Одговор:

-Мониторинг у РС је углавном усмерен на квалитет амбијенталне средине и не покрива све приоритетне области.

- Сопствени мониторинг загађивача се успоставља у складу са хармонизацијом законске регулативе са законодавством ЕУ.

- Успостављен је систем праћења стања управљања отпадом. Наставља се рад на његовој хармонизацији са правом ЕУ.

-Не постоји адекватан мониторинг и систем прикупљања информација у различитим другим областима (биодиверзитет, рибље врсте, промет и коришћење хемикалија, мониторинг буке).

-Током јавне расправе указано је да се објављивање извештаја о стању животне средине од стране локалних самоуправа већином не поштује. Одређене невладине организације сматрају да се доношење Плана квалитета ваздуха такође не поштује у већини локалних самоуправа.

-Одређене невладине организације сматрају да иако постоји солидан правни оквир која регулише прикупљање и ширење информација из области животне средине постоји велики проблем у примени закона, подзаконских аката као и других мера. Са једне стране изражен је недостатак капацитета (нпр. адекватна опрема, обучене људство и слично) а са друге стране постоји и политички или утицај интересних група да се информације не прикупе и не шире. Неусклађеност закона из области животне средине са другим законима је додатни проблем али је то већ идентификовано као проблем и ради се на решавању. Одређене невладине организације такође сматрају да информације које пружају органи јавне власти нису доступне на видљив и практичан начин широј јавности у РС. Мере које се предузимају покривају одређену популацију али недостаје стратешки приступ и комуникација која је прилагођена различитим категоријама становништва. У средствима јавног информисања (националној телевизији, најтиражнијим новинама) нема довољно информација о животној средини.

- Одређене невладине организације такође сматрају да оператери не информишу редовно о својим активностима и да би Министарство требало да предузме додатне мере и додатно обавезе оператере на извештавање о емисијама. Систем кажњавања за неинформисање је незадовољавајући, капацитети инспекције су незадовољни, оператери који не достављају информације се не кажњавају довољно.

- Активности Архус центара охрабрују учешће заинтересоване јавности у процесима доношења одлука, као и активности бројих удружења. Недостаје континуирани рад на овоме.

- Одређене невладине организације такође сматрају да је у већини случајева до свих информација тешко доћи посебно када се ради о пројектима и активностима који су препознати као национални интерес од стране одређених политичких група.

-Одређена удружења сматрају да иако постоји систем за прикупљање и обраду података и информација о животној средини, примена мера није задовољавајућа. У органима државне управе, јавним предузећима и локалним самоуправама не постоји свест о томе да информације о животној средини нису њихово власништво. Занимљив је однос органа државне управе према подацима које доставља цивилни сектор. Подаци из истог извора, од истог удружења грађана, се третирају као релевантни уколико нека институција има интерес да их објави или као недовољно стручни и нерелевантни уколико интерес изостаје. Осим тога, информације се, још увек, шире на начин који није приступачан већини грађана.

-Одређена удружења сматрају да информације нису увек ажуриране, бројне локалне самоуправе и привреда не доставља податке, квалитет информација које се представљају је упитан а веома често и представљен на начин који је тешко разумљив за грађане. На интернет страницама органа државне управе веома често је тешко пронаћи информацију, то јест претрага захтева добро познавање термина и процеса како би се следио распоред на сајту.

-Одређена удружења сматрају да је спора примена на нивоу локалних самоуправа концепта отворених података и партнерства за отворену управу.

- Надлежност за прикупљање података о рудничком отпаду је са Агенција за заштиту животне средине пренесена на Министарство рударства и енергетике. Катастар рудничког отпада за Војводину је стављен на интернет, док база података рудничког отпада за остали део Србије, коју треба да ажурира Министарство рударства и енергетике још није стављена на сајт Министарства, нити се попуњава база отпада активних рудника.

-Одређена удружења сматрају да постоји недостатак кохерентног система за размену информација од значаја за животну средину и да иако објављење, информације нису увек лако доступне за ширу јавност (компликовано проналажење релевантних информација на интернет страницама и сл). Такође, информације нису увек у форми која је разумљива заинтересованој јавности. Подаци углавном нису у машински читљивом и отвореном облику доступни за поновну употребу (отворени подаци).

-Одређена удружења сматрају да је недовољна активност органа управе да промовишу изворе (дељење) информација и да их прилагођавају потребама заинтересоване јавности,

-Одређена удружења сматрају да приступ информацијама није прилагођен рањивим групама.

XIII. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 5

Пружите додатне информације о практичној примени одредби о сакупљању и ширењу информација из области животне средине у члану 5. На пример: да ли постоје неки статистички подаци о објављеним информацијама?

Одговор:

а)

-Списак важећих прописа из области животне средине може се пронаћи на следећем веб сајту МЗЖС:

<https://www.ekologija.gov.rs/dokumenti/>

-Списак надлежних и овлашћених институција (Списак овлашћених организација у области заштите од јонизујућих зрачења; Списак овлашћених организација за систематско испитивање нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини; Списак организација са важећим овлашћењима за мерење емисије и имисије; Списак организација којима је укинута овлашћење за мерење емисије и имисије; Преглед организација које испуњавају услове за мерења буке у животној средини; Списак овлашћених организација за испитивање отпада) могу се пронаћи на следећем веб сајту МЗЖС:

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-od-nejonizujucih-zracenja/>

- [https://www.ekologija.gov.rs/wp-](https://www.ekologija.gov.rs/wp-content/uploads/nejonizuje/Spisak_ovla%C5%A1%C4%87enih_institucija.pdf)

[content/uploads/nejonizuje/Spisak_ovla%C5%A1%C4%87enih_institucija.pdf-](https://www.ekologija.gov.rs/wp-content/uploads/nejonizuje/Spisak_ovla%C5%A1%C4%87enih_institucija.pdf)

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-vazduha-i-ozonskog-omotaca/>

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-od-buke-i-vibracija/pregled-organizacija-koje-ispunjavaju-uslove-za-merenja-buke-u-zivotnoj-sredini/>

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/upravljanje-otpadom/postupak-dobijanja-ovlascenja-za-strucne-organizacije-za-ispitivanje-otpada/>

и Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије :

<http://www.srbatom.gov.rs/srbatom/ovlascena-pravna-lica/>

-Списак дозвола и потребна документација и поступак за издавање дозволе (Документи потребни за дозволе за извоз/увоз дивљих биљних и животињских врста које су заштићене према Уредби о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре, фауне и гљива; Поступак за добијање овлашћења за мерење нивоа буке у животној средини; Дозволе за увоз и извоз контролисаних супстанци које оштећују озонски омогач (фреон) и дозволе за увоз и извоз флуорованих гасова са ефектом стаклене баште; Поступак за добијање овлашћења за мерење емисије и имисије; Поступак за добијање овлашћења за стручне организације за испитивање отпада; Документација која се подноси уз захтев за добијање дозволе за прекогранично кретање отпада; Документи неопходно за издавање ЦИТЕС дозвола – Конвенција о међународној трговини угроженим врстама дивље фауне и флоре) налазе се на следећем веб сајту МЗЖС:

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/upravljanje-otpadom/>

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-vazduha-i-ozonskog-omotaca/>

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-biodiverziteta/>

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-biodiverziteta/cites-dozvole-i-potvrde/>

- <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obraci/zastita-od-buke-i-vibracija/>

б) У оквиру АЗЖС успостављене су или су у фази развоја базе података из више области заштите животне средине. На сајту АЗЖС доступна је мрежна апликација за приказ резултата из Државне мреже за аутоматски мониторинг квалитета

ваздуха. Уз подршку ИПА 2012 Пројекта „Supply of ICT equipment and software for Air Quality Monitoring System” на веб страници <http://amskv.sepa.gov.rs/stanicepodaci.php>. Агенција је омогућила обједињење резултата мониторинга квалитета ваздуха у Државној и локалним мрежама на подручју Републике Србије.

в) У Агенцији за заштиту животне средине је успостављен информациони подсистем информационог система животне средине - Национални регистар извора загађивања (НРИЗ) односно регистар информација и података о загађивачима животне средине. То је регистар систематизованих информација и података о изворима загађивања животне средине са подацима о њиховој локацији, производним процесима, карактеристикама, материјалним билансима на улазима и излазима сировина, полупроизвода и производа, постројењима за пречишћавање, токовима отпада и загађујућих материја и месту њиховог испуштања, третмана и одлагања. Овај регистар је развијен у складу са законима и одговарајућим подзаконским актима Републике Србије. У оквиру регистра такође се прикупљају подаци који су неопходни за извештавање у складу са преузетим међународним обавезама извештавања, конвенцијама и уговорима из области заштите животне средине, које је Република Србија до сада потврдила или потписала.

Предузећа имају законску обавезу да једном годишње, до 31. марта текуће године, доставе податке из претходне године о емитованим количинама загађујућих материја у ваздух, воде и тло, као и о управљању отпадом и производима.

Информациони систем НРИЗ развијен у Агенцији обухвата: ПРТР регистар, као и податке који се односе на управљање отпадом, емисије загађујућих материја у ваздух, воде и тло, производе који након употребе постају посебни токови отпада и амбалажу и амбалажни отпад.

Други софтвер, TEAMS је окружење, развијено уз финансијску помоћ Краљевине Норвешке, намењено предузећима која желе да на дневној или недељној бази прате утицаје својих активности на животну средину.

Оба софтвера (НРИЗ и TEAMS), развијена су уз финансијску помоћ Краљевине Норвешке, а имплементирана од стране Међународне организације Регионални центар за животну средину (REC), у својству имплементационе агенције, на пројекту EMC (успостављање Центра за управљање животном средином – EMC). Пројекат EMC је реализован кроз успешну сарадњу између Агенције, као носиоца пројекта и REC-а, као имплементационе агенције.

-У оквиру пројекта Праћење стања отпада у Републици Србији развијени су и други модули за извештавање, као што је ПЦБ опрема и отпад, ДЕОБ образац - дневни извештај који достављају сакупљачи и други власници отпада, електронски Документ о кретању отпада итд.

У складу са Законом о заштити животне средине и другим законима, као и међународним обавезама, обезбеђена је јавност података и информација, које морају бити доступне свим заинтересованим странама, уз једно ограничење које је прописано и законом и односи се на поверљивост података који могу бити пословна тајна предузећа. Подаци се могу видети на следећем линку:

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=20173&id=20006&akcija>ShowAll>

- Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађивања, је у току 2015. и 2016. године израдило посебан интернет сајт за податке о емисијама у ваздух и воде и управљање отпадом где су сви подаци доступни јавности:
<http://80.93.233.116/TeamsPublic/teamssr.aspx?FormName=AirEmissionsperYearForm>;
<http://80.93.233.116/TeamsPublic/teamssr.aspx?FormName=WaterEmissionsperYearForm>;

<http://80.93.233.116/TeamsPublic/teamssr.aspx?FormName=WasteGeneratedperYearForm>.

- У току 2016. године, Агенција је припремила посебан интернет портал намењен ПРТР предузећима у складу са захтевима ПРТР протокола уз Архуску конвенцију. Овај портал је доступан на адреси <http://prtr.sepa.gov.rs/>.

Такође, Агенција за заштиту животне средине објављује све податке које производи односно прикупља (квалитет ваздуха, алергени полен, квалитет вода, емисије, отпад, итд.) на посебном порталу „отворених података” (<http://data.sepa.gov.rs/>) где су подаци припремљени и могуће их је слободно преузети у машински читљивом формату (JSON, XML, XLS, итд.).

г) Влада је донела Стратегију развоја електронске управе у Републици Србији за период од 2015. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 107/15), којом се дефинишу основни приоритети унапређења стања у области информационог друштва, утврђују активности које ће имати утицаја на обезбеђивање инфраструктурних и других услова који ће омогућити да информације у свим областима па и у области животне средине постану доступније у електронским базама података до којих јавност може доћи путем јавних телекомуникационих мрежа. Такође су усвојене и Смернице за употребу друштвених мрежа у органима државне управе, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе како би се подстакла употреба савремених технологија у комуникацији са јавношћу и грађанима. Смернице за употребу друштвених мрежа у органима државне управе, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе су израђене су са циљем да цела јавна управа почне да комуницира са јавношћу на брз, двосмеран и транспарентан начин. Смернице је израдила 2015. године Дирекција за електронску управу, Министарство државне управе и локалне самоуправе.

д) На интернет презентацији ЗЗПС-а (www.zzps.rs) налазе се информације које омогућавају посетиоцима сајта да се на једноставан начин свеобухватно информишу о области заштите природе: на једном месту налазе се сви закони који се, посредно или непосредно, односе на заштиту природе; постављено је на видном месту упутство за упућивање захтева за издавање Услови или Мишљења; постављене су везе са презентацијом МЗЖС на странама које се односе на промет дивљих врста под контролом, односно на промет врста и предмета на које се односи СИТЕС конвенција, са намером да се информације за које су заинтересовани грађани учине лакше доступним. Посебан део презентације односи се на свеобухватне информације о заштићеним подручјима, заштићеним врстама, геодиверзитету, биодиверзитету и подручјима од међународног значаја, а његов

концепт подразумева доступност разноврсних релевантних података које поседује ЗЗПС као стручна установа за заштиту природе. Концепт подразумева и географске дигиталне податке о заштићеним подручјима, чија ће доступност бити развијана у наредном периоду. Поред интернет презентације, стручни подаци, односно студије заштите и друга стручна и научна документација, доступни су јавности у оквиру библиотеке ЗЗПС-а. Попуњавањем библиотечног обрасца, који је постављен на интернет страни, или непосредном пријавом, свим заинтересованим грађанима омогућено је бесплатно коришћење документације ЗЗПС-а, односно увид у стручну документацију о заштити, као јавни податак. Податке везано за стање у области заштите природе ЗЗПС редовно доставља АЗЖС и Заводу за статистику, те су они саставни део њихове електронске базе података, и као такви лако доступни јавности.

ђ) Интернет страна Архус центра Суботице се свакодневно ажурира са вестима из целе Републике Србије (<http://www.aarhussu.rs/index.html>), а сарађује и на ажурирању података на интернет страни Града Суботице (<http://www.subotica.rs/sr/7344/zastita-zivotne-sredine>), посебно код обавештавања о јавним расправама о студијама процене утицаја пројеката на животну средину.

е) На сајту Града Београда успостављен је систем информисања грађана који садржи битне информације у вези са квалитетом животне средине у Београду. Између осталог, успостављена је апликација „Квалитет ваздуха” (<http://www.beoeko.com/>). Ова апликација омогућава информисање грађана о стању квалитета ваздуха на сатном нивоу, са препорукама за понашање у случају повећане загађености. Оцена квалитета ваздуха у Београду врши се на основу података добијених са аутоматских мерних станица којима управља Градски завод за јавно здравље и врши се на сваких сат времена на основу података добијених мерењем концентracије загађујућих материја у претходном сату. Као засебна организациона јединица, Секретаријат за заштиту животне средине на својој интернет страници располаже свим битним информацијама које се тичу заштите животне средине. Подаци о квалитету чинилаца животне средине по месецима добијени кроз реализацију програма испитивања и праћења квалитета ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода и мерењем нивоа ултравиолентног зрачења, радиоактивности и буке у животној средини, објављују се у текућем месецу за претходни. Објављивањем публикације „Квалитет животне средине у Београду”, омогућено је обавештавање стручне и остале јавности о стању квалитета животне средине на територији града Београда. Публикација садржи податке који се односе на претходну годину и доступна је у ПДФ формату на страници Секретаријата. Подаци о квалитету чинилаца животне средине, разврстани по месецима (ЗИП фајл) могу се погледати/преузети са интернет адресе <http://www.beograd.rs/lat/gradska-vlast/1746715-podaci-o-kvalitetu-cinilaca-zivotne-sredine/>.

ж) РХМЗ оперативно издаје информације опште намене и ванредне информације о стању и прогнози времена, климе и вода и доставља их путем средстава јавног информисања у виду редовних саопштења и/или путем мрежа електронског или поштанског саобраћаја у виду текста у писаној форми, у облику табела, графикана или пригодних графичких приказа о стању и прогнози времена, климе и вода, и ставља их на располагање јавности путем интернет странице РХМЗ и странице на друштвеним мрежама.

- У складу са Законом о метеоролошкој и хидролошкој делатности, у току 2015. године, донет је подзаконски акт о садржини, начину вођења и одржавања фонда званичних метеоролошких и хидролошких података и информација, као и методама контроле квалитета и верификације поузданости података и начину њиховог објављивања и коришћења, који доприноси примени одредби члана 5. Архуске конвенције о систематском сакупљању и ширењу информација о стању времена, климе и вода, као компонентама животне средине.

- РХМЗ је сваке године објављивао преко 60000 информација, анализа, прогноза, најаве и упозорења ради свакодневног, благовременог информисања најшире јавности, надлежних органа, правних и физичких лица о стању времена, климе и вода, као и екстремним метеоролошким, климатским и хидролошким појавама и елементарним непогодама на територији Републике Србије.

- Закон о одбрани од града у чл. 4. и 5. прецизира да су субјекти система одбране од града органи државне управе, органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, и да наведени органи, сходно начелу јавности, обавештавају јавност о стању система одбране од града и чине информације доступним, у складу са законом. У складу са овим законом, РХМЗ сваке године доставља надлежним органима, штабовима за ванредне ситуације и свим осталим субјектима система одбране од града, редовне и ванредне извештаје о припремљености, стању и функционисању јединственог система одбране од града.

-РХМЗ оперативно издаје информације опште намене о стању и прогнози времена, климе и вода и ванредне информације и упозорења о хидрометеоролошким и климатским непогодама и катастрофама, и ставља их на располагање јавности путем средстава јавног информисања, електронског или поштанског саобраћаја, интернет странице РХМЗ и странице на друштвеним мрежама. У извештајном периоду, информацијама објављеним на интернет страници РХМЗ приступило је око 22 милиона особа годишње, при чему се непрекидно бележи пораст броја корисника ових информација.

- Републички завод за статистику је у периоду 2017–2019. године редовно публиковао „Еко-билтен” који садржи приказ најважнијих кретања и резултата у области заштите животне средине у Републици Србији, у наведеним годинама. Поред детаљних података из статистике отпада, опасних хемикалија и вода, који су приказани за територију Републике Србије, приказани су и други подаци неопходни за комплетирање слике о стању животне средине.

-МИС-АЦНБГ покушавају кроз своје активности да приближе грађанима што већи број информација али и да укажу органима државне управе на проблеме. Једна од активности цивилног сектора која има за циљ, између осталог, презентовање и промоцију информација о животној средини је Извештај из сенке Коалиције 27. Извештај из сенке је комплексан документ у коме се осим информација и ставова цивилног друштва презентују и информације надлежних институција. Извештај је доступан на српском и енглеском језику на бројним сајтовима ОЦД, а такође се дистрибуира на међународном нивоу и промовише у медијима.

-Информисање јавности о питањима стања и заштите природе је од изузетног значаја. Управо због тога ПЗЗП као и све релевантне институције у АПВ које се баве заштитом природе: Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, управљачи заштићених подручја, ЈП НП „Фрушка гора”, ЈП

„Војводинашуме”, ЈП „Воде Војводине”, ЈП „Палић – Лудаш”, Покрет горана Сремска Митровица (СРП „Засавица”), РГ „Ечка” (СРП „Царска бара”) и др. имају модерне интерактивне и редовно ажуриране интернет презентације. На интернет презентацији ПЗЗП се могу пронаћи подаци о заштићеним природним добрима у АПВ, о подручјима у поступку заштите, елементима еколошке мреже, заштићеним врстама, инвентару геонаслеђа Војводине, издавању решења о условима заштите природе, до актуелних дневних тема у заштити природе, предавањима и промоцијама. О свим актуелним темама заштите природе ПЗЗП редовно информисе грађане путем електронских и писаних медија. ПЗЗП сарађује са Јавним сервисом Радио Телевизијом Војводине и информисе јавност о питањима која се односе на заштиту природе путем специјализованих, али и опште информативних емисија. Радио Нови Сад редовно извештава о питањима заштите природе путем редовних, али и специјализованих емисија, као што је „Под стакленим звоном”. Штампани материјали: књиге, брошуре, постери и лифлети, али и видео записи су значајан интерактивни начин информисања заинтересоване јавности. У протеклом периоду јавност је била у могућности да се информисе и путем нових издања ПЗЗП. Нека од значајнијих су: Монографија: „Резерват биосфере Бачко Подунавље” (2019), Брошура: „Лична карта Покрајинског завода за заштиту природе” (2019), Документарни еко филм: Пројекат ЕсоWET – Процена услуга влажних екосистема у прекограничном подручју Хрватска – Србија (2019) као и видео продукција кратких еко филмова. Осим надлежних институција и управљача заштићених природних добара информисање јавности спроводе и бројне невладине еколошке организације. Број еколошких удружења у АПВ, према последњем регистру Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, обухвата 244 активних еколошких удружења грађана.

-ЗЗПС је у сарадњи са WWF Adria (Светска организација за природу) у периоду од фебруара до марта 2017. у оквиру пројекта „Заштићена подручја за природу и људе”, а у циљу побољшања сарадње заштићених подручја са локалном заједницом и стварања интерактивне базе података која ће на лако разумљив начин просечном кориснику приказати социо-економску добит коју заштићена подручја могу имати, реализовао радионице и анкетирање у националном парку (у даљем тексту:НП) „Тара”, НП „Бердап”, НП „Копаоник”, ПИО „Клисура реке Градац”, ПИО „Власина”, специјалном резервату природе (у даљем тексту:СРП) „Увац” и СРП „Делиблатска пешчара”.

XIV. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 5

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје:

а) Видети интернет адресе наведене за члан 4.

б) Агенција за заштиту животне средине: (www.sepa.gov.rs):

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=20173&id=20006&akcija>ShowAll>

(Национални регистар извора загађивања)

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=5000&id=13&akcija=showExternal>

(Извештаји о стању животне средине)

<http://data.sepa.gov.rs/>

(Портал отворених података)

<http://indicator.sepa.gov.rs/>

(Национална листа индикатора)

<http://prtr.sepa.gov.rs/>

PRTR портал

<http://www.amskv.sepa.gov.rs/>

(Обједињени приказ аутоматског мониторинга квалитета ваздуха у Републици Србији)

<http://biodiverzitet-chm.rs/>

(Српски портал о биолошкој разноврсности)

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=305&id=30000&akcija=showAll>

(Мониторинг квалитета вода)

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=303&id=1111&akcija=showExternal>

(Подаци о концентрацији алергеног полена у ваздуху)

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=320&id=2013&akcija=showAll>

(Информације о прекорачењима концентрација загађујућих материја у ваздух и хаваријском загађењу вода)

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=20174&id=20055&akcija=ShowExternal>

(Дозволе за управљање отпадом)

<http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=207&id=202&akcija=showXlinked>

(Документи о кретању отпада)

<http://www.poverenik.org.rs/sr/izvestaji-poverenika.html>

(Извештај о спровођењу ЗСПИЈЗ до 2019. године)

в) Јавне метеоролошке, климатске и хидролошке оперативне информације (анализе, прогнозе, упозорења) и објављени метеоролошки, агрометеоролошки, климатски и хидролошки годишњаци, прегледи и анализе налазе се на интернет презентацији РХМЗ:

www.hidmet.gov.rs;

www.meteoalarm.rs;

<http://www.hidmet.gov.rs/ciril/osmotreni/naslovna.php>;

<http://www.hidmet.gov.rs/ciril/meteorologija/agrometeorologija.php>

http://www.hidmet.gov.rs/ciril/hidrologija/naslovna_analize.php

http://www.hidmet.gov.rs/ciril/hidrologija/povrsinske_godisnjaci.php

www.hidmet.gov.rs/ciril/meteorologija/klimatologija_godisnjaci.php;

www.hidmet.gov.rs/podaci/dokumenti_ciril/delatnost_hid_hidro_analiza_odsek.pdf;

www.seevccc.rs.

г) Мониторинг радиоактивности: <http://www.srbatom.gov.rs/srbatom/monitoring-radioaktivnosti/>

д) Републички завод за статистику: www.stat.gov.rs

ђ) Републички завод за статистику, животна средина: <https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/oblasti/zivotna-sredina/>

е) Републички завод за статистику, „Еко-билтен“:

<https://publikacije.stat.gov.rs/G2017/Pdf/G20175628.pdf>

<https://publikacije.stat.gov.rs/G2018/Pdf/G20185640.pdf>

<https://publikacije.stat.gov.rs/G2019/Pdf/G20195651.pdf>

ж) Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“:

<http://www.batut.org.rs/>.

з) Смернице за употребу друштвених мрежа у органима државне управе, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе:

<https://www.pars.rs/images/info/vesti/2018/avgust-2018/pravosudna-portal-sm/smernice-za-koriscenje-drustvenih-mreza-u-javnoj-upravi.pdf>

XV.ПРАВНЕ, РЕГУЛАТИВНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ОДРЕДБИ О УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ОДЛУЧИВАЊУ О ПОСЕБНИМ АКТИВНОСТИМА ИЗ ЧЛАНА 6

Наведите правне, регулативне и друге мере којима се примењују одредбе о учешћу јавности у одлучивању о посебним активностима из члана 6.

Одговор:

Основни пропис који регулише учешће јавности у одлучивању о посебним активностима из члана 6. Архуске конвенције је ЗПУЖС. Разрада решења из ЗПУЖС спроведена је одредбама подзаконских прописа:

-Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08);

-Правилник о садржини захтева за одлучивање о потреби израде студије утицаја и садржају захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05);

-Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05);

-Правилник о садржини, изгледу и начину вођења јавне књиге о спроведеним поступцима и донетим одлукама о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05);

-Правилник о раду техничке комисије за оцену студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05);

-Правилник о јавном увиду, презентацији и јавној расправи студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05).

Поред тога, учешће јавности у одлучивању од значаја за активности из члана 6. регулисано је одредбама других прописа:

-ЗЗЖС;

-ЗВ;

-Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 25/15) (ЗИСКЗЖС);

-Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС”, број 84/05) (УВАПИИД);

-ЗПИ,

-Закон о генетички модификованим организмима („Службени гласник РС”, број 41/09) (ЗГМО).

-Закон о националним парковима („Службени гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18 - др. закон)

Опишите транспозицију релевантних дефиниција из члана 2 и антидискриминационе одредбе из члана 3, став 9.

Одговор:

ЗЗЖС и ЗПУЖС садрже дефиниције појма „јавност”, „заинтересована јавност” и „надлежни орган”. ЗЗЖС: члан 3. тач. 26, 28. и 29а; ЗПУЖС: члан 2. тач. 1, 7 и 2. ЗПУЖС дефинише и значење других појмова који могу бити релевантни за примену члана 6. као што су: „носилац пројекта”, „пројекат”, „заинтересовани органи и организације”, „студија о процени утицаја на животну средину”, итд.

Посебно описати:

(а) У вези са ставом 1, мере које су предузете да се обезбеди да:

(I) Одредбе члана 6 буду примењене када се доносе одлуке о томе да ли да се дозволе предложене активности наведене у анексу I Архуске конвенције;

Одговор:

- Упућујемо на ЗПУЖС: члан 4. став 1. тачка 1. и члан 5. (Обавеза прибављања сагласности на процену утицаја) као и Уредбу о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08) – „Листа I”. На пројекте дефинисане у Листу пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину примењују се правила процедуре учешћа јавности.

- Упућујемо на ЗИСКЗЖС: члан 4 (Врсте активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола) и УВАПИИД. Законом је у потпуности дефинисана процедура учешћа јавности у процедури издавања интегрисане дозволе за постројења обухваћена ЗИСКЗЖС.

- Упућујемо на ЗЗЖС: члан 60в (Јавни увид, презентација и јавна расправа о Извештају о безбедности). Овим чланом је дефинисана обавеза надлежног органа да обезбеди јавни увид, организује презентацију и спроводи јавну расправу о Извештају о безбедности у поступку одлучивања о давању сагласности на Извештај о безбедности, за севесо комплексе, који подлежу обавези израде тог документа.

(II) Одредбе члана 6 буду примењене на одлуке о предложеним активностима које нису наведене у анексу I, а могу имати значајан утицај на животну средину;

Одговор:

- Упућујемо на ЗПУЖС: члан 4. став 1. тачка 2; члан 5 (Обавеза прибављања сагласности на процену утицаја). Процедура процене утицаја на животну средину примењује и на пројекте који нису наведени у „Листи I”, уколико надлежни орган на основу прописаних критеријума донесе одлуку о томе, тј. уколико ови пројекти могу имати значајан утицај на животну средину. Листа пројеката за које није обавезна процена утицаја на животну средину дефинисана је Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08) – „Листа II”.

(б) Мере које су предузете да се обезбеди да је заинтересована јавност информисана, на адекватан, правовремени и делотворан начин, на самом почетку процедуре доношења одлука у вези са животном средином о свему што је поменуто у ставу 2;

Одговор:

-Учешће заинтересоване јавности регулисано је чл. 10, 11, 14, 15, 20, 25, 27, 29 и 32. ЗПУЖС. Чланом 10. ЗПУЖС прописана је обавеза надлежног органа да обавештава заинтересовану јавност (као и заинтересоване органе и организације) о поднетом захтеву о потреби процене утицаја у року од десет дана од дана пријема уредног захтева.

-ЗИСКЗЖС регулише учешће заинтересоване јавности чл., 6, 11, 12, 14, 15, 23 и 24. Обавештавање органа и организација и јавности о пријему захтева за интегрисану дозволу дефинисано је чланом 11.

-ЗВ у члану 38. регулише учешће заинтересоване јавности у процесу припреме и доношења плана управљања водама. Члан 142. ЗВ прописује да Националну конференцију за воде чине представници јединица локалне самоуправе, представници корисника вода и удружења грађана.

(в) Мере које су предузете да се обезбеди да временски рокови који се односе на процедуре учешћа јавности буду у складу са захтевима наведеним у ставу 3;

Одговор:

-Рокови предвиђени за учешће јавности или у вези са учешћем јавности у различитим фазама процедуре процене утицаја на животну средину регулисани су ЗПУЖС и чл: 10, 11, 14, 15, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28.

-Чл.11, 12, 14. и 15. ЗИСКЗЖС предвиђени су рокови за учешће јавности у појединим фазама процедуре издавања интегрисане дозволе.

(г) У вези са ставом 4, мере које су предузете да се обезбеди да се јавност укључи на самом почетку процедуре;

Одговор:

-Чланом 10. став 1. ЗПУЖС је предвиђена обавеза надлежног органа да обавештава заинтересоване органе и организације и јавност о поднетом захтеву о потреби процене утицаја у року од десет дана од дана пријема уредног захтева. На основу става 3. члана 10. заинтересована јавност, у року од десет дана од дана пријема обавештења из става 1. овог члана могу доставити своје мишљење. Ставом 4. члана 10. је предвиђено да надлежни орган, у року од 10 дана од истека рока утврђеног у ставу 3. овог члана, одлучује о поднетом захтеву узимајући у обзир достављена мишљења заинтересованих органа и организација и заинтересоване јавности. Потом наредни орган доставља носиоцу пројекта одлуку и о њој обавештава

заинтересоване органе и организације и јавност у року од три дана од дана доношења одлуке (став 7).

-Упућујемо на ЗИСКЗЖС који чланом 11. регулише обавештавање органа и организација и јавности о пријему захтева за интегрисану дозволу. Члан 12. дефинише обавезу обавештавања о израђеном нацрту дозволе, а чланом 15. се регулише обавеза обавештавања о издавању интегрисане дозволе. Надлежни орган обавезан је да на захтев других органа и организација и заинтересоване јавности достави копију захтева за интегрисану дозволу и копију нацрта дозволе. Надлежни орган је дужан да обавештава друге органе и организације и заинтересовану јавност путем медија и то најмање у једном локалном листу који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем активности постројења, као и путем интернета.

- Чланом 60в ЗЗЖС је прописано да надлежни орган у року од седам дана од дана пријема Извештаја о безбедности обавештава подносиоца извештаја, заинтересоване органе и организације и јавност о времену и месту јавног увида, јавне презентације, као и јавне расправе о Извештају о безбедности.

(д) У вези са ставом 5, мере које су предузете да се охрабре будући подносиоци захтева да препознају заинтересовану јавност, да узму учешће у дискусијама и да пруже информације у вези са циљевима пријављивања пре него што се пријаве за дозволу;

Одговор:

Посебне мере ради подстицања подносилаца захтева да препознају заинтересовану јавност, да узму учешће у дискусијама и да пруже информације у вези са циљевима пријављивања пре него што се пријаве за дозволу нису предвиђене.

(ђ) У вези са ставом 6, мере које су предузете да се обезбеди да:

(I) Надлежни органи јавне управе пруже заинтересованој јавности све информације релевантне за доношење одлука наведене у ставу 6 које су доступне у време спровођења процедуре учешћа јавности;

(II) Посебно да надлежни органи јавне управе пруже заинтересованој јавности информације наведене у овом ставу;

Одговор:

а)

-Упућујемо на ЗПУЖС: члан 10. став 2; члан 12. став 2.

-Члан 20. став 1. ЗПУЖС прописује да надлежни орган обезбеђује јавни увид, организује презентацију и спроводи јавну расправу о студији о процени утицаја а Члан 17. истог закона прописује садржај студије о процени утицаја на животну средину, односно садржај релевантних информација које се стављају на располагање јавности. Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05) детаљније прописује шта поједини елементи из члана 17. ЗПУЖС садрже.

б)

-Заинтересованој јавности је омогућен бесплатан преглед свих релеватних информација утврђених чланом 17. односно Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину. Упућујемо и на члан 33. ЗПУЖС где је прописано да трошкове, између осталог, учешћа јавности сноси носилац пројекта.

-Упућујемо на члан 3. ЗИСКЗЖС где су наведена основна начела интегрисаног спречавања и контроле загађивања између којих је и начело јавности. У члану 6. ЗИСКЗЖС дефинисано је да је обавеза надлежног органа да, поред осталог, обезбеди приступ јавности садржају захтева за издавање дозволе, издатим дозволама и резултатима мониторинга.

(е) У вези са ставом 7, мере које су предузете да се обезбеди да процедуре учешћа јавности дозволе јавности да подноси коментаре, информације, анализе или мишљења која сматра релевантним за предложену активност;

Одговор:

-Упућујемо на ЗЗЖС: члан 81. став 4; ЗПУЖС: члан 10. ст. 2 и 3; члан 14. став 2; члан 20; члан 21. ст. 1,2 и 3; члан 23; члан 32. ст. 2 и 4;

-Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину: чл. 4, 5, 6 и 7.

-Упућујемо на ЗИСКЗЖС који предвиђа да други органи и организације и представници заинтересоване јавности достављају своја мишљења надлежном органу у року од 15 дана од дана пријема обавештења. Приликом израде нацрта дозволе надлежни орган разматра мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности (члан 12.).

(ж) У вези са ставом 8, мере које су предузете да се обезбеди да се при доношењу одлука узме у обзир и исход учешћа јавности;

Одговор:

-ЗПУЖС: члан 14. став 3; члан 21. ст. 1 и 2; члан 32. став 4.

-Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину: члан 7.

-Упућујемо и на члан 15. ЗИСКЗЖС који предвиђа да надлежни орган одлучује о издавању дозволе на основу захтева оператера, приложене документације, извештаја и оцене техничке комисије, као и прибављених мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности.

(з) У вези са ставом 9, мере које су предузете да се јавност у најкраћем року обавести о одлуци у складу са одговарајућом процедуром;

Одговор:

-Обавеза обавештавања јавности о одлуци утврђена је ЗПУЖС и то чланом 25. укључујући и обавезу навођења разлога на којима је одлука донета. Такође,

упућујемо и на члан 196. ЗОУП којим се прописују облик и саставни делови решења.

-Упућујемо на члан 15. ЗИСКЗЖС којим је прописано да решење о издавању дозволе, односно о одбијању захтева за издавање дозволе надлежни орган доставља оператеру и о томе обавештава друге органе и организације и јавност у року од осам дана од дана доношења решења. Надлежни орган доставља у писаној форми обавештење другим органима и организацијама. Чланом 31. дефинисано је да се новчаном казном кажњава за прекршај одговорно лице у надлежном органу и ако не обавештава друге органе, организације и јавност на прописани начин (члан 23);

(и) У вези са ставом 10, мере које су предузете да се обезбеди да се када орган јавне управе поново размотри или ажурира услове за обављање активности која је наведена у ставу 1, примењују одредбе из ставова 2–9 пошто буду унете неопходне измене, на одговарајућим местима;

Одговор:

-Чланом 3. ЗПУЖС предвиђено је да су предмет процене утицаја на животну средину пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину. У складу са овим на процене утицаја на животну средину за пројекте код којих се врши промена технологије, реконструкција, проширење капацитета, итд. спроводи се процедура прописана Законом.

-Упућујемо и на чл. 18 и 28. ЗПУЖС

-ЗИСКЗЖС у члану 18. дефинише поступак и услове за ревизију дозволе. Ревизија дозволе се врши по истом поступку као и доношење дозволе.

(ј) У вези са ставом 11, мере које су предузете да се примене одредбе члана 6 на одлуке о томе да ли да се одобри намерно увођење генетички модификованих организама у животну средину.

Одговор:

У складу са чланом 15. ЗГМО (Упознавање јавности) министарство надлежно за послове пољопривреде (у даљем тексту: МПШВ) ставља на увид јавности садржину пријаве у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и путем електронских медија. МПШВ организује и спроводи јавну расправу у трајању до 30 дана од дана стављања на увид јавности садржину пријаве. Мишљење Стручног савета за биолошку сигурност (извештај о процени ризика), као и коначно решење са образложењем, МПШВ такође објављује у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и путем електронских медија.

-Упућујемо и на члан 63. ЗБХ који прописује да је при стављању у промет генетски модификоване хране и генетички модификоване хране за животиње, укључујући и количине у расутом стању, субјект у пословању таквом храном или храном за

животиње дужан да субјекту који прима ту храну или храну за животиње, у писаном облику достави прописане податке.

XVI. ПРЕПРЕКЕ НА КОЈЕ СЕ НАИЛАЗИ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 6

Опишите ако се током примене неког од ставова члана 6 наишло на неку препреку.

Одговор:

-Злоупотреба транспарентности процедуре процене утицаја са намером опструирања доношења одлуке у околностима када се пропусте могућности утицаја на одлуке у другим надлежним органима.

-Захтеви да се у поступку процене утицаја омогуће копије целокупне документације, чиме се нарушавају ауторска права пројектаната/консултаната.

-Релативно слабо учешће грађана (осим малог броја удружења) у поступцима процене утицаја на животну средину пројеката на покрајинском нивоу чему (можда) доприноси и непостојање обавезе писменог обавештавања заинтересоване јавности.

-Одређене невладине организације сматрају да је учешће грађана слабо јер се решења и након адекватних коментара и даље доносе.

-Скромно учешће заинтересованих органа и организација (осим стручних организација као што су организације заштите природе).

-Током јавне расправе указано на проблем неусаглашености ЗПУЖС са Архуском конвенцијом (у делу Закона који регулише „процену затеченог стања”).

-Еколошка удружења не поседују одговарајуће материјално - техничке услове за обезбеђивање већег учешћа грађана.

- Најчешће препреке и проблеми у спровођењу прописа који се односе на учешће јавности у доношењу одлука које се тичу процене утицаја на животну средину су недовољно учешће јавности услед необавештености, незаинтересованости, касно укључивање у ток предмета када су истекли рокови за право на жалбу као и неповерење у рад надлежног органа у смислу заштите њихових интереса (Град Ниш).

- Проблеми који се јављају односе се на незадовољство грађана по питању избора локације на којој се планира реализација пројеката који подлежу поступку процене утицаја на животну средину. Велики проблем је и недовољно учешће јавности. Иако се јавност обавештава у складу са прописима као и преко месних заједница на чијој територији се планира реализација пројекта, у току спровођења поступка и то у свим фазама, јавност није довољно заинтересована за учешће у поступку. Повремено долази до накнадног интересовања јавности када је предмет већ завршен и када су истекли сви рокови за право на жалбу (Град Нови Сад).

- Што се тиче препрека и проблема у спровођењу прописа који се односе на учешће јавности, јавност је недовољно информисана и мотивисана да узме учешћа у поступцима процене утицаја на животну средину (Град Крагујевац).

- Имајући у виду да је заинтересованост јавности за увид у документацију предмета и присуство на јавним расправама изузетно мала, потребно је осмислити транспарентнији начин анимирања јавности за укључивање у доношење одлука у

области заштите животне средине. Приметили смо да грађани сазнају за спровођење неког пројекта у свом комшилуку тек након почетка реализације пројекта када је већ касно за учешће јавности. Заинтересовани органи и организације врло ретко учествују у доношењу одлука иако су током увида јавности позвани на давање мишљења. Мишљења смо да би градске општине на чијој територији је планирана реализација пројекта требало много активније да учествују у обавештавању грађана и позивању на учешће у доношењу одлука у области заштите животне средине за пројекте који се планирају у њиховом окружењу (Град Ниш).

- Одређене невладине организације сматрају да: већина студија о процени утицаја на животну средину не садржи кумулативне утицаје, не раде се алтернативни сценарији; комплексни пројекти се сецкају у мале пројекте да би се избегао велики негативни утицај; израђивачи студије су уједно и запослени у компанији; не постоји процена да ли је Студија добро урађена или не, важно је да задовољи Правилник о садржини студије о процени утицаја, самим тим не постоји могућност одузимање лиценце; не врше се ревизије у случајевима када постоји документовано масивно извештавање грађана о деструктивним последицама одређеног пројекта; не раде се процене утицаја на значајне измене у постојећим пројектима-објектима; користи се и даље механизам аминовања затеченог стања, почиње се изградња без урађене процене утицаја и студије, а онда се накнадним поступцима све што је саграђено у међувремену „легалује“.

- Одређене невладине организације сматрају да је одлука о потреби израде процене утицаја са листе II је недовољно дефинисана и да се у пракси своди на дискреционо право Одсека за процену утицаја.

- Одређене невладине организације сматрају да у проценама утицаја нема јасно дефинисаног рока спровођења мера заштите животне средине, самим тим не постоји мониторинг спровођења истих, поред услова треба да се ажурирају и мере заштите.

- Одређене невладине организације сматрају да је већина Студија о процени утицаја на животну средину одбачена због формалних недостатака, а не због датих коментара, лоше урађене студије или незадовољства грађана.

- Одређена удружења сматрају да генерално, везано за члан 6, у Републици Србији још увек није добро схваћен смисао консултација са цивилним друштвом. Наиме, током организовања консултативних процеса циљ је, пре свега, да се технички испоштује форма, а не да се суштински и у доброј вери прихвати стручно мишљење цивилног друштва.

-Одређена удружења сматрају да се одредбе члана 6. Архуске конвенције, које би требало да буду примењене када се доносе одлуке о томе да ли да се дозволе предложене активности наведене у Анексу I, не примењују довољно, посебно уколико су носиоци активности јавна предузећа. У извештајном периоду одржан је велики број јавних расправа где је долазило до вербалних конфликта између организатора и учесника. Прекидање презентације студија о процени утицаја, непоштовање слободе говора грађана и ограничавање информација о одржаним јавним расправама су јавно подржани у медијима, од стране политичара, у неколико наврата, посебно у Граду Београду.

-Одређена удружења сматрају да постоји недостатак регулативе и механизма који би осигурали укључивање рањивих група у доношење одлука у области животне средине и да иако постоји декларативна посвећеност укључивању припадника и припадница рањивих група у доношење одлука и креирање јавних политика, у пракси не постоје механизми који стварају услове за њихово равноправно учешће. Велики изазов је често у (не)доступности информација и начина информисања јавности који није увек прилагођен потребама појединих рањивих група. Додатно, значај њиховог укључивања углавном није препознат у области заштите животне средине, што је великим делом узроковано недостатаком података о томе на који начин изазови у животној средини различито погађају различите категорије становништва.

-Одређена удружења сматрају да постоји недостатак систематичног, кохерентног и транспарентног укључивања јавности у питања од јавног интереса везана за различите секторе: заштита природе, заштита ваздуха, заштита здравља, енергетика, климатске промене, управљање водама и просторно планирање. Постоји разлика између различитих сектора и институција у начину укључивања јавности, негде то функционише боље, негде лошије, тако да се може рећи да постоји неједнак и нестандардизован приступ укључивања јавности када се посматрају све области које имају утицаја на животну средину.

-Одређена удружења сматрају да постоји потреба развоја сарадње организација цивилног друштва и органа управе за развијање модела укључивања јавности.

-Одређена удружења сматрају да постоји недовољна активност Архус центара у смислу активног промовисања принципа Архуске конвенције и подршке организација цивилног друштва и јавности за укључивање у доношење одлука у области животне средине, посебно на локалном нивоу.

- Удружење РЕРИ је дана 25.02.2019. године, поднело захтев за обавештавање о току управног поступка број 351-14/2015-05 (управни поступак у ком је издата грађевинска дозвола инвеститору за изградњу мини хидроелектране Јаруга), општини Бела Црква, општинска управа. Како првостепени орган – Општина Бела Црква, општинска управа, није поступио, по поднетом захтеву, у законском прописаном року од 60 дана, то је удружење РЕРИ поднело жалбу због ћутања управе дана 26.07.2019. године, другостепеном органу – Општина Бела Црква – општинско веће. Имајући у виду да ни након поднете жалбе, другостепени орган није поступио по поднетом захтеву, удружење РЕРИ је 14.10.2019. године поднело ургенцију, којом је остављен додатни рок од 7 дана за поступање. С обзиром да поступајући орган ни након тога није поступио, удружење РЕРИ је поднело тужбу због ћутања управе, Управном суду у Београду, дана 08.11.2019. године, са захтевом да суд наложи поступајућем органу да одлучи по поднетом захтеву. Имајући у виду наведено, удружење РЕРИ је истакло да му није омогућено да учествује у поступку доношења одлуке која може имати утицаја на животну средину, с обзиром да му је ускраћено право на потребна обавештења о току поступка изградње мини хидроелектране Јаруга.

XVII. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 6

Пружите додатне информације о практичној примени одредби о учешћу јавности у одлучивању о посебним активностима из члана 6. На пример: да ли

има неких статистичких података или неких других информација о учешћу јавности у одлучивању о посебним активностима или о одлукама да се не примене одредбе овог члана на предложене активности које се спроводе у циљу националне одбране.

Одговор:

а)

- У току 2017. године у МЗЖС решено је 119 захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, 32 захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, 44 захтева за издавање сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, дато је 18 мишљења /инструкција у вези са применом Закона о процени утицаја (надлежност за вођење поступка, ажурирање студије, тумачење уредби, листе пројеката, одговор на информације од јавног значаја и др.).

- У току 2018. године у МЗЖС решено је 215 захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, 36 захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, 47 захтева за издавање сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, дато је 84 мишљења /инструкција у вези са применом Закона о процени утицаја (надлежност за вођење поступка, ажурирање студије, тумачење уредби, листе пројеката, одговор на информације од јавног значаја и др.).

- У току 2019. године у МЗЖС решено је 142 захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, 46 захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, 61 захтев за издавање сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, дато је 31 мишљења /инструкција у вези са применом Закона о процени утицаја (надлежност за вођење поступка, ажурирање студије, тумачење уредби, листе пројеката, одговор на информације од јавног значаја и др.).

-У току 2017. године, у ПСУЗЖС вођено је 47 поступака процене утицаја на животну средину, од тога: I фаза – одлучивање о потреби процене утицаја: 20 поступака; II фаза – одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја: 13 поступака; III фаза - одлучивање о давању сагласности на студију о процени утицаја: 13 поступка, ажурирање студије: 1 поступак. Од укупног броја предмета, јавност се није укључила у доношење одлука, док су заинтересовани органи и организације узели активно учешће у доношењу коначне одлуке у 13 поступака (ПЗЗП, ЈП Национални парк Фрушка гора, невладина организација и локалне самоуправе).

-У току 2018. године, у ПСУЗЖС вођено је 80 поступака процене утицаја на животну средину, од тога: I фаза – одлучивање о потреби процене утицаја: 34 поступка; II фаза – одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја: 22 поступака; III фаза - одлучивање о давању сагласности на студију о процени утицаја: 20 поступка, ажурирање студије: 4 поступка. Од укупног броја предмета, јавност се није укључила у доношење одлука, док су заинтересовани органи и организације узели активно учешће у доношењу коначне одлуке у 40 поступака (ПЗЗП, ЈП Национални парк Фрушка гора, МЗЖС, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство и локалне самоуправе).

-У току 2019. године, у ПСУЗЖС вођено је 62 поступка процене утицаја на животну средину, од тога: I фаза – одлучивање о потреби процене утицаја: 28 поступака; II фаза – одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја: 17 поступака; III фаза - одлучивање о давању сагласности на студију о процени утицаја: 16 поступака, ажурирање студије: 1 поступак. У овој години јавност се није укључила у доношење одлука, док су заинтересовани органи и организације узели активно учешће у доношењу коначне одлуке у 28 поступака (ПЗЗП, Завод за заштиту споменика културе и локалне самоуправе).

-У току 2020. године (до 30.6. 2020.), у ПСУЗЖС вођено је 17 поступка процене утицаја на животну средину, од тога: I фаза – одлучивање о потреби процене утицаја: 10 поступака; II фаза – одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја: 6 поступака; III фаза - одлучивање о давању сагласности на студију о процени утицаја: 1 поступак. У овој години јавност се није укључила у доношење одлука, док су заинтересовани органи и организације узели активно учешће у доношењу коначне одлуке у 2 поступка (ПЗЗП и локалне самоуправе).

- У Секретаријату за заштиту животне средине града Београда (СЗЖСГБ), у поступцима процене утицаја пројеката на животну средину, у делокругу Одељења за процену утицаја пројеката на животну средину 2017. године, вођена су 294 поступка решавања о захтевима за одлучивање о потреби процене утицаја/давања сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, од чега је решено 252 захтева (тако што је одбачено 10 неуредних захтева, за 31 захтев је обустављен поступак, 1 захтев је прослеђен надлежном министарству, за остале су донета одговарајућа решења о потреби процене утицаја/давања сагласности на студију о процени утицаја). 2018. године, вођена су 152 поступка решавања о захтевима за одлучивање о потреби процене утицаја/давања сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, од чега је решено 132 захтева (тако што је одбачено 8 неуредних захтева, за 12 захтева је обустављен поступак, 2 захтева су прослеђена надлежном министарству, за остале су донета одговарајућа решења о потреби процене утицаја/давања сагласности на студију о процени утицаја). 2019. године, вођен је 121 поступак решавања о захтевима за одлучивање о потреби процене утицаја/давања сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, од чега је решено 115 захтева (тако што је одбачено 5 неуредних захтева, за 16 захтева је обустављен поступак, за остале су донета одговарајућа решења о потреби процене утицаја/давања сагласности на студију о процени утицаја). У наведеном периоду, грађани су исказали интересовање за учешће и давање мишљења у укупно 15 поступка процене утицаја, док су заинтересовани органи и организације доставили мишљење у 50 поступка процене утицаја пројеката на животну средину. У оквиру права на жалбу евидентирано је следеће: у 2017. години изјављено је 6 жалби од носилаца пројеката, а поднета је 1 тужба заинтересоване јавности надлежном суду; у 2018. години изјављено је 7 жалби, од којих је 6 изјављено од носилаца пројеката, а 1 од заинтересоване јавности; у 2019. години изјављене су 3 жалбе од тога 1 од заинтересоване јавности и 2 од носилаца пројекта.

- СЗЖСГБ, у погледу учешћа јавности у поступцима издавања дозвола за третман, односно складиштење и поновно искоришћење отпада, као и издавања интегрисаних дозвола за рад одређених врста постројења на подручју града

Београда, обавештава јавност о поднетим захтевима и донетим решењима, и организује јавни увид у расположиву документацију, у складу са законом. У делокругу Одељења за издавање дозвола у 2017. години, вођено је 12 поступака решавања о захтевима за издавање дозволе за третман, односно складиштење и поновно искоришћење отпада од чега је окончано 8 (тако што су издате 3 дозволе, одбачена 3 неуредна захтева, и 2 захтева прослеђена надлежном министарству на решавање). Такође је разматрано 14 захтева за издавање интегрисане дозволе, од којих је решено 9, (тако што је издата 1 интегрисана дозвола, 2 поступка су обустављена и одбачено је 6 неуредних захтева). У 2018. години, вођено је 16 поступака решавања о захтевима за издавање дозволе за третман, односно складиштење и поновно искоришћење отпада од чега је окончано 10 (тако што су издате 3 дозволе и извршена измена 1 дозволе, одбачена 4 неуредна захтева и одбијена 2 захтева) Такође је разматрано 7 захтева за издавање интегрисане дозволе, од којих је решено 3 (тако што је издата 1 интегрисана дозвола и одбачена 2 неуредна захтева). У 2019. години, вођен је 21 поступак решавања о захтевима за издавање дозволе за третман, односно складиштење и поновно искоришћење отпада од чега је окончано 18 (тако што је издато 8 дозвола и извршене измене 3 дозволе, одбачено 4 неуредна захтева, обустављена 2 поступка и одбијен 1 захтев). Такође је разматрано 6 захтева за издавање интегрисане дозволе, при чему је решено о 2 захтева која су одбачена као неуредна. У посматраном периоду (1. јануар 2017 - 31.12.2019. године) у спроведеним поступцима издавања интегрисане дозволе, представници јавности нису се одазвали позиву за учешће у поступку јавног увида, док су обавештени заинтересовани органи доставили 3 мишљења о поднетом захтеву и једно мишљење о нацрту решења о издавању интегрисане дозволе. У поступцима одлучивања о захтеву за издавање дозволе за рад постројења за управљање отпадом, представници јавности и други обавештени органи и организације се нису одазвали позиву за достављање мишљења о поднетом захтеву. У оквиру права на жалбу против донетог управног акта којим је окончан поступак одлучивања о захтевима за издавање дозвола из области управљања отпадом, управљања нарочито опасним хемикалијама, дозвола за рад стационарних извора загађивања ваздуха и интегрисаних дозвола, евидентирано је следеће: у 2017. години није било изјављених жалби; у 2018. години изјављене су 3 жалбе оператера - подносиоца захтева; у 2019. години изјављена је 1 жалба оператера - подносиоца захтева; није било поднетих тужби надлежном суду за покретање управног спора.

- У Градској управи за заштиту животне средине (Нови Сад) број процена утицаја на животну средину у 2017. години износи 82 предмета, број процена утицаја на животну средину у 2018. години износи 58 предмета а број процена утицаја на животну средину у 2019. години износи 71 предмет а број процена утицаја на животну средину у 2020. години (до 26. јуна) износи 27 предмета. Жалбе грађана и удружења на процедуре процене утицаја на животну средину, због непоштовања прописа у области животне средине су следеће: 2017. година – 1 жалба; 2018. година - 3 жалбе; 2019. година – 2 жалбе и 2020. година - 2 жалбе и 2 тужбе до 26. јуна 2020. године.

- Градској управи града Ниша, Секретаријату за заштиту животне средине, у периоду од 2017. године до јуна 2020. године је поднето 87 захтева о потреби

процене утицаја на животну средину, 16 захтева за давање сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, извршено 5 увида јавности у документацију предмета и поднете 3 жалбе грађана на одлуку надлежног органа које су се односиле на постављање базних станица на одређеним локацијама.

- У градској управи за просторно планирање, урбанизам, изградњу и заштиту животне средине (Крагујевац) број процена утицаја на животну средину у 2017. години износи 18 предмета, у 2018. години 27 предмета, у 2019. години 22 предмета и 2020. години 17 предмета. Интересовање грађана за давање мишљења о процени утицаја је слабо, веома ретко се достављају (у наведеном периоду било је свега неколико мишљења). Поднети захтеви за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, као и донета решења оглашавају се у локалном листу, на званичној интернет страници Града Крагујевца, а обавештења се шаљу и заинтересованим органима и организацијама. Осим њима обавештења се достављају и месним заједницама на чијој територији се планира пројекат, где се постављају на огласну таблу и обавештава се председник Савета месне заједнице. У достављеним мишљењима грађани се често жале на проблеме који нису предмет процене утицаја, већ урбанизма, нелегалне градње, имовине и сл. У примени Закона о процени утицаја на животну средину, од његовог усвајања 2004. године, поднете су 4 жалбе од стране грађана на издата решења о процени утицаја на животну средину, 3 решења су поништена и предмети враћени на поновни поступак, а једна жалба грађана је одбачена као неоснована. Невладине организације нису поднеле ниједну жалбу.

б)

- Обавеза оснивања Савета корисника према Закону о националним парковима представља пример добре праксе где је препозната важност укључивања заинтересованих страна и локалног становништва у управљање националним парковима. Иако постоји простор за унапређење овог законског решења (за сада одлуке Савета корисника нису обавезујуће за управљача; обавеза је да се састају једном годишње), Савети корисника представљају добар пример који би и остала заштићена подручја требала да прате и укључе јавност у свој рад.

XVIII. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 6

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје:

а) Видети интернет адресе наведене за члан 4.

б) <https://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>
МЗЖС

<http://www.ekourbapv.vojvodina.gov.rs/rs/>

Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

<http://www.beograd.rs/lat/gradska-vlast/2036-sekretarijat-za-zastitu-zivotne-sredine/>

Секретаријат за заштиту животне средине Београд

<https://environovisad.rs/>

Градска управа за заштиту животне средине Нови Сад

<http://www.ni.rs/gradska-uprava/uprave-i-sluzbe/uporzzs/>

Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине Ниш

<https://www.kragujevac.rs/lokalna-samouprava/gradska-uprava-za-prostorno-planiranje-urbanizam-izgradnju-i-zastitu-zivotne-sredine/>

Градска управа за просторно планирање, урбанизам, изградњу и заштиту животне средине Крагујевац

ХИХ. ПРАКТИЧНЕ И/ИЛИ ДРУГЕ ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ПРИПРЕМИ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ СХОДНО ЧЛАНУ 7

Наведите одговарајуће практичне и/или друге одредбе које се односе на учешће јавности у припреми планова и програма у вези са заштитом животне средине сходно члану 7.

-ЗСПУЖС;

-ЗЗЖС: члан 10; члан 14. став 1. тачка 3; члан 35; члан 81; ЗПИ: члан 16. став 2; члан 33. ст. 3. и 4; члан 41; члан 43 ст. 3. и 4, члан 45; члан 45а; чл. 50. и 51; ЗЗВ: члан 37. став 3; ЗВ: чл. 37-39; члан 25. тачка 7; ЗЗП: члан 54. ст. 6-8; чл. 115. и 116; ЗШ: члан 28; ЗЕ: чл. 5. и 6; Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, број 41/09) (ЗППР): члан 5; члан 6; итд.

-Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) (ЗПС);

-Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19) (УМУЈП);

- Уредба о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Службени гласник РС”, број 53/17).

Опишите транспозицију релевантних дефиниција из члана 2 и антидискриминационе одредбе из члана 3, став 9.

Одговор:

ЗСПУЖС садржи дефиниције појмова „јавност” и „заинтересовна јавност” (члан 3. тач. 5. и 6) за које се може рећи да су у складу са дефиницијама у Архуској конвенцији.

ХХ. МОГУЋНОСТИ ЗА УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ПРИПРЕМИ ПОЛИТИКА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СХОДНО ЧЛАНУ 7

Објасните могућности које се пружају за учешће јавности у припреми политика које се односе на животну средину сходно члану 7.

Одговор:

-Према одредбама члана 81. ЗЗЖС учешће јавности у погледу стратешке процене утицаја обезбеђује се у оквиру излагања просторног и урбанистичког плана, односно другог плана или програма из члана 35. овог закона на јавни увид. Стратешка процена утицаја на животну средину врши се за стратегије планове,

програме и основе у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, инфраструктурних система, заштите природних и културних добара, биљног и животињског света и њихових станишта и др. и саставни је део плана, односно програма или основе (члан 35). Стратешка процена утицаја на животну средину мора бити усклађена са другим проценама утицаја на животну средину, као и са плановима и програмима заштите животне средине и врши се у складу са поступком прописаним посебним законом. Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, одређује врсте планова и програма за које се израђује стратешка процена утицаја.

-Према одредбама члана 19. ЗСПУЖС учешће јавности је саставни део поступка одлучивања. Пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени. Јавност разматра извештај у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе, ако законом није друкчије одређено. Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма. Орган надлежан за припрему плана и програма израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из члана 18. став 2. овог закона, као и мишљења изјављених у току јавног увида и јавне расправе о плану или програму, односно о извештају о стратешкој процени из члана 19. овог закона. Извештај се израђује у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе и садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима (члан 20). Према одредби члана 22. на основу оцене из члана 21. овог закона орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности. Рок за одлучивање о давању сагласности је 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему плана и програма. Орган надлежан за припрему плана или програма не може упутити план или програм у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине. Размену информација о прекограничном утицају плана и програма на животну средину врши министарство надлежно за послове заштите животне средине (члан 23). Према одредби члана 24. Извештај о стратешкој процени, резултати учешћа заинтересованих органа и организација и јавности и других држава у случају прекограничног утицаја, саставни су део документационе основе плана и програма. Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује доступност података из става 1. овог члана после усвајања плана и програма под условима одређеним законом.

-ЗПИ предвиђа да стратешка процена утицаја на животну средину представља саставни део просторног плана подручја посебне намене (члан 22). Одлука о изради планских докумената садржи и обавезу израде или неприступање изради стратешке процене утицаја на животну средину (члан 46). ЗПИ прописано је да се за урбанистичке и просторне планове учешће јавности спроводи у току спровођења

поступка јавне расправе, тако да се истовремено разматра и извештај о СПУ. Чланом 41. је предвиђено да плански документи са прилозима морају бити доступни на увид јавности у току важења документа у седишту доносиоца осим посебног прилога који се односи на посебне мере уређења и припреме територије за потребе одбране земље. Излагање планског документа на јавни увид врши се после извршене стручне контроле и оглашава се у дневном и локалном листу и траје 30 дана од дана оглашавања (члан 50). У случају да надлежни орган донесе одлуку о понављању јавног увида за део нацрта планског документа, јавни увид не може да траје краће од 15 дана од дана оглашавања. О излагању планског документа на јавни увид стара се министарство надлежно за послове просторног планирања, односно орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове просторног и урбанистичког планирања. О извршеном јавном увиду планског документа, надлежни орган, односно комисија за планове сачињава извештај који садржи податке о извршеном јавном увиду, са свим примедбама и одлукама по свакој примедби. Извештај се доставља носиоцу израде планског документа, који има обавезу да у року од 30 дана од дана достављања извештаја поступи по одлукама. Осим тога, у случају да након јавног увида нацрта планског документа надлежни орган, односно комисија за планове утврди да усвојене примедбе суштински мењају плански документ, доноси одлуку којом се носиоцу израде налаже да изради нови нацрт планског документа, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана доношења одлуке (члан 51).

-ЗЛ прописује да се општина (град) преко својих органа, у складу са Уставом и законом, стара о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода, заштити културних добара од значаја за општину. (члан 20. тачка 8.).

-ЗЗВ у члану 37. предвиђа да Национални програм за постепено смањивање годишњих максималних националних емисија загађујућих материја доноси Влада Републике Србије за период од четири године и да он мора да буде доступан јавности и заинтересованој јавности.

-ЗВ у члану 37. утврђује обавезу израде стратешке процене утицаја на животну средину за Стратегију, план управљања водама и за посебан план управљања водама у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине. Учешће јавности у припреми плана управљања водама регулисано је чланом 38. а поступак по примедбама чланом 39. Закона. Чланом 25. тачка 7. прописује се да јавност има право на информације о стању вода и раду надлежних органа у области вода, као и на укључење у процесе припреме и доношења планова управљања водама и контроле њиховог извршења.

-Члан 43. ЗЗП предвиђа да надлежни орган обезбеђује јавни увид и организује јавну расправу о предлогу акта о проглашењу заштићеног подручја и стручној основи – студији о заштити са картографском документацијом. Обавештења о јавној расправи објављују се у најмање једном дневном листу, који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и у локалном листу јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази подручје чија се заштита предлаже, а садржи податке о времену и месту јавног увида и јавне расправе. Члан 54. ст. 6-8. ЗЗП предвиђа да је о предлогу плана управљања заштићеним подручјем управљач дужан да обавести јавност. Обавештавање јавности подразумева јавни увид у предложени план. Према одредби члана 116. у току израде прописа, односно аката

о проглашавању заштићених природних добара, планова управљања заштићеним подручјима и планова коришћења природних вредности, обезбеђује се учешће јавности у складу са овим законом.

-ЗШ у члану 21. предвиђа да План развоја шумске области, као плански документ којим се утврђују правци развоја шума и шумарства са планом за његово спровођење за шумску област, садржи, између осталог и извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину. План развоја мора бити усклађен са програмом из члана 19. ЗШ и са Просторним планом Републике Србије

-ЗПС у члану 34. предвиђа да је учесник у планском систему који је надлежан за израду документа јавних политика (у даљем тексту: надлежни предлагач) дужан да омогући учешће свих заинтересованих страна и циљних група у процесу консултација, које спроводи током израде документа јавних политика. Надлежни предлагач разматра сугестије које током консултација износе заинтересоване стране и циљне групе. Надлежни предлагач информисе учеснике консултација о резултатима спроведених консултација, а посебно о разлозима због којих одређене сугестије нису укључене у документ јавне политике. ЗПС у члану 36. прописује да је надлежни предлагач дужан да пре подношења на разматрање и усвајање документа јавне политике, спроведе јавну расправу о том документу и да припреми извештај о спроведеној јавној расправи.

-УМУЈП у члану 39. предвиђа да се консултације спроводе током утврђивања јавне политике и израде нацрта документа јавне политике, као и током израде нацрта прописа, а њихова сврха је да се од заинтересованих страна и циљних група прикупе подаци неопходни за спровођење анализе ефеката, у циљу дефинисања оптималних мера јавне политике, односно решења у прописима. Јавна расправа се спроводи непосредно пре усвајања документа јавних политика, односно прописа. УМУЈП у члану 40. предвиђа да су предлагачи документа јавних политика, односно обрађивачи закона дужни да током израде тог документа, односно закона, спроведу консултације са представницима свих циљних група и осталих заинтересованих страна, користећи примерену технику консултација. Метод (техника) консултација се бира у зависности од проблема који се решава, расположивог времена и средстава, као и доступности потенцијалних учесника консултација. Најчешће коришћене технике консултација јесу: 1) фокус група; 2) округли сто; 3) полуструктурирани интервју; 4) панел; 5) анкета; 6) прикупљање писаних коментара (члан 41.). УМУЈП у члану 44. предвиђа да надлежни предлагач информисе учеснике консултација о резултатима спроведених консултација, а посебно о разлозима због којих одређене сугестије нису уважене и дужан је да информације о резултатима спроведених консултација објави на својој интернет страници најкасније у року од 15 дана од дана завршетка консултација. Поступак јавне расправе о предлогу документа јавне политике спроводи се у складу са пословником Владе (члан 45.).

XXI. ПРЕПРЕКЕ НА КОЈЕ СЕ НАИЛАЗИ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 7

Опишите неку препреку на коју сте наишли током примене члана 7.

Одговор:

-Неусаглашеност секторских прописа на основу којих се планови и програми доносе са ЗСПУЖС (како се СПУ ради за планове и програме из различитих сектора, а не само за оне који се односе на просторно и урбанистичко планирање, јавља се проблем са учешћем јавности за оне секторске планове и програме за које није прописана процедура учешћа јавности у оквиру секторских закона на основу којих се ти планови и програми доносе).

-Смањена могућност заштите права једнакости у управном и судском поступку јер се јавност укључује тек у трећој фази (I фаза је припремна фаза, II фаза је израда мишљења и III фаза је одлучивање о извештају о стратешкој процени).

- Један део удружења сматра да учешће јавности у креирању стратешких државних докумената и процесима који се тичу израде закона, подзаконских аката, правилника није на задовољавајућем нивоу. Улога медија када је у питању извештавање о животној средини није на задовољавајућем нивоу.

- Један део удружења сматра да се стратешке процене утицаја на просторне планове крше систематски и немају уопште ону улогу коју би требало да имају, већ представљају само документ у фиоци.

-Одређена удружења сматрају да органи јавне управе не мотивишу грађане да се укључе у дијалог у вези са политикама или програмима.

-Одређена удружења сматрају да је недовољна оспособљеност државних органа посебно органа локалне самоуправе за спровођење УМУЈП.

XXII. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 7

Пружите додатне информације о практичној примени одредби о учешћу јавности у одлучивању о посебним активностима из члана 7.

Одговор:

-На нивоу МЗЖС у току 2017-2020. године издато је 31 решење о сагласности на извештај о стратешкој процени утицаја, 49 одлука о изради стратешке процене утицаја и 67 мишљења на стратешку процену утицаја за локалне самоуправе. Не постоји евиденција укупног броја урађених стратешких процена утицаја на нивоу локалне самоуправе.

-У 2017. години у ПСУЗЖС вођено је 88 поступака у вези са стратешком проценом утицаја на животну средину и то: давање мишљења на одлуке о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину – 67 захтева, давање мишљења на одлуку о изради стратешке процене утицаја на животну средину – 10 захтева, давање мишљења на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 5 захтева и давање сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 6 захтева.

-У 2018. години у ПСУЗЖС вођено је 68 поступака у вези са стратешком проценом утицаја на животну средину и то: давање мишљења на одлуке о неприступању изради стратешке процене – 46 захтева, давање мишљења на одлуку о изради стратешке процене – 6 захтева, давање мишљења на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 9 захтева и давање сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 7 захтева.

-У 2019. години у ПСУЗЖС вођено је 58 поступака у вези са стратешком проценом утицаја на животну средину и то: давање мишљења на одлуке о неприступању изради стратешке процене утицаја – 38 захтева, давање мишљења на одлуку о изради стратешке процене утицаја – 10 захтева и давање мишљења на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 4 захтева и давање сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 6 захтева.

-У 2020. години (до 30.6. 2020.) у ПСУЗЖС вођено је 18 поступака у вези са стратешком проценом утицаја на животну средину и то: давање мишљења на одлуке о неприступању изради стратешке процене утицаја – 11 захтева, давање мишљења на одлуку о изради стратешке процене утицаја – 3 захтева, давање мишљења на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 3 захтева и давање сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину – 1 захтев.

-Законом о планирању и изградњи (ЗПИ) и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања (ПСНПИДПУП) („Службени гласник РС”, број 32/19) утврђене су активности и описан начин и поступак излагања и презентовања јавности планске документације, и обавезе у поступању носиоца израде ових докумената. После доношења одлуке о изради просторног плана, у складу са ЗПИ и ПСНПИДПУП, носилац израде плана организује упознавање јавности - правних и физичких лица, (фаза раног јавног увида). Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања и у електронском облику на интернет страници јединице локалне самоуправе која се налази у обухвату планског документа и на интернет страници доносиоца плана односно ПСУЗЖС. Процедура раног јавног увида траје 15 дана. За потребе презентовања сачињава се адекватан материјал којим се јавност упознаје са општим циљевима и сврхом израде плана. На овај начин јавност добија могућност изјашњавања путем писаних примедби, сугестија или мишљења, док се имаоци јавних овлашћења и других институција позивају да доставе услове и друге податке од значаја за израду планског документа. После сваког одржаног раног јавног увида сачињава се Извештај који садржи попис пристиглих услова, мишљења, примедби и сугестија. Јавни увид – излагање планског документа на јавни увид врши се у даљем поступку израде плана након обављене стручне контроле. Излагање планског документа на јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања и траје 30 дана од дана оглашавања. Плански документ се излаже у аналогном облику, као и у електронском односно дигиталном, на интернет страници ПСУЗЖС, и на исти начин у јединицама локалне самоуправе чије територије се налазе у обухвату плана који се излаже. Садржина огласа прописана је ЗПИ и ПСНПИДПУП тако да исти садржи све потребне податке како би се заинтересована јавност – правна и физичка лица, могла упознати са предложеним планским решењима и доставити своје примедбе и сугестије. Процедура јавног увида обухвата и организовање јавне презентације планског документа. Текст огласа садржи прецизне податке о начину, месту и времену одржавања јавне презентације, као и месту и времену одржавања јавне седнице комисије за јавни увид којој може присуствовати и заинтересована јавност. После одржаног јавног увида у плански документ сачињава се Извештај о обављеном јавном увиду у складу са ЗПИ и ПСНПИДПУП. Извештај садржи и податке о

пристиглим примедбама и сугестијама са закључком да ли се прихватају. У току трајања јавног увида у плански документ за поједине планове било је поднетих примедби и сугестија заинтересоване јавности, док за поједине није било ни примедби нити сугестија.

-У периоду од 2017.-2020. године ПСУЗЖС, као надлежни орган АП Војводине за послове просторног планирања и урбанизма спровео је процедуру јавног увида, а претходно и процедуру раног јавног увида, за следећу планску документацију:

1. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода сабирна гасна станица Тилва - Бела Црква, са елементима детаљне регулације;
2. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Сремска Митровица - Шид са елементима детаљне регулације;
3. Просторни план подручја посебне намене културног предела Сремски Карловци;
4. Просторни план подручја посебне намене система за наводњавање Срема;
5. Просторни план подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем” („Службени лист АПВ”, број 57/17);
6. Просторни план подручја посебне намене заштићених природних добара „Окањ бара” и „Русанда” (Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Просторног плана);
7. Просторни план подручја посебне намене „Фрушка гора”;
8. Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Славо копово”;
9. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Футог - Беочин са елементима детаљне регулације (Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Просторног плана);
10. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора дистрибутивног гасовода Ривица-Јазак-Летенка са елементима детаљне регулације;
11. Просторни план подручја посебне намене Парка природе „Поњавица”;
12. Просторни план подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Потамишје”;
13. Просторни план подручја посебне намене државног пута Па реда бр. 100 за потребе реконструкције и модернизације пута и изградње бицикличке стазе на деоници Нови Сад - Стара Пазова (до границе са административним подручјем Града Београда), са детаљном разрадом;
14. Просторни план подручја посебне намене измуљавања, депоновања и ремедијације седимената дела канала Хидросистема ДТД Врбас-Бездан од ушћа у канал Бечej-Богојево до хидрочвора Врбас;
15. Просторни план подручја посебне намене за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода у сливу реке Саве у региону Срема;
16. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Суботица – државна граница (правац Баја) са елементима за директно спровођење као и за планску документацију чија израда је у току;
17. Просторни план подручја посебне намене Парка природе „Јегричка”;
18. Просторни план подручја посебне намене предела „Вршачке планине”;

-Процедура раног јавног увида организована је за следећу планску документацију чија је израда у току:

1. Покрајинска скупштинска одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене ревитализације канала Бегеј;
2. Покрајинска скупштинска одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама”;
3. Покрајинска скупштинска одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Пашњаци велике дропље”.

- У оквиру надлежности ПСУЗЖС у складу са ЗПИ и ПСНПИДПУП, за пројекте од значаја за Републику Србију, односно када се урбанистички пројекат ради на основу просторног плана подручја посебне намене, организоване су јавне презентације урбанистичких пројеката као техничких докумената којима се спроводе плански документи. Поступак оглашавања и презентовања урбанистичког пројекта прописан је ЗПИ и ПСНПИДПУП. Презентација урбанистичког пројекта оглашава се у средствима јавног информисања, на званичној интернет страници ПСУЗЖС и на званичној интернет страници јединице локалне самоуправе 7 дана пре дана одређеног за почетак јавне презентације, а јавна презентација се одржава у трајању од 7 дана.

- Сагласно одредбама Закона о планирању и изградњи, Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и другим релевантним прописима, у периоду 2017-2020. година одржани су јавни увиди у 33 нацрта просторних планова подручја посебне намене (у даљем тексту: просторни планови) и извештаја о стратешкој процени утицаја просторних планова подручја посебне намене на животну средину (у даљем тексту: извештаји о СПУ), и то:

1. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора дп ИБ реда, аутопут Е-75 Београд – Ниш (петља „Пожаревац”) – Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
2. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене за изградњу термоелектране Колубара Б и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
3. Нацрт измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене хидроелектрана „Бродарево 1” и „Бродарево 2” на реци Лим и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
4. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Ниш и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
5. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Шарган-Мокра гора” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
6. Нацрт измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац - Лозница и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;

7. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
8. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације Барје и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
9. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене државног пута Ib реда бр. 27 Лозница – Ваљево – Лазаревац, деоница Иверак – Лајковац (веза са аутопутем Е-763 Београд – Јужни Јадран, деоница Београд - Пожега) и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
10. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Власина” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
11. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е – 761, деоница Појате – Прељина и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
12. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора високонапонског далековода 2x400 kv Бајина Башта – Обреновац и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
13. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене експлоатације минералних сировина на локалитету рудника „Чукару Пеки” у Општини Бор и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
14. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене парка природе „Златибор” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
15. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Клисура реке Милешевке” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
16. Нацрт измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
17. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене манастира Студеница и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
18. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Националног парка Тара и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
19. Нацрт Просторног плана подручја посебне планине Цер и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
20. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене аутопута Е-761, деоница Пожега – Ужице - граница са Босном и Херцеговином и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;

21. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Јерма” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
22. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене разводног гасовода РГ 09-04/2 Александровац – Копаоник – Нови Пазар – Тутин са елементима детаљне регулације и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
23. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Овчарско-Кабларска клисура” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
24. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене државног пута Iб реда, деоница Борча - Зрењанин са елементима детаљне регулације и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
25. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора Београд-Јужни Јадран, деоница Пожега-Бољаре (граница са Црном Гором) (ауто-пут Е-763) и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
26. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене археолошког налазишта Бело Брдо и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
27. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Врутци” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
28. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Првонек” и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
29. Нацрт измена и допуна просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
30. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора високонапонског далековода интерконекција 2x400 kv Република Србија (Бајина Башта)–граница Црне Горе–граница Босне и Херцеговине и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
31. Нацрт измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора Ниш-граница Бугарске и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
32. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора ауто-пута Е-80, деоница Ниш-Мердаре и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину;
33. Нацрт Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину.

У току 2020. године планира се и организација јавног увида поводом израде Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године.

Оглашавање и излагање на јавни увид наведених нацрта просторних планова и извештаја о СПУ у надлежности је Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ), а у сарадњи са органима јединица локалних самоуправа надлежних за послове урбанизма и просторног планирања. Нацрти просторних планова и извештаји о СПУ излагани су на јавни увид у оглашеним терминима (у дневним листовима „АЛО”, „СРПСКИ ТЕЛЕГРАФ”, „ДАНАС”, „КУРИР” и „ИНФОРМЕР”) у седиштима јединица локалних самоуправа које се налазе у обухвату наведених просторних планова, као и на интернет страницама МГСИ и јединица локалне самоуправе које се налазе у обухвату просторног плана. Све ближе информације о месту излагања, као и потребна објашњења, могле су се добити у службама задуженим за послове урбанизма и просторног планирања јединица локалних самоуправа. Јавне презентације наведених нацрта просторних планова и извештаја о СПУ одржане су у седиштима јединица локалних самоуправа које се налазе у обухвату наведених просторних планова. Физичка и правна лица, могла су у току трајања јавног увида да доставе своје примедбе на нацрте просторних планова и извештаје о СПУ у писаном облику МГСИ. Истовремено, у току трајања јавног увида прибављана су и мишљења заинтересованих органа и организација и јавности, сагласно одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. По завршетку јавног увида, одржане су јавне седнице Комисије за спровођење поступка јавног увида у нацрте просторних планова подручја посебне намене и извештаје о СПУ (даље: Комисија) у седиштима јединица локалних самоуправа у обухвату просторних планова, на којима су разматране примедбе физичких и правних лица достављених у току трајања јавног увида. На наведеним јавним седницама, физичка и правна лица су могла јавно да образложе своје примедбе. На затвореним седницама Комисије заузети су и коначни ставови о свакој појединачној поднетој примедби физичких и правних лица, односно заинтересованих органа и организација и јавности. Сагласно одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, на наведене извештаје о СПУ прибављене су сагласности министарства надлежног за послове заштите животне средине.

-ПЗЗП и остале надлежне покрајинске институције, ПСУЗЖС, Покрајински завод за урбанизам су у складу са предходно наведеним обезбедиле више јавних увида о предлозима уредби о проглашењу заштићеног подручја и студијама заштите природе, као и јавне расправе, нпр:

1. Јавни увид у Предлог покрајинске Уредбе о проглашењу Парка природе „Јегричка”;
2. Јавни увид у Нацрт покрајинске скупштинске одлуке о заштити Предела изузетних одлика „Вршачке планине”;
3. Јавни увид у Нацрт покрајинске скупштинске одлуке о заштити Споменика природе „Стратиграфски профил Филијала Беочин”;
4. Јавни увид у Нацрт покрајинске скупштинске одлуке о заштити Парка природе „Слатине у долини Златице”;
5. Јавни увид у Нацрт покрајинске скупштинске одлуке о заштити Предела изузетних одлика „Кањишки јараши”;
6. Јавни увид у Нацрт просторног плана подручја посебне намене парка природе „Јегричка”.

Све наведене јавне презентације и расправе су биле релативно добро посећене од стране заинтересованих страна, а детаљне информације и поменуте Студије заштите природе се налазе на сајту ПЗЗП.

-Током 2019. године кроз РЛАС III пројекат који финансира ЕУ, припремљена је Ех-анте анализа ефеката за циркуларну економију у складу са ЗПС. Јавно представљање документа одржано је 6. новембра 2019. године, на завршној конференцији пројекта, уз учешће свих заинтересованих страна, институција и представника цивилног сектора. Поред тога, током фебруара 2020. године спроведене су јавне консултације, тако што је поменути документ био постављен на сајт МЗЖС и Канцеларије за информационе технологије и електронску управу. Процес јавних консултација је спроведен у складу са прописима који регулишу учешће јавности и Законом о планском систему.

XXIII. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 7

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје:

а) Видети интернет адресе наведене за Члан 4.

б)

<https://www.mgsi.gov.rs/cir/>

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

<http://www.ekourbarv.vojvodina.gov.rs/>

Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

<http://www.pzzp.rs/rs/sr/>

Покрајински завод за заштиту природе

XXIV. НАПОРИ НАЧИЊЕНИ ДА СЕ ПРОМОВИШЕ УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ ТОКОМ ПРИПРЕМА ПРОПИСА И ПРАВИЛА КОЈИ БИ МОГЛИ ДА ИМАЈУ ЗНАЧАЈАН УТИЦАЈ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СХОДНО ЧЛАНУ 8.

Наведите напоре које су органи јавне управе начинили са циљем да се промовише делотворно учешће јавности током припреме извршних прописа и других опште примењивих правно обавезујућих правила која би могла да имају значајан утицај на животну средину сходно члану 8. Колико год је то могуће, опишите транспозицију релевантних дефиниција из члана 2 и антидискриминационе одредбе из члана 3, став 9.

Одговор:

-Члан 77. ЗДУ прописује да су органи државне управе дужни да обезбеде услове за учешће јавности у току припреме нацрта закона, других прописа и аката. Министарства и посебне организације дужни су да обавесте јавност путем своје интернет странице и портала е-управе о отпочињању израде нацрта закона, при чему објављују и основне информације о планираним решењима која ће бити предложена. Министарства и посебне организације током припреме нацрта закона спроводе консултације са свим релевантним субјектима, укључујући друге државне органе, релевантна удружења, стручну јавност, као и друге заинтересоване стране. Министарства и посебне организације су дужни да у припреми закона којим се

битно мења правни режим у једној области или којим се уређују питања која посебно занимају јавност спроведу јавну расправу. Спровођење јавне расправе у припреми закона ближе се уређује пословником Владе

-Упућујемо на члан 41-45. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 76/14 и 8/19 - др. уредба). Слична одредба садржана је и у Пословнику Народне скупштине Републике Србије, а у поступку припреме прописа које доноси Народна скупштина примењују се Јединствена методолошка правила за израду прописа („Службени гласник РС”, број 21/10).

-Неколико прописа у области животне средине предвиђају могућност учешћа јавности у припреми прописа. Тако на пример: члан 116. ЗЗП предвиђа да се у току израде прописа, односно аката о проглашавању заштићених природних добара, планова управљања заштићеним подручјима и планова коришћења природних вредности, обезбеђује учешће јавности у складу са овим законом. Члан 22. став 1. тачка 28. ЗРНСБ прописује да Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије успоставља одговарајуће механизме и процедуре за информисање јавности и консултације са другим заинтересованим органима и организацијама у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности. ЗБХ у члану 10. предвиђа да се „приликом припреме, оцене и измене прописа о храни, морају обављати јавне расправе сходно важећим прописима, уз непосредно или посредно учешће свих заинтересованих страна, осим у хитним случајевима када то није могуће.”

- Правилник о смерницама добре праксе за остваривање учешћа јавности у припреми нацрта закона и других прописа и аката („Службени гласник РС”, број 51/19) у члану 3. предвиђа да је надлежни орган државне управе у обавези да постави објаву о почетку израде нацрта закона и основне информације о планираним решењима која ће бити предложена на своју интернет страницу и веб апликацију еКонсултације, са позивом заинтересованој јавности на достављање писаних предлога и примедби, са јасно назначеним роком за њихово достављање. Веб апликација еКонсултације налази се на Порталу е-Управе и садржи све информације везане за нацрте закона поводом којих се воде консултације (члан 4.). Други методи консултација које примењују надлежни органи државне управе јесу, између осталог: округли столови, фокус групе, полуструктурирани интервју, панел, прикупљање писаних коментара упућивањем позива одређеном кругу лица и учешће представника заинтересоване јавности у раду радних група за припрему нацрта закона (члан 5.).

XXV. ПРЕПРЕКЕ НА КОЈЕ СЕ НАИЛАЗИ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 8

Опишите ако се током примене члана 8 наишли на неку препреку.

Одговор:

-Не постоји обавеза спровођења процедуре учешћа јавности приликом доношења свих прописа који могу бити значајни за област животне средине

-Иако надлежни органи у току припреме и усвајања прописа у области животне средине, или од значаја за област животне средине, спроводе различите активности

које имају за циљ информисање јавности и прикупљање мишљења заинтересоване јавности нека удружења сматрају да се ова процедура не спроводи доследно и да јавност нема довољно могућности да утиче на доношење прописа.

-Релативно слаба заинтересованост јавности за учешће у процедурама припреме прописа.

-Недовољна знања заинтересоване јавности у погледу питања како, када и коме да доставе своја мишљења.

-Одређена удружења сматрају да је забрињавајуће доношење бројних закона по хитној процедури која искључује учешће јавности.

- Процес укључивања ОЦД у израду преговарачке позиције за Поглавље 27, у коме су представници ОЦД морали да за учешће у радним групама потписују изјаву о поверљивости, по мишљењу одређених удружења не представља адекватан пример укључивања јавности. На даље, за већину процеса доношења одлука приступ је ограничен на удружења из Београда јер остале организације немају средства за путне трошкове, а веома често ни обучене људе који би у процесима учествовали.

-Одређена удружења истичу да Закон о државној управи уређује питање укључивања јавности приликом усвајања прописа од стране министарстава и посебних организација, укључујући обавештење јавности о отпочињању рада на измени прописа на страници портала е-управа и обавезу одржавања јавних расправа. Међутим, удружења сматрају да недостаје такав механизам информисања за прописе који се усвајају на локалном нивоу, чиме се додатно отежава учешће грађана.

XXVI. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 8

Пружите додатне информације о практичној примени одредби о учешћу јавности на област о којој је се говори у члану 8.

-МЗЖС све нацрте прописа поставља на свој веб сајт (www.ekologija.gov.rs) и заинтересована јавност може достављати своје коментаре и учествовати у процесу њиховог усвајања.

-Радну групу за израду Нацрта закона о одговорности за штету према животној средини чине и представници удружења, као што је удружење „Београдска отворена школа”, која је Нацрт закона проследила великом броју других удружења и прибавила њихове сугестије и коментаре.

-МЗЖС је од 2013. године почео да периодично одржава састанке са представницима удружења у циљу њиховог укључивања у све активности МПЗЖС-а и успостављања партнерског односа.

-У периоду од 2017. до 2020. године представници цивилног друштва, као чланови радне групе, учествовали су у изради Специфичних планова имплементације директива (ДСИПова), као и у изради Акционог плана за јачање административних капацитета, који представљају пратећа документа Преговарачке позиције за Поглавље 27– Животна средина и климатске промене.

-„Зелена столица” је механизам који омогућава учешће организација цивилног друштва у раду Одбора за заштиту животне средине Народне скупштине Републике Србије. Овај механизам почео је са радом 5. јуна 2013 године. Кроз механизам Зелене столице представницима организација цивилног друштва обезбеђено је

место на седницама Одбора за заштиту животне средине, на којима представници организација цивилног друштва имају прилике да постављају питања народним посланицима и органима јавних власти, учествују у дискусијама и дају своје предлоге. Одбор за заштиту животне средине учешће јавности у законодавном процесу омогућава и кроз организовање јавних слушања.

-На Конференција „Партнерство за зелени Нови Сад”, која је одржана 4.12. 2019. године у Новом Саду уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији је успостављена „Зелена столица”, у Скупштини Града Новог Сада и Савету за заштиту животне средине. Кроз формирање радне групе, чији ће представници учествовати у раду „Зелене столице”, успоставиће се континуирана сарадња између органа власти Града Новог Сада и еколошких удружења у решавању локалних еколошких проблема.

-МЗЖС Републике Србије у партнерству са Мрежом Архус центара у Србији и уз подршку Мисије ОЕБС у Србији је организовало јавне консултације о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о процени утицаја на животну средину, Нацрту закона о изменама и допунама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и Нацрту уредбе о учешћу јавности у изради одређених планова и програма из области заштите животне средине, у Београду, Новом Саду, Суботици, Нишу, Крагујевцу, Крушевцу и Новом Пазару, у периоду од априла до јуна 2019. године.

-МЗЖС у партнерству са Мрежом Архус центара у Србији и уз подршку Мисије ОЕБС у Србији организовало је јавне консултације о Нацрту закона о одговорности за штету према животној средини у Београду, Новом Саду, Суботици, Нишу и Крагујевцу, у периоду од септембра до новембра 2019. године.

-Представници организација цивилног друштва укључени су у радне групе за припрему Нацрта закона о изменама и допунама Закона о процени утицаја на животну средину и Нацрта закона о изменама и допунама Закона о Стратешкој процени утицаја на животну средину.

-У 2020. години удружење Млади истраживачи Србије су почели спровођење два вишегодишња пројекта која би требало да допринесу унапређењу сарадње и систематском укључивању јавности у процесе доношења одлука. Појекат „Програм ЕКО-СИСТЕМ” је подржан од Шведске и има за циљ да подржи реформе у заштити животне средине у Републици Србији активнијим укључивањем организација цивилног друштва и других актера у спровођењу правних тековина ЕУ. Програм ће трајати до 2022. године а главне компоненте су подизање капацитета ОЦД, кампања за подизање свести грађана о животној средини и подршка пројектима организација за рад на локалном нивоу. Пројекат „Зелени инкубатор” је подржан од Европске уније, спроводи га удружење Београдска отворена школа у сарадњи са удружењима Млади истраживачи Србије и Инжењери животне средине. И овај пројекат ће трајати до 2022. године. Пројекат Зелени инкубатор има за циљ да допринесе оснаживању капацитета организација цивилног друштва које се баве питањима заштите животне средине, нарочито за праћење процеса европских интеграција Републике Србије, негује иницијативе локалних неформалних група, као и да истражи потенцијале и изради препоруке за социо-економски развој локалних заједница на принципима зелене (циркуларне) економије.

- Јавна расправа о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о управљању отпадом спроведена је у складу са Закључком Одбора за привреду и финансије Владе Републике Србије о спровођењу јавне расправе (05 Број: 011-10909/2019 од 31. октобра 2019. године) у периоду од 1. до 20. новембра 2019. године.

-Јавни увид у Нацрт уредбе о проглашењу и студији заштите Споменика природе „Калемегдански рт” одржан је од 18. октобра до 6. новембра 2019. године у просторијама МЗЖС и Завода за заштиту природе. Јавна расправа и јавна презентација одржани су 15.11.2019. године.

- Усвајању подзаконских аката Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије је претходила јавна расправа у оквиру које је заинтересована јавност могла да достави предлоге за њихову измену и допуну.

XXVII. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 8

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје:

www.ekologija.gov.rs

Министарство заштите животне средине

<http://www.mpravde.gov.rs/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php>

Министарство правде

<http://www.srbatom.gov.rs/srbatom/zakonska-regulativa/>

Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије

<https://euprava.gov.rs/>

Портал еУправа

XXVIII. ПРАВНЕ, РЕГУЛАТИВНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ОДРЕДБИ О ПРАВУ НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ ИЗ ЧЛАНА 9

Наведите правне, регулативне и друге мере које се односе на примену одредби о праву на правну заштиту из члана 9.

-Устав РС, ЗЗЖС, ЗИСКЗ, ЗСПИЈЗ, ЗДУ, ЗЛС, ЗОУП

-Закон о управним споровима („Службени гласник РС”, број 111/09) (ЗУС)

-Закон о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 125/04, 72/11, 49/13 - одлука УС и 74/13 - одлука УС, 55/14, 87/18 и 18/20) (ЗПП)

-Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 99/11 - др. Закон, 106/15, 106/16 - аутентично тумачење, 113/17 - аутентично тумачење и 54/19)

-Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, „Службени лист СРЈ”, број 31/93, „Службени лист СЦГ”, бр. 1/03 - Уставна повеља и „Службени гласник РС”, број 18/20) (ЗОО)

-Закон о заштитнику грађана („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 54/07) (ЗЗГ)

-Закон о посредовању у решавању спорова („Службени гласник РС”, број 55/14) (ЗП-М)

-Законик о кривичном поступку („Службени гласник РС”, број 46/06, 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 и 35/19) (ЗКП)

-Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19) (КЗ)

-Закон о одговорности правних лица за кривична дела („Службени гласник РС”, број 97/08) (ЗОПЛКД)

-Закон о Уставном суду („Службени гласник РС”, број 109/07, 99/11, 18/13 (УС), 40/15 (др. закон), 103/15 109/07, 99/11, 18/13 (УС), 40/15 (др. закон), 103/15 (ЗУстС)

-Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - одлука УС, 91/19 и 91/19 - др. закон)

-Закон о привредним преступима („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 10/86, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05) (ЗПрПр)

-Закон о адвокатури („Службени гласник РС”, бр. 31/11 и 24/12) (ЗА)

-Закон о бесплатној правној помоћи („Службени гласник РС”, број 87/18)

Објасните како се сваки од ставова у члану 9 примењује.

Опишите транспозицију релевантних дефиниција из члана 2. и антидискриминационе одредбе из члана 3, став 9.

Одговор:

-Упућујемо на члан 21. Устава Републике Србије који прописује да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације. Забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

-Чланом 81а ЗЗЖС предвиђено је да заинтересована јавност у поступку остваривања права на здраву животну средину као странка има право да покреће поступак преиспитивања одлуке пред надлежним органом, односно судом, у складу са законом.

-Упућујемо на члан 6. ЗСПИЈЗ у коме је прописано начело једнакости по коме права из овог закона припадају свима под једнаким условима, без обзира на држављанство, пребивалиште, боравиште, односно седиште, или лично својство као што је раса, вероисповест, национална и етничка припадност, пол и слично.

Такође, посебно описати:

(а) У вези са ставом 1, мере које су предузете да се обезбеди да:

(1) Свака особа која сматра да њен-његов захтев за добијање информација из члана 4 није био процесуиран у складу са одредбама тог члана има приступ процедури за преиспитивање одлуке пред судом или пред другим независним и непристрасним телом установљеним законом;

Одговор:

-Упућујемо на члан 44. ЗОУП који предвиђа да странка у поступку јесте физичко или правно лице чија је управна ствар предмет управног поступка и свако друго физичко или правно лице на чија права, обавезе или правне интересе може да утиче исход управног поступка. Странка у управном поступку може да буде и орган, организација, насеље, група лица и други који нису правна лица, под условима под

којима физичко или правно лице може да буде странка, или кад је то одређено законом. Заступници колективних интереса и заступници ширих интереса јавности, који су организовани сагласно прописима, могу да имају својство странке у управном поступку ако исход управног поступка може да утиче на интересе које заступају.

-Чланом 22. ЗСПИЈЗ у коме је прописано да тражилац информације може изјавити жалбу Поверенику уколико: орган јавне власти одбаци или одбије захтев тражиоца, у року од 15 дана од дана када му је достављено решење или други акт; супротно обавези да у року од 48 часова од пријема захтева за које се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно да је од значаја за угрожавање или заштиту здравља и животне средине, не одговори тражиоцу; услови издавања копије документа који садржи тражену информацију уплатом накнаде која превазилази износ нужних трошкова израде те копије; не стави на увид документ који садржи тражену информацију употребом опреме којом сам располаже, односно не допусти тражиоцу да увид у документ изврши употребом сопствене опреме; не стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно не изда копију тог документа на језику на којем је поднет захтев, иако располаже документом на том језику; орган власти на други начин отежава или онемогућава тражиоцу остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, супротно одредбама овог закона. Против решења Народне скупштине, председника Републике, Владе Републике Србије, Врховног касационог суда Републике Србије, Уставног суда и Републичког јавног тужиоца не може се изјавити жалба Поверенику (члан 22. став 2) али се може покренути управни спор (члан 22. став 3). Решења Повереника су обавезујућа, коначна и извршна (члан 28. ст.1), а непоступања по решењу су санкционисана као прекршај кажњив по овом Закону (члан 46. став 1. тачка 14.). Када решење не буде извршено добровољно, Повереник спроводи административно извршење, путем принуде, тј. изрицањем новчаних казни, а ако се ни тако не спроведе извршење, Закон прописује да у том случају Влада обезбеђује извршење решења Повереника. Чланом 27. је прописано да се против решења и закључка Повереника тражилац информације може пред Управним судом покренути управни спор. Управни спор поводом остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја је хитан.

- Према одредбама члана 81. ЗДУ органи државне управе дужни су да омогуће прикладан начин на који им грађани могу поднети притужбе на рад или на неправилан однос запослених као и да у року од 15 дана одговоре на притужбу ако то подносилац притужбе захтева. Најмање једном у 30 дана орган државне управе је дужан да разматра питања која су обухваћена притужбама.

-Чланом 11. ЗУС предвиђено је да тужилац у управном спору може да буде физичко, правно или друго лице, ако сматра да му је управним актом повређено неко право или на закону засновани интерес. Државни орган, орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, организација, део привредног друштва са овлашћењима у правном промету, насеље, група лица и други који немају својство правног лица, могу покренути управни спор ако могу да буду носиоци права и обавеза о којима се решавало у управном поступку (ст. 1. и 2).

-Упућујемо на члан 29. ЗУст.С који регулише питање учесника у поступку пред Уставним судом.

-Упућујемо на члан 25. ЗЗГ који прописује да свако физичко или правно, домаће или странско лице које сматра да су му актом, радњом или нечињењем органа управе повређена права, може да поднесе притужбу Заштитнику грађана. Заштитник грађана ће упутити подносиоца притужбе на покретање одговарајућег правног поступка, ако је такав поступак предвиђен, а неће покретати поступак док не буду исцрпљена сва правна средства. Притужба се подноси у писаној форми или усмено на записник и на подношење притужбе се не плаћа такса, нити друга накнада. Притужба се може поднети најкасније у року од једне године од извршене повреде права грађана, односно од последњег поступања, односно непоступања органа управе у вези са учињеном повредом права грађана. На захтев притужиоца стручна лица у служби Заштитника грађана ће без накнаде притужиоцу пружити стручну помоћ у састављању притужбе (чл. 26. и 27. ЗЗГ). О покретању и завршетку поступка Заштитник грађана обавештава подносиоца притужбе и орган против којег је поднета притужба. Орган је обавезан да одговори на све захтеве Заштитника грађана и да му достави све тражене информације и списе у року који он одреди. Заштитник грађана може, у нарочито оправданим случајевима, да органу управе не открије идентитет подносиоца притужбе (члан 29. ЗЗГ). Ако орган против којег је поднета притужба сам отклони недостатке, Заштитник грађана ће о томе обавестити подносиоца притужбе и оставити му рок да се изјасни да ли је таквим поступком задовољан. Ако подносилац притужбе одговори да је задовољан начином на који је отклоњен недостатак, или ако не одговори у остављеном року, поступак ће се обуставити (члан 30. ЗЗГ). Након утврђивања свих релевантних чињеница и околности Заштитник грађана може обавестити подносиоца притужбе да је притужба неоснована или може утврдити да су постојали недостаци у раду органа управе. Ако нађе да су постојали недостаци у раду органа управе, Заштитник грађана ће упутити препоруку органу о томе како би уочени недостатак требало отклонити. Орган је дужан да, најкасније у року од 60 дана од дана добијања препоруке обавести Заштитника грађана о томе да ли је поступио по препоруци и отклонио недостатак, односно да извести о разлозима због којих није поступио по препоруци (члан 31. ЗЗГ).

-Упућујемо на чл. 2. и 3. ЗП-М.

(II)Када постоји основ за преиспитивање одлуке пред судом, особа која се обраћа суду такође има право да се њен предмет решава по убрзаној процедури дефинисаној законом, која је бесплатна или јевтина и која подразумева да одлуку поново разматрају органи јавне управе или да је преиспитује независно и непристрасно тело које није суд;

Одговор:

-Упућујемо на члан 24. ЗСПИЈЗ у коме је прописано да Повереник доноси решење без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана предаје жалбе, пошто омогући органу власти да се писмено изјасни, а по потреби и тражиоцу. На поступак пред Повереником примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање другостепеног органа по жалби. Поступак пред Повереником је бесплатан.

-Упућујемо на члан 9. ЗОУП-а који прописује да се поступак мора водити без одуговлачења и са што мање трошкова за странку и друге учеснике у поступку, али тако да се изведу сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања. Орган је дужан да странкама омогући да успешно и целовито остваре и заштите права и правне интересе.

-Одредбом члана 89. ЗОУП прописано је да орган који води поступак може ослободити странку од плаћања трошкова поступка у целини или делимично, ако нађе да их не може поднети без штете по своје нужно издржавање, односно по нужно издржавање своје породице, или ако је то предвиђено потврђеним међународним уговором. О захтеву странке одлучује се решењем. Упућујемо и на члан 168. ЗПП који прописује да ће суд ослободити од плаћања трошкова поступка странку која према свом општем имовном стању није у могућности да сноси ове трошкове.

(III) Коначне одлуке из овог става обавезују органе јавне управе која поседује информацију да своје разлоге наведу у писаној форми, макар у случајевима када је приступ информацијама одбијен;

Одговор:

- Упућујемо на члан 16. ЗСПИЈЗ у коме је прописано да је орган власти, уколико одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења

-Упућујемо на члан 24. ЗСПИЈЗ у коме је прописано да Повереник доноси решење без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана предаје жалбе, пошто омогући органу јавне власти да се писмено изјасни, а по потреби и тражиоцу. Повереник ће решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја, када утврди да је жалба основана.

-Упућујемо на члан 28. ЗСПИЈЗ у коме је прописано да су решења Повереника обавезујућа, коначна и извршна, а непоступање по решењу су санкционисана као прекршај кажњив по овом Закону (члан 46. став 1. тачка 14.). Када решење не буде извршено добровољно, Повереник спроводи административно извршење, путем принуде, тј. изрицањем новчаних казни, а ако се ни тако не спроведе извршење, Закон прописује да у том случају Влада обезбеђује извршење решења.

-У складу са чланом 140. ЗОУП, решење се доноси писмено и садржи, између осталог, и образложење и упутство о правном средству.

(б) Мере које су предузете да се обезбеди да у оквиру државних закона, представници заинтересоване јавности који испуњавају критеријуме наведене у ставу 2 имају приступ процедури за преиспитивање одлука пред судом и/или пред неким другим независним и непристрасним телом установљеним законом,

како би преиспитали материјалну и процесну законитост било које одлуке, чина или пропуста, сходно одредбама члана 6;

Одговор:

-Упућујемо на члан 11. ЗПУЖС којим је прописано да носилац пројекта и заинтересована јавност могу изјавити жалбу против одлуке надлежног органа о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја. Такође, носилац пројекта и заинтересована јавност могу изјавити жалбу против одлуке надлежног органа о захтеву за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја (члан 15)

-Упућујемо на чл. 24, 25. и 26. ЗПУЖС који прописују да надлежни орган доноси одлуку о давању сагласности на студију о процени утицаја или о одбијању захтева за давање сагласности на студију утицаја, на основу спроведеног поступка и извештаја техничке комисије и доставља носиоцу пројекта у року од десет дана од дана пријема извештаја. Одлука надлежног органа је коначна а против ње подносилац захтева и заинтересована јавност могу покренути управни спор.

-Упућујемо на члан 11. ЗУС; чл. 367. - 402. ЗПП; чл. 432-469. ЗКП; члан 29. ЗУстС; члан 25. ЗЗГ; чл. 8, 12. и 18. ЗП-М.

(в) У вези са ставом 3, мере које су предузете да се обезбеди да тамо где су евентуални критеријуми, постављени државним законима, испуњени, представници јавности имају приступ административним и правним процедурама како би оспорили поступке и пропусте које су начинила приватна лица или органи јавне управе, а који су супротни одредбама државног закона који се односи на животну средину;

Одговор:

-Општом одредбом члана 90. ЗОУП-а прописано је да управни поступак покреће надлежни орган по службеној дужности или поводом захтева странке.

-Упућујемо на члан 9. ЗЗЖС који прописује да грађанин или групе грађана, њихова удружења, професионалне или друге организације, право на здраву животну средину остварују пред надлежним органом, односно судом, у складу са законом. Чланом 81а. предвиђено је да да заинтересована јавност у поступку остваривања права на здраву животну средину као странка има право да покреће поступак преиспитивања одлуке пред надлежним органом, односно судом, у складу са законом. Такође, чланом 107. ЗЗЖС је прописано да свако ко претрпи штету има право на накнаду штете. Захтев за накнаду штете може се поднети непосредно загађивачу. Поступак пред судом за накнаду штете је хитан.

-Упућујемо на члан 26. ЗПУЖС који предвиђа да против одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја или о одбијању захтева за давање сагласности на студију утицаја подносилац захтева и заинтересована јавност могу покренути управни спор.

-Чланом 15. ЗИСКЗ предвиђено је да против решења надлежног органа о издавању дозволе, односно о одбијању захтева за издавање дозволе није допуштена жалба али се може покренути управни спор.

-Одредбом члана 5. ЗКП прописано је да за кривична дела за која се гоне по службеној дужности овлашћени тужилац је јавни тужилац, а за кривична дела за која се гони по приватној тужби овлашћени тужилац је приватни тужилац. Кривично гоњење започиње: 1) првом радњом јавног тужиоца, или овлашћених службених лица полиције на основу захтева јавног тужиоца, предузетом у складу са овим закоником ради провере основа сумње да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинило кривично дело; 2) подношењем приватне тужбе. Ако јавни тужилац изјави да одустаје од оптужбе (члан 52.), на његово место може ступити оштећени као тужилац, под условима прописаним овим закоником. Одредбом члана 281. став 1. Законика о кривичном поступку прописано је да се кривична пријава се подноси надлежном јавном тужиоцу, писмено, усмено или другим средством.

-Инспектор за заштиту животне средине у границама својих овлашћења може поднети пријаву надлежном органу за учињено кривично дело. Иначе, у Глави XXIV КЗ дефинисана су кривична дела против животне средине и то су следећа кривична дела: „непредузимање мера заштите животне средине”, „противправна изградња и стављање у погон објеката и постројења која загађују животну средину”, „оштећење објеката и уређаја за заштиту животне средине”, „оштећење животне средине”, „уништење, оштећење, изношење у иностранство и уношење у Србију заштићеног природног добра”, „уношење опасних материја у Србију и недозвољено прерађивање, одлагање и складиштење опасних материја”, „недозвољена изградња нуклеарних постројења”, „повреда права на информисање о стању животне средине”, „убијање и злостављање животиња”, „преношење заразних болести код животиња и биљака”, „несавесно пружање ветеринарске помоћи”, „производња штетних средстава за лечење животиња”, „загађивање хране и воде за исхрану”, „односно напајање животиња”, „пустошење шума”, „шумска крађа”, „незаконит лов” и „незаконит риболов”.

- Упућујемо и на члан 6. ЗОПЛКД којим је предвиђено да правно лице одговара за кривично дело које у оквиру својих послова односно овлашћења учини одговорно лице у намери да за правно лице оствари корист или ако је због непоступања, надзора или контроле од стране одговорног лица омогућено извршење кривичног дела у корист правног лица од стране физичког лица које делује под надзором и контролом одговорног лица. Упућујемо и на члан 35. истог закона који предвиђа да се за исто кривично дело покреће и води, по правилу, против правног лица и одговорног лица јединствен поступак и доноси једна пресуда.

-Упућујемо на чл. 1 и 191. ЗПП. Према одредбама члана 74. ЗПП странка у поступку може бити свако физичко и правно лице а чланом 191. се предвиђа да се парнични поступак покреће тужбом.

-Према одредбама члана 156. ЗОО свако може захтевати од другог да уклони извор опасности од кога прети знатнија штета њему или неодређеном броју лица, као и да се уздржи од делатности од које произилази узнемиравање или опасност штете, ако се настанак узнемиравања или штете не може спречити одговарајућим мерама (став 1).

-Упућујемо на члан 179. ЗП који прописује да захтев за покретање прекршајног поступка подноси овлашћени орган или оштећени који има право да сам или преко свог законског заступника или пуномоћника подноси и заступа захтев за покретање

прекршајног поступка. Овлашћени органи су органи управе, овлашћени инспектори, јавни тужилац и други органи и организације, које врше јавна овлашћења у чију надлежност спада непосредно извршење или надзор над извршењем прописа у којима су прекршаји предвиђени.

-Упућујемо на члан 86. ЗПрПр који прописује да се пријава за привредни преступ подноси надлежном јавном тужиоцу писмено или усмено. Инспектор за заштиту животне средине у границама својих овлашћења може поднети пријаву надлежном органу за учињен привредни преступ.

-Упућујемо на члан 170. Устава којим је предвиђено да се Уставна жалба може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.

-Упућујемо и на релевантне прописе којима се прописује обавезан изглед решења и право на разгледање списа. У вези са тим упућујемо на члан 141. ЗОУП којим се прописује изглед решења које доноси надлежни орган и члан 64. који предвиђа право странака да разгледају списе и о свом трошку фотокопирају списе, као и право трећег лица да разгледа, препише или о свом трошку фотокопира списе уколико учини вероватним свој правни интерес. Указујемо и на члан 166. ЗП којим је предвиђено право подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка, окривљеног, браниоца окривљеног, представника односно пуномоћника правног лица, оштећеног и његовог законског заступника односно пуномоћника, као и право других лица који за то имају интереса, да разматрају и преписују списе предмета. Указујемо и на члан 149. ЗПП којим је предвиђено право странака да прегледају, фотокопирају и преписују списе у коме учествују, односно право осталих лица да прегледају и преписују списе уколико имају оправдани интерес. Указујемо и на чл. 50, 68, 71. и 250. ЗКП којим је предвиђено право оштећеног, оштећеног као тужиоца и приватног тужиоца, односно окривљеног, осумњиченог и браниоца, односно сваког ко има оправдани интерес, да разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ.

(г) У вези са ставом 4, мере које су предузете да се обезбеди да:

(I)Процедуре поменуте у ставовима 1, 2 и 3 пруже адекватан и делотворан правни лек;

(II)Наведене процедуре у свему осталом испуњавају захтеве из овог става;

Одговор:

-Упућујемо на члан 32. Устава Републике Србије који прописује да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега. Јавност се може искључити током читавог поступка који се води пред судом или у делу поступка, само ради заштите интереса националне безбедности, јавног реда и морала у демократском друштву, као и ради заштите интереса малолетника или приватности учесника у поступку, у складу са законом.

-Упућујемо на члан 13. ЗОУП-а који прописује да против решења донесеног у првом степену странка има право на жалбу. Чланом 9. ЗОУП-а је прописано да се поступак мора водити без одуговлачења и са што мање трошкова за странку и друге учеснике у поступку, али тако да се прибаве сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања.

-Упућујемо на члан 64. ЗП који прописује да ће заштитну меру објављивања пресуде суд изрећи ако сматра да би било корисно да се јавност упозна са пресудом, а нарочито ако би објављивање пресуде допринело да се отклони опасност по живот или здравље људи или да се заштити сигурност промета роба и услуга или привреда. Члан 91. прописује да је суд дужан да поступак спроведе без одуговлачења, али тако да то не буде на штету доношења правилне и законите одлуке а члан 258. прописује да се против пресуде и решења прекршајног суда може изјавити жалба другостепеном прекршајном суду.

-Упућујемо на члан 254. ЗП који прописује да писмено израђена пресуда садржи: увод, изреку, образложење и упутство о праву на жалбу, као и број, датум, потпис судије и службени печат.

-Упућујемо на члан 118. ЗПрПр који прописује да против пресуде донесене у првом степену овлашћена лица могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.

-Упућујемо на члан 427. ЗКП који прописује да се пресуда која је објављена мора писмено израдити и доставити у року од петнаест дана од дана објављивања. Према одредби члана 432. ЗКП овлашћена лица могу изјавити жалбу против пресуде донете у првом степену у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

-Упућујемо на члан 447. Закона о извршењу и обезбеђењу који прописује да привремену меру може одредити суд, а спровести суд или извршитељ пре покретања, у току, као и по окончању судског или управног поступка, све док извршење не буде спроведено. Решење којим се одређује привремена мера има правно дејство правоснажног решења о извршењу.

- Упућујемо на члан 352. став 1. ЗПП који прописује је да се пресуда доноси и објављује у име народа. Одредбом члана 354. став 1. ЗПП прописано је да се пресуда мора писано израдити у року од осам дана од дана објављивања. У сложенијим предметима суд може да одложи писану израду пресуде за још 15 дана. Одредбама члана 367. ЗПП прописано је да странка може да изјави жалбу против пресуде донете у првом степену у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде, ако у овом закону није другачије прописано. Благовремено изјављена жалба спречава да пресуда постане правоснажна у делу који се побија жалбом. О жалби против пресуде одлучује другостепени суд.

(д) У вези са ставом 5, мере које су предузете да се обезбеди да су јавности пружене информације о приступу покретања управних и судских процедура за коришћење правних лекова.

Одговор:

-Устав Републике Србије гарантује сваком појединцу право на правну помоћ (члан 67.), чиме је ово право по први пут у нашем правном систему стекло статус

Уставом зајамченог људског права. Према Уставу Републике Србије, право на правну помоћ, укључујући и бесплатну правну помоћ, користи се под условима одређеним законом.

-Одредбе о правној помоћи садржане су у више закона, који регулишу само поједине видове правне помоћи. ЗЛС у члану 20. тачка 11. предвиђено је да општина организује службу правне помоћи грађанима. ЗА у члану 66. предвиђа да адвокатска комора може организовати пружање бесплатне правне помоћи грађанима на територији основног суда. У области кривичноправне заштите, пружање правне помоћи, укључујући и бесплатну правну помоћ, парцијално је регулисано ЗКП и Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица (ЗМУКД) („Службени гласник РС”, број 85/05). Бесплатно заступање странака у грађанским судским поступцима регулисано је чл. 168-173. ЗПП. Одредбама члана 170. ЗПП је прописано да ће Суд у току читавог поступка да призна странци право на бесплатну правну помоћ кад је странка потпуно ослобођена од плаћања трошкова поступка (члан 168. став 2), ако је то нужно ради заштите права странке, односно ако је то прописано посебним законом.

-Једно од начела ЗОУП-а је начело пружања помоћи странци (члан 8). Указујемо на члан 89. ЗОУП који предвиђа право странке на ослобођење од трошкова поступка у целини или делимично, уколико их странка не може поднети без штете по своје нужно издржавање, односно по нужно издржавање своје породице.

-Законом о бесплатној правној помоћи чија је примена почела 1. октобра 2019. године, уређена је бесплатна правна помоћ за грађане као њене кориснике и начини њеног остваривања и пружања. Наведени закон се примењује на грађане који право на бесплатну правну помоћ нису остварили према другим законима. На тај начин је пружање бесплатне правне помоћи регулисано на свеобухватан начин, са циљем да се сваком лицу омогући делотворан и једнак приступ правди.

XXIX. ПРЕПРЕКЕ НА КОЈЕ СЕ НАИЛАЗИ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЧЛАНА 9.

Опишите ако сте током примене неког од ставова члана 9 наишли на неку препреку.

Одговор:

-Између опште јавности и припадника самог правосуђа, постоје разлике у разумевању суштине процеса у правосуђу због чега и постоје притужбе на рад судова. Такође, постоји погрешна идентификација одговорности Министарства правде и државне управе за стање у свим органима правосудног система. Многи грађани не разумеју у потпуности функционисање правосудног система у демократском друштву. То има за последицу да грађани невољно користе судове да би остварили правну заштиту за повреду основних права и слобода.

-Влада Републике Србије је 10. јула 2020. године усвојила Националну стратегију развоја правосуђа за период од 2020. до 2025. године. Стратегијом је, између осталог, предвиђено даље подизање нивоа ефикасности правосудног система кроз анализу и прилагођавање правосудне мреже, смањење укупног броја нерешених предмета са акцентом на старе предмете, успостављање механизма за уједначавање и објављивање судске и јавнотужилачке праксе, унапређење система бесплатне правне помоћи кроз праћење примене Закона о бесплатној правној

помоћи од стране адвоката, унапређење система управљања и администрирања правосудном управом, унапређење алтернативних метода решавања спорова и развијање ИТ система у правосуђу са циљем постизања модерног е-правосуђа, као и подизање степена поверења јавности у рад правосуђа кроз доступност правосудних институција и континуирану транспарентност њиховог рада, што подразумева бољу функционалност интернет страница правосудних институција и доследно спровођење комуникационих стратегија правосудних институција и успостављање праксе редовних конференција за медије на којима се представља како рад судова и јавних тужилаштава, тако и рад Високог савета судства и Државног већа тужилаца, али и Правосудне академије.

- Удружења у РС сматрају да је евидентан мањак обученог кадра у РС у области правне заштите у питањима животне средине.

- Удружења такође сматрају да је висина трошкова вођења поступка за заштиту права из области животне средине често висока и одбијајући фактор за организације и појединце да се упусте у заштиту својих права.

- Удружење Млади истраживачи Србије је уз подршку претходног министарства надлежног за животну средину одржало Конференцију „АРХУС ОГЛЕДАЛО” у Београду, 2016. године. На конференцији су учествовали представници надлежних републичких и покрајинских органа, јединица локалне самоуправе, организација цивилног друштва, привреде, академске заједнице. Циљ националне конференције је био да се подстакне конструктиван дијалог о сва три стуба Архуске конвенције ради утврђивања проблема у спровођењу Архуске конвенције и предлога мера за њихово превазилажење. Неки од закључака са ове Конференције су следећи:

- Приступање ЕУ подразумева усаглашавање великог броја унутрашњих прописа са прописима ЕУ. Ово се често користи као изговор за неоправдано велики број закона за чије усвајање се примењује тзв. хитан поступак. То подразумева одсуство учешћа јавности у поступку припреме што, једним делом, утиче на квалитет прописа, тешкоће у њиховој правилној примени, честе измене, итд;

- Иницирати, у сарадњи са Министарством правде сарадњу организација судија, тужилаца и организација цивилног сектора, како би се на скуповима на којима се говори о Архуској конвенцији обезбедило присуство људи из судства и тужилаштва, што би кроз размену искуства, знатно унапредило рад цивилног сектора на пољу заштите права из области животне средине;

- У сегменту судства, покренути иницијативу да се кроз неку будућу реорганизацију судства, створи посебно судско одељење из области заштите животне средине;

- Изменити и поштрити казнену политику по питању кршења права из области животне средине.

- Капацитет инспектората за заштиту животне средине на централном и локалном нивоу треба да се унапреди у наредном периоду. Нацрт акционог плана за развој административних капацитета, који се тренутно припрема, представиће потребе за запошљавањем нових инспектора, али и потребе за додатном обуком и опремом.

- Одређена удружења сматрају да је несамосталност у раду правосудних органа озбиљна препрека у правилном спровођењу прописа у области животне средине и обезбеђивању заштите интереса обичних грађана и њихових удружења. ОЦД веома

ретко покрећу поступке пред судом због недостатка средстава и страха да ће тај процес угрозити њихов опстанак.

-Одређена удружења сматрају да постоји недостатак одговарајућих механизма који би уклонили или смањили финансијске или друге препреке доступности правне заштите за грађане и активисте који се укључују у процесе доношења одлука у области животне средине.

-Одређена удружења сматрају да, органи јавне власти, упркос чињеници да Архуска конвенција, Закон о општем управном поступку и прописи у области заштите животне средине обезбеђују статус странке у управном поступку заступницима ширих интереса јавности, у пракси често одбацују захтеве организација цивилног друштва који заступају јавне интересе за учешће у управним поступцима и управним споровима. Органи јавне власти су појам интереса заступника јавних интереса на које поступак може утицати врло уско тумачили, и захтевали доказивање конкретног правног интереса.

-Решењем Градске управе Града Зрењанина, Одељење за урбанизам - Одсек за спровођење обједињене процедуре („Градска управа“) бр. ROP-ZRE-2176-CPI-2/2020, заводни број 351-3/2020-15-IV-05-02 од 18.03.2020. године одобрена је изградња прве фазе у склопу изградње планираног фабричког комплекса инвеститора „Linglong International Europe doo.“ Удружење РЕРИ је дана 26.03.2020. године поднело жалбу против Грађевинске дозволе Покрајинском секретаријату за енергетику, грађевинарство и саобраћај из свих законом прописаних разлога, детаљно образлажући своју активну легитимацију и прилажући доказе да је удружење које циљеве остварује у области заштите животне средине и које је регистровано у складу са прописима. У решењу Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај број 143-351-197/2020-01, ROP-ZRE-2176-APEL-4-ADR-4/2020 од 20.05.2020. године, којим је жалба удружења РЕРИ одбачена као изјављена од неовлашћеног лица, наводи се, између осталог: „како жалитељ у поступку који је претходио доношењу ожалбеног решења није био странка, нити је уз жалбу приложио било какав доказ из кога би произилазило да спада у круг лица која испуњавају услов предвиђен чланом 44. у вези са чланом 151. став 6. и 7. ЗУП-а и чланом 135. став 1. и 2. и чланом 136. Закона о планирању и изградњи, односно да се ради о субјекту на чија права, обавезе или правне интересе може да утиче исход овог управног поступка, односно чија права или правни интерес би у поступку издавања, односно садржине грађевинске дозволе могли бити повређени“. Удружење РЕРИ је дана 24.06.2020. године, преко пуномоћника, поднело тужбу управном суду ради поништаја предметног решења Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај.

-Удружење РЕРИ је дана 02.04.2019. године, поднело захтев за признање својства странке, на основу члана 44. став 3 ЗУП-а, надлежном органу – Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ), у управном поступку ROP-МГСИ-1317-ЦПИ-2/2019 број 351-02-00063/2019-07, који је инициран ради издавања грађевинске дозволе за изградњу Гондоле, на парку Калемегдан. Након поднетог захтева, МГСИ је донело решење број 351-02-02336/2019-07 од 10.05.2019. године, којим се одбацује захтев РЕРИ-ја, за признање својства странке, уз позивање на члан 81. Закона о заштити животне средине

(„Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18), у којима су наведени поступци, у којима заинтересована јавност има право да учествује, као што су: поступак доношења одлуке о стратешкој процени утицаја планова и програма на животну средину; поступак доношења одлуке о процени утицаја пројеката чија реализација може довести до загађивања животне средине или представља ризик по животну средину и здравље људи; поступак доношења одлуке о одобравању рада нових, односно постојећих постројења; поступак доношења одлуке о изради, измени, допуни, прегледу и усвајању планова квалитета ваздуха, регионалних и локалних планова управљања отпадом, односно планова управљања опасним отпадом, националног плана за управљање отпадом, програма превенције отпада, акционих планова заштите од буке у животној средини, као и плана заштите вода од загађивања. С тим у вези, МГСИ је решењем навео, како конкретни поступак издавања грађевинске дозволе, не спада у горе наведене поступке, те сматра да нема правног основа да се РЕРИ-ју, призна својство странке у управном поступку. Имајући у виду наведено решење о одбацивању захтева за признање својства странке, РЕРИ је на исто поднео тужбу ради покретања управног спора, Управном суду у Београду, те предложио надлежном суду да исто поништи и врати на поновно одлучивање. Тужбом је истакнуто да РЕРИ има право да учествује као странка у наведеном поступку, што је надлежни орган био дужан да призна. Ово из разлога, што је чланом 44. став 3 ЗУП-а прописано да „заступници колективних интереса и заступници ширих интереса јавности, који су организовани сагласно прописима, могу да имају својство странке у управном поступку, ако исход поступка може да утиче на интересе које заступају”. С тим у вези, тужбом је наведено како је РЕРИ удружење основано ради остваривања циљева у области промоције и унапређења права на здраву и очувану животну средину, те како се у конкретном поступку о издавању грађевинске дозволе за изградњу „Гондоле”, ради о (планираним) радовима, којима несумњиво може бити угрожена животна средина, као и заштићено културно добро, као део животне средине, то је неспорно да су у питању интереси које заступа РЕРИ, стога је требало бити признато својство странке РЕРИ-ју. На крају, тужбом је наведено како Управном суду није спорно да је РЕРИ, странка у поступку, на основу члана 44. став 3 ЗУП-а. Ово из разлога што је Управни суд у Београду, претходно поступајући, донео решење У бр. 6063/19 од 19.04.2019. године, којим је усвојио захтев РЕРИ-ја (као тужиоца), да се одлаже извршење решења МГСИ - РОП-МГСИ-1317-ЦПИ-2/2019 број 351-02-00063/2019-07 од 01.04.2019. године, којим решењем је издата грађевинска дозвола за извођење радова на изградње „Гондоле”, до доношења коначне судске одлуке. Дакле, управни орган (МГСИ) је донео решење којим одбацује захтев РЕРИ-ја за признање својства странке у поступку, иако је претходно, Управни суд, јасно заузео став да се заступницима колективних интереса, има признати својство странке, у поступцима, у којима се одлучује о интересима, које они заступају.

XXX. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 9

Пружите додатне информације о практичној примени одредби о праву на правну заштиту из члана 9. На пример: да ли има неких статистичких података о правним поступцима из области животне средине и да ли постоје

неки механизми за пружање помоћи који би уклонили или умањили финансијске и друге препреке које се односе на право на правну заштиту?

Одговор:

-У организацији МЗЖС, Сектора за надзор и предострожност у животној средини, у периоду од септембра до децембра 2017. године, у Београду је одржано 5 обука за инспекторе заштите животне средине јединица локалне самоуправе за примену прописа из области управљања отпадом, заштите ваздуха, заштите природе, заштите од нејонизујућих зрачења и заштите од буке. На одржаним обукама у 2017. години, 100 инспектора за заштиту животне средине из исто толико општина и градова Републике Србије је завршило обуку.

-У току 2018. године у складу са Годишњим планом рада Сектора за надзор и предострожност у животној средини, одржана су 3 семинара која су имала за циљ перманентно образовање у области животне средине. Први семинар имао је за тему „Заштита природе - надзор и предострожност”, други „Отпад - надзор и предострожност” и трећи „Индустријске емисије - надзор и предострожност”. Сваки семинар окупио је више од 70 представника релевантних стручних институција и то представнике МЗЖС, Агенције за заштиту животне средине, ПСУЗЖС, инспекторе за заштиту животне средине на свим нивоима – јединице локалне самоуправе, града Београда, АП Војводине и републике, као и представнике других инспекција, правосудних органа - тужиоци и судије, удружења и др.

- У организацији Сектора за надзор и предострожност у животној средини МЗЖС у току 2019. године одржана су два семинара, и то: „Ка ефикаснијој примени прописа у области заштите животне средине” и „Под лупом - инспекција, цивилно друштво и медији у заштити животне средине”. Одржани семинари су били намењени инспекторима за заштиту животне средине на свим нивоима, тужиоцима, судијама, организацијама цивилног друштва, медијима и представницима других организација. Први семинар у 2019. години у организацији Сектора за надзор и предострожност у животној средини МЗЖС одржан је у Бору, у периоду од 24.-28. јуна 2019. године под насловом „Ка ефикаснијој примени прописа у области заштите животне средине”. Одржани семинар у Бору као вид успостављеног перманентног образовања је био намењен инспекторима за заштиту животне средине на свим нивоима, тужиоцима и судијама, а учешће су узели и представници Јединице за подршку Координационој комисији за инспекцијски надзор и Мрежа инспектора Србије (МИНС). Семинару је присуствовало 67 учесника. Други семинар у 2019. години у организацији Сектора за надзор и предострожност у животној средини МЗЖС одржан је у Зрењанину у периоду од 21. -25. октобра 2019. године под насловом „Под лупом - инспекција, цивилно друштво и медији у заштити животне средине”. Одржани семинар у Зрењанину као вид успостављеног перманентног образовања је био први такве врсте намењен инспекторима за заштиту животне средине на свим нивоима, организацијама цивилног друштва и медијима, а учешће су узели и представници Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД), Јединице за подршку

Координационој комисији за инспекцијски надзор и Мреже инспектора Србије (МИНС). Семинару је присуствовало 75 учесника.

- Инспектори за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност су у периоду од 21. до 23. маја 2019. године у Београду учествовали у радионици о изради Плана безбедности док су у периоду од 18. до 21. фебруара 2020. године у Београду учествовали на курсу „Инспекција безбедности радиоактивних извора.”

-Према подацима Сектора за надзор и предостројност у животној средини МЗЖС од 2017. године закључно са 30. јуном 2020. године, поднето је 410 прекршајних пријава, 136 захтева за привредни преступ, и 15 кривичних пријава, а процесурано је 328 пријава, али податак није комплетан јер суд не доставља редовно информације.

- Правосудна академија је у сарадњи са Европским институтом за јавну администрацију (ЕИПА) у новембру 2017. године одржала обуку за судије и тужиоце на тему: „Право Европске уније у области заштите животне средине”.

- Правосудна академија је у сарадњи са Европским институтом за јавну администрацију (ЕИПА) у априлу 2018. године одржала обуку за судије и тужиоце на тему: „Право Европске уније у области заштите животне средине – опасан отпад”.

-Правосудна академија је у сарадњи са Европским институтом за јавну администрацију (ЕИПА) 2019. године одржала обуку о главним захтевима Директиве о кривичним делима у области животне средине, Оквирне Директиве о отпаду, Оквирне Директиве о водама и Директиве о депонијама за 20 судија и тужилаца.

- У периоду од марта до јуна 2019. године Правосудна академија је организовала 5 обука за укупно 52 тужиоца о спровођењу ЦИТЕС конвенције и кривичним делима која се односе на угрожене врсте дивље флоре и фауне.

- У периоду од јуна до октобра 2019. године Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији организовала 3 обуке за судије и тужиоце на тему: „Уводна и основна питања заштите животне средине, основна начела заштите животне средине, заштита неких делова животне средине у правном поретку Србије.”

- У периоду од јуна до октобра 2019. године Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији организовала 3 обуке за судије и тужиоце на тему: „Грађанскоправна заштита животне средине”.

- У периоду од јуна до октобра 2019. године Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији организовала 3 обуке за судије и тужиоце о Нацрту закона о одговорности за штету нанету животној средини.

- У периоду од јуна до октобра 2019. године Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији организовала 3 обуке за судије и тужиоце на тему: „Кривичноправна заштита животне средине и еколошка кривична дела.”

- У периоду од јуна до октобра 2019. године Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији организовала 3 обуке за судије и тужиоце на тему: „Привредни преступи са елементом заштите животне средине.”

- У децембру 2019. године Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији организовала обуку за тужиоце на тему: „Увиђај у еколошким стварима-

опасни отпад и пружање професионалних информација медијима везано за еколошке предмете”.

-Од 2017. - 30. 6. 2020. године Заштитник грађана је разматрао укупно 159 предмета притужби који су се односили на повреду права на здраву животну средину, и то 2017. године 43 предмета, 2018. године 33 предмета, 2019. године 40 предмета, а у 2020. години до 30. 6. примљено је 43 предмета. Ове притужбе чине мање од 1% од укупног броја свих примљених притужби у том периоду. Конкретније, Заштитник грађана је из области заштите животне средине разматрао предмете који по својој садржини указују на проблем загађења воде, ваздуха и земљишта, непријатних мириса, буке и вибрације, одлагања комуналног отпада, квалитета воде за пиће, те поступања инспекцијских органа из области заштите животне средине поводом пријава појединаца или групе грађана. Посебно је примећено да грађани нису сасвим задовољни извршеним мерењима квалитета ваздуха и буке, из разлога што су сматрали да су резултати другачији него што су представљени јавности. Од свих пристиглих предмета у овој области окончан је рад на 126 предмета, а по 33 предмета поступање је још увек у току. Рад по 74 притужбе (58.73%) окончан је одбачајем притужби из разлога наведених у члану 28. ЗЗГ, 35 притужби (28%) је неосновано, а у 8 случаја (6.34%) органи су отклонили пропуст у раду по сазнању да је Заштитник грађана примио притужбу на њихов рад. Заштитник грађана је у области заштите животне средине упутио органима јавне власти 19 појединачних препорука, од којих је по 4 поступљено, по 3 препоруке Заштитник грађана и даље прати њихово извршење, док су 9 препорука и даље у року за извршење, а по 3 није поступљено. У свом превентивном деловању, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских слобода и права, Заштитник грађана упутио је и 5 мишљења органима јавне власти.

-Овај извештајни период посебно су обележила незадовољства грађана, односно мештана због изградње и планиране изградње малих хидроелектрана пре свега у заштићеним подручјима, као што су специјални резервати и паркови природе, и то највише на Старој планини, првенствено због њиховог негативног утицаја на животну средину. Поступајући по овим обраћањима, Заштитник грађана је у спроведеном поступку контроле утврдио да досадашњи резултати анализе стања животне средине указују на то да изградња малих хидроелектрана може имати штетан утицај и негативне последице по животну средину, те да је ради спречавања даљих негативних последица и у циљу заштите и очувања природне разноврсности неопходно да се преиспита њихова изградња и то пре свега у заштићеним подручјима. Сходно томе надлежним органима је упутио мишљење, а МЗЖС и препоруке за спровођење инспекцијског надзора, утврђивања по службеној дужности да ли постоје разлози за понављање окончаних поступака давања сагласности на студије о процени утицаја на животну средину, налагање предузимања компензацијских мера, као и доношења подзаконског акта који ће регулисати минимални одрживи проток. У свом одговору МЗЖС је информисало Заштитника грађана да је начелно сагласно са ставом овог органа у погледу забране изградње мини хидроелектрана на целој територији заштићеног подручја без обзира на категорију као и да је радна група МЗЖС формирана за припрему Нацрта закона о изменама и допунама Закона о заштити природе припремила измене

одредаба које се односе на забрану изградње малих хидроелектрани и у другом и у трећем режиму заштите, те се у наредном периоду очекује јавна расправа где ће сви надлежни органи и заинтересована јавност моћи да учествују. Заштитник грађана је у извештајном периоду посебну пажњу посветио и заштити ваздуха, и то у Смедереву, Бору и Колубари, те је у препорукама и мишљењима МЗЖС и јединицама локалне самоуправе у појединачним случајевима указао на потребу спровођења адекватног инспекцијског надзора и разматрања примене мера забране према загађивачима, уз доношење адекватних локалних мера које ће допринети решавању системских проблема. Један од таквих случајева је загађење ваздуха које трпе мештани у насељима Радицац, Раља и Враново у Смедереву, а услед производње челика у бившој Железари Смедерево, односно сада HBIS GROUP Serbia Iron & Steel д.о.о. Београд. Након спроведеног поступка, Заштитник грађана је утврдио да МЗЖС према загађивачу није размотрило примену свих овлашћења предвиђених законом, да је пропустило да утврди да ли овај загађивач предузима и све остале мере заштите предвиђене Студијом о процени утицаја затеченог стања на животну средину, као и да Град Смедерево није усвојио План квалитета ваздуха, иако је он израђен и на који је МЗЖС дало своју сагласност. Сходно утврђеном стању, Заштитник грађана је надлежним органима упутио препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Када је реч о бившој Железари Смедерево, Заштитник грађана је поступак водио и у погледу загађења ваздуха и загађења буком на локацији Старе луке Смедерево до чега долази услед претоваривања руде кокса, гвожђа и осталих производа. Том приликом је МЗЖС указано на потребу прецизног утврђивања укупног стања буке и специфичних извора буке, као и утицаја наведене делатности на ниво загађености ваздуха на датој локацији. Имајући у виду дугогодишњи проблем загађености животне средине у Бору, и то пре свега у експлоатационој зони рудника Велики Кривељ, Бор и Церово, а који је поново актуелизован у извештајном периоду услед појаве прекорачења граничних вредности сумпор-диоксида у ваздуху на емитерима у граду Бору, Заштитник грађана је у упућеном мишљењу указао на то да је неопходно појачати инспекцијски надзор над активностима РТБ Бор, односно њеног садашњег власника, компаније „Serbia ZIJIN Bor Copper” д.о.о. Бор, те јасно утврдити да ли се спроводе све смернице за заштиту животне средине приликом обављања делатности садржане у прописима из области заштите животне средине и донетим студијама о процени утицаја на животну средину. Такође, како би се несумњиво утврдило да ли се спроводе све смернице за заштиту животне средине услед извођења рударских и других активности Рударског басена „Колубара”, и то превасходно у насељима Велики Црљени, Зеоке и Медошевац у којима и даље живе преостали мештани, Заштитник грађана је у упућеном мишљењу МЗЖС указао на то да је потребно да спроведе свеобухватан инспекцијски надзор ЈП ЕПС, Рударског басена „Колубара” у примени прописа из области заштите животне средине и донетих студија о процени утицаја на животну средину, као и да ЈП ЕПС предузме све неопходне мере из своје надлежности како би се у што скоријем року омогућило пресељење свих осталих мештана Великих Црљена, Зеока и Медошевца који живе у непосредној близини Рударског басена „Колубара”. На крају, поводом притужбе грађана којом се указује на то да јавност ни на који начин није учествовала у изради Стратегије развоја града Београда, односно да није било

јавног увида нити јавне расправе, као и да је истом Стратегијом предвиђено да се на подручју Бељарица, као мрестилишта рибље фауне и станишта бројних строго заштићених врста птица, као и других животињских врста, предвиђа изградња луке, Заштитник грађана је водио поступак према Градској управи града Београда. У поступку је утврдио да Секретаријат за привреду Градске управе града Београда, као надлежан орган за припрему, није прибавио мишљење органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација о неопходности стратешке процене њеног утицаја на животну средину, као и да Градска управа града Београда, преко Секретаријата за привреду Градске управе града Београда, није пружила информације да ли је о нацрту/предлогу стратегије одржана јавна расправа, те да ли је исти дат на јавни увид. Сходно томе, Градској управи града Београда је препоручено да испита да ли је поступак израде стратегије обухватао све фазе, односно да ли је, сходно одредбама Архуске конвенције, јавност имала могућност учешћа у изради стратегије и да изрази своје мишљење, те да, уколико то није случај, предузме мере у циљу усклађивања овог акта са законом. У погледу препоруке упућене Градској управи града Београда да испита да ли је поступак израде стратегије обухватао све фазе, односно да ли је, сходно одредбама Архуске конвенције, јавност имала могућност учешћа у изради стратегије и да изрази своје мишљење - Градска управа града Београда је обавестила Заштитника грађана о томе да су испоштовали потребну процедуру у поступку израде и јавне доступности Стратегије развоја града Београда.

-При свакој локалној самоуправи постоји као посебно одељење-канцеларија за пружање бесплатне правне помоћи грађанима а која се састоји у: пружању усмених правних савета, као и у потпуном преузимању и вођењу предмета (писање тужби, поднесака правних лекова итд.

-На правним факултетима у Републици Србији је уведен наставни предмет „Правна клиника”. У оквиру овог предмета се пружа бесплатна правна помоћ за сиромашне грађане, избеглице, жртве породичног насиља. „Правна клиника” правног факултета универзитета у Београду пружа бесплатну правну помоћ сиромашним грађанима и свим студентима београдског универзитета.

- Као резултат сарадње у праву животне средине између Мисија ОЕБС-а у РС и Правног факултета Универзитета у Београду, Правна клиника за еколошко право је основана на Правном факултету у Београду 16. новембра 2015. године. Правна клиника за еколошко право има за циљ унапређење знања и вештина студената права у погледу заштите животне средине, унапређење спровођења правног оквира заштите животне средине, као и давање прилике да развију практичне вештине у решавању предмета у области заштите животне средине у складу са различитим правним инструментима. Осим тога, она ће омогућити студентима рад са стручњацима из области права и заштите животне средине, као и да истраже добре праксе у вези са еколошким законима на међународном и националном нивоу.

- 13. октобра 2017. године, на Правном факултету Универзитета у Београду, уз подршку Мисије ОЕБС-а у РС, Правна клиника за еколошко право је отворена за трећу генерацију студената. Скоро 100 студената је успешно завршило ову ваннаставну активност која је пружила прилику да се састану и сарађују са стручњацима из области права и заштите животне средине, као и да подигну свест

о добрим праксама у вези са правом животне средине на међународном и националном нивоу.

- 26. октобра 2018. године, на Правном факултету Универзитета у Београду, уз подршку Мисије ОЕБС-а у РС, Правна клиника за еколошко право је отворена за четврту генерацију студената. Више од 50 студената је успешно завршило ову ваннаставну активност.

- 22. новембра 2019. године, на Правном факултету Универзитета у Београду, уз подршку Мисије ОЕБС-а у РС, Правна клиника за еколошко право је отворена за пету генерацију студената. Више од 60 студената је успешно завршило ову ваннаставну активност.

- У новембру 2017. године Мисија ОЕБС-а у Србији је, заједно са Архус центром Крагујевац, организовала семинар за обуку чланова Националног удружења локалних омбудсмана и покрајинског омбудсмана из Србије да би подржала локалне локалне институције и независна тела у унапређивању примене закона о животној средини у Републици Србији. Кроз презентације о правним инструментима који омогућавају спровођење права загарантованих Архуском конвенцијом и законодавним оквиром за заштиту животне средине, семинар је имао за циљ јачање ангажовања локалних и покрајинских омбудсмана у решавању кршења прописа у области заштите животне средине.

-Представници МЗЖС су учествовали на конференцији „Подржимо грађане и грађанке у остваривању њихових права у области заштите животне средине” коју су заједно организовали Канцеларија Заштитника грађана Републике Србије и Архус центар Крагујевац, уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији (5. децембра 2018. године). Овај догађај имао је за циљ промовисање права грађана Републике Србије у области животне средине и био је прилика да канцеларија Канцеларија Заштитника грађана представи случајеве кршења еколошких права који су процесуирани на интервенцију Заштитника грађана. Учесници су били представници градских власти Београда, независних институција, цивилног друштва и новинари, као и представници МЗЖС, правни експерти и практичари заштите животне средине који су делили добре праксе у процесуирању случајева заштите животне средине.

- МЗЖС, у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији, покренуло је иницијатива за разматрање увођења специјализованих судијских реферада за решавање еколошких предмета, у циљу што ефикаснијег вођења казних поступака и управног спора у области заштите животне средине. Састанак са представницима одређених министарства и судова је одржан 16. децембра 2019. године.

-Полицијски службеници Министарства унутрашњих послова су у периоду од 1. јануара 2017. године до 31. маја 2020. године поднели јавним тужилаштвима 2965 кривичних пријава за кривична дела из главе XXIV Кривичног законика – кривична дела против животне средине против 2739 лица због сумње да су извршила укупно 3046 кривичних дела.

-Примећен је пораст броја иницијатива за промоцију овог члана Конвенције, као и пораст броја тужби организација цивилног друштва у заштити животне средине.

-2020. године, у партнерству са Правосудном академијом, Мисија ОЕБС-а у Србији подржала је развој публикације о еколошком криминалу, чији је циљ пружање

помоћи правницима, судијама и тужиоцима у процесуирању случајева кршења закона у области животне средине.

XXXI. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 9

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје:

<http://www.parlament.gov.rs>

Народна скупштина Републике Србије

<http://www.mpravde.gov.rs/lt/>

Министарство правде

<http://www.mduls.gov.rs/>

Министарство државне управе и локалне самоуправе

<http://www.ustavni.sud.rs/page/view/166-101192/obracanje-sudu>

Уставни суд

<http://www.vk.sud.rs>

Врховни касациони суд

<http://www.bg.ap.sud.rs/cr/articles/sluzba-za-odnose-sa-javnoscu/>

Апелациони суд у Београду

<http://www.ns.ap.sud.rs/index.php/srl/informator-o-radu>

Апелациони суд у Новом Саду

<http://www.bg.pr.sud.rs/> Привредни суд у Београду

<https://www.prv.os.sud.rs/> Први основни суд у Београду

<http://www.ombudsman.rs/>

Заштитник грађана

<http://www.advokatska-komora.co.rs/>

Адвокатска комора Србије

<http://ekologija.pf.uns.ac.rs/pravna%20klinika.htm>

Правна клиника – Правни факултет Универзитет у Новом Саду

http://www.ius.bg.ac.rs/Pravna%20klinika/Pravna_klinika_PF.htm

Правна клиника – Правни факултет Универзитет у Београду

<http://www.prafak.ni.ac.rs/studije/pravna-klinika.html>

Правна клиника – Правни факултет Универзитет у Нишу

<https://tpson.portal.sud.rs/tposvs/>

Ток предмета основних и виших судова у Србији

<https://tpson.portal.sud.rs/tpprvs>

Ток предмета привредних судова у Србији

http://tpas.portal.sud.rs:8080/SAPSPortal/select.do?court_id=BGAP

Ток предмета апелационих судова у Србији

<https://tpps.sipres.sud.rs/>

Ток предмета прекршајних судова у Србији

<http://www.portal.sud.rs>

Портал правосуђа Србије

Чланови 10 – 22 не односе се на државну примену.

XXXII. ОПШТА ЗАПАЖАЊА У ВЕЗИ СА ЦИЉЕВИМА КОНВЕНЦИЈЕ

Ако је могуће, укажите на то како примена Конвенције доприноси заштити права свих људи, данашњих и будућих генерација да живе у окружењу које је подесно за њихово здравље и благостање.

Допринос Конвенције би се могао се посматрати са становишта јачања положаја грађана и удружења која се баве питањима од значаја за животну средину, увођења извесне систематичности у правила која се односе на заштиту појединих права у области животне средине или у вези са животном средином као и интернационализације процедуралних аспеката заштите права на здраву животну средину из члана 74. Устава Републике Србије. Значајан допринос Конвенције био би и лакша транспозиција и примена хоризонталног законодавства ЕУ у области животне средине у процесу евроинтеграција Србије.

XXXIII. ПРАВНЕ, РЕГУЛАТИВНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ОДРЕДБИ О ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИКОВАНИМ ОРГАНИЗМИМА СХОДНО ЧЛАНУ 6 bis и АНЕКСУ I bis
НАПОМЕНА:

Република Србија није потврдила ГМО амандман, тј. није страна уговорница ГМО амандмана.

У вези са правним, регулативним и другим мерама којима се примењују одредбе о учешћу јавности у доношењу одлука о намерном увођењу генетички модификованих организама у животну средину и о стављању у промет генетички модификованих организама из члана 6 bis, опишите:

(а) У вези са ставом 1 члана 6 bis и:

- (I) **Члан 1** анекса I bis, мере у регулаторном оквиру стране потписнице које су предузете да се обезбеди делотворно информисање и учешће јавности у доношењу одлука сходно одредбама из члана 6 bis;
- (II) **Члан 2** анекса I bis, било која изузећа предвиђена у регулаторном оквиру стране потписнице која се односе на процедуру учешћа јавности дефинисану у анексу I bis као и критеријуме за та изузећа;
- (III) **Члан 3** анекса I bis, мере које су предузете да се јавности, на адекватан, правовремени и делотворан начин, обезбеди сиже обавештења, уведен како би се добило овлаштење за намерно увођење и стављање у промет, као и извештај о процени, ако постоји;
- (IV) **Члан 4** анекса I bis, мере које су предузете да се обезбеди да информације које су наведене у том члану ни у ком случају не могу бити поверљиве;
- (V) **Члан 5** анекса I bis, мере које су предузете да се обезбеди видљивост процедура доношења одлука као и да се јавности пружи приступ релевантним процедуралним информацијама укључујући, на пример и информације о:
 - а. Природи могућих одлука;
 - б. Органима јавне управе одговорним за доношење одлуке;
 - в. Мерама учешћа јавности сходно ставу 1 анекса I bis;

- г. Упућивању на органе јавне управе од којих се може добити релевантна информација;
 - д. Упућивању на органе јавне управе којима се могу поднети коментари и код којих се може заказати време предаје тих коментара;
- (VI) **Члан 6** анекса I bis, кораци које су предузети да се обезбеди да мере које су уведене ради спровођења става 1 анекса I bis дозвољавају јавности да поднесу, на било који прикладан начин, било које коментаре, информације, анализе или мишљења која сматра релевантним за предложена намерна увођења или стављање у промет;
- (VII) **Члан 7** анекса I bis, мере које су предузете да се обезбеди да се узме у обзир исход процедура учешћа јавности организованих сходно ставу 1 анекса I bis;
- (VIII) **Члан 8** анекса I bis, мере које су предузете да се обезбеди да текстови одлука које су донели органи јавне управе у складу са одредбама анекса I bis буду јавно доступни заједно са разлозима и факторима на основу којих су те одлуке донете;
- (б) У вези са **ставом 2** члана 6 bis, како су начињени захтеви постављени у складу са одредбама анекса I bis комплементарни и дефинисани на начин да представљају потпору националног оквира биолошке сигурности стране потписнице, те да су у складу са циљевима Картегена протокола о биолошкој сигурности уз Конвенцију о биодиверзитету;

Одговор:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је надлежна институција за имплементацију Закона о генетички модификованим организмима (ЗГМО) („Службени гласник РС”, број 41/09).

Управа за заштиту биља (Група за заштиту биљних сорти и биолошку сигурност), као орган управе унутар Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, је надлежна за пријем и разматрање захтева за добијање одобрења за рад са ГМО у затвореним системима (експериментални рад са ГМО у лабораторији, стакленику) и за намерно увођење ГМО у животну средину (експериментални рад са ГМО у пољу).

ЗГМО прописује забрану комерцијалног гајења живих модификованих организама, као и забрану стављања у промет живих модификованих организама и производа од генетички модификованих организама.

У погледу са Упознавања јавности (члан 15. ЗГМО) видети одговор дат у поглављу XV тачка (j).

XXXIV. ПРЕПРЕКЕ НА КОЈЕ СЕ НАИЛАЗИ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 6 bis И АНЕКСА I bis

Опишите ако се током примене неког од ставова члана 6 bis и анекса I bis наишли на неку препреку.

Одговор:

XXXV. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ОДРЕДБИ ЧЛАНА 6 bis И АНЕКСА I bis

Пружите додатне информације о практичној примени одредаба о учешћу јавности у доношењу одлука о увођењу и стављању у промет генетички модификованих организама из члана 6 bis. На пример: да ли има неких статистичких података или других информација о учешћу јавности у таквим одлукама или у одлукама разматраним у ставу 2 анекса I bis које се сматрају изузећима из процедура учешћа јавности у том анексу?

Одговор:

XXXVI. АДРЕСЕ ИНТЕРНЕТ САЈТОВА РЕЛЕВАНТНИХ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 6 bis

Наведите адресе релевантних Интернет сајтова, ако постоје, укључујући и адресе на којима су доступни регистри одлука и увођења која се односе на генетички модификоване организме:

Одговор:

<http://www.minpolj.gov.rs/>

<http://www.uzb.minpolj.gov.rs/>

XXXVII. ПРАЋЕЊЕ УСКЛАЂЕНОСТИ

Уколико је, након разматрања извештаја и препорука Комитета за поштовање усаглашености, Састанак страна на последњој седници одлучио о мерама у вези усаглашености према вашој земљи, молимо да се изјасните (а) које су биле мере, и (б) које специфичне акције је ваша земља предузела да спроведе те мере како би се постигла усаглашеност са Конвенцијом.

Одговор:

/